

ORTAOKUL VE İMAM HATİP ORTAOKULU

KUR'AN-I KERİM

5. Sınıf

Ders Kitabı

Yazarlar

Aysun KUTBAY
Ayşe İNCE
Kadir ACAR
Muhammed ERİNÇ
Zeliha ÇELİK GÜNDÜZ

ANKARA, 2026

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI : 9593
DERS KİTAPLARI DİZİSİ NO : 2014

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

Editör

Dr. Çiğdem CAN KAYNAK

Dil Uzmanı

Dr. Salih NURDAĞ

Görsel Tasarımcı

Muhammet Ali YÜCE

Çoklu Ortam Tasarımcısı

Sevilay BİRYAN

Program Geliştirme Uzmanı

Mustafa ÇALIŞKAN

Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı

Ahmet CANSIZ

Fatih ALPAYDIN

Rehberlik Uzmanı

Murat UZUNOĞLU

Semanur KUZÖREN

ISBN 978-975-11-8026-1

Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 17.07.2024 tarih ve 110459275 sayılı yazısı ile eğitim aracı olarak kabul edilmiştir. Kurulca bu kitabın kabul edilmiş olması ders kitabından yayınevi ve yazarın/yazarların sorumluluğunu kaldırmaz.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerâhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

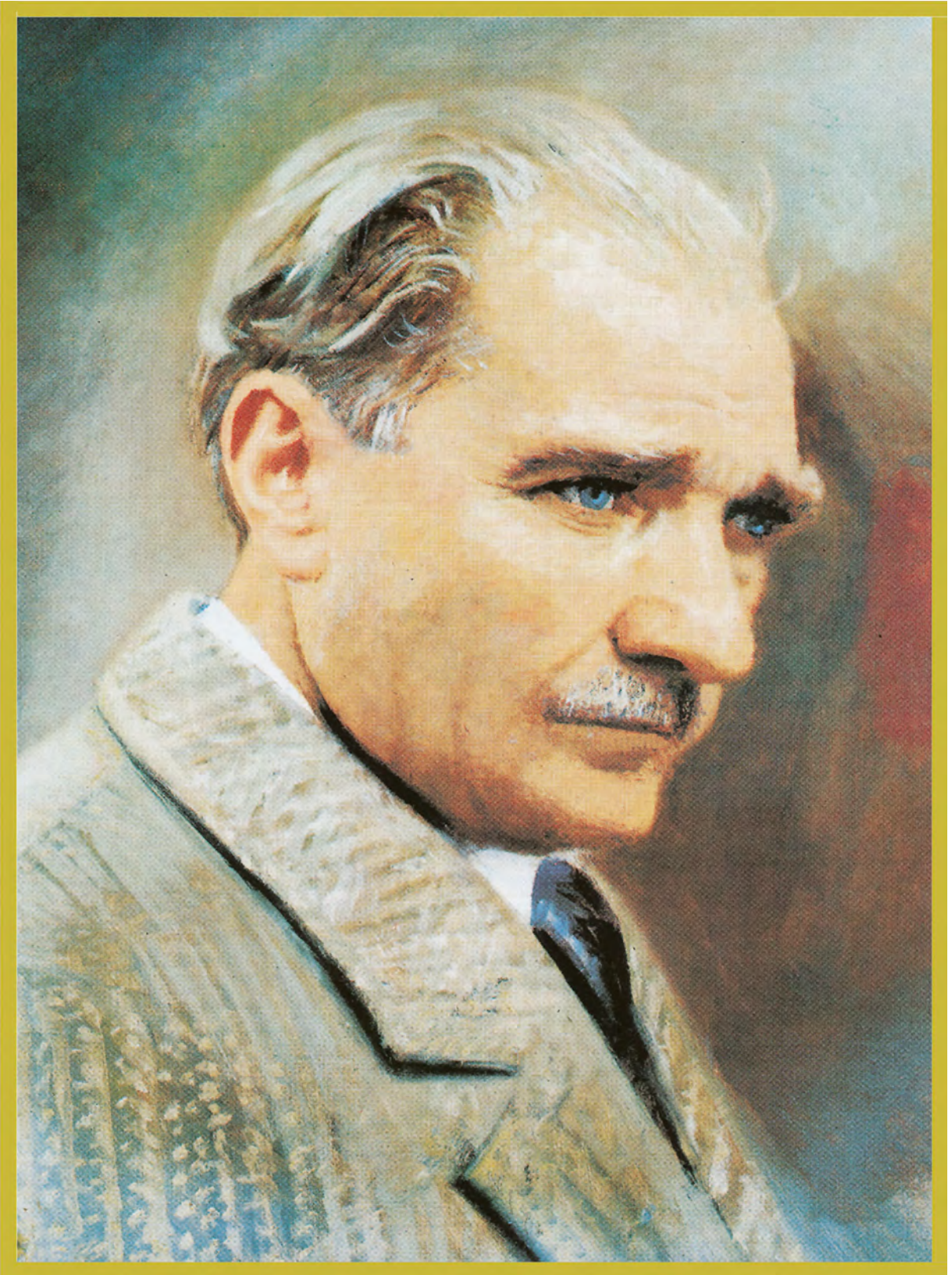
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaît bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

Kitabın Tanıtımı	8
------------------------	---

1. Tema KUR'AN-I KERİM'i TANİYORUM 10

1.1. Kur'an-ı Kerim'i Öğrenmenin Önemi ve Okumanın Adabı	12
1.2. Harfler ve Özellikleri	16
1.2.1. Kur'an Harfleri	17
1.2.2. Okunuşlarına Göre Harfler	18
1.2.3. Harflerin Mahreçleri	19
1.3. Harfleri Yazma	22
1.3.1. Harflerin Başta, Ortada ve Sonda Yazılışları	22
1.3.2. Harflerin Kelime İçindeki Yazılışları	22
1.4. Harfleri Harekelerle Telaffuz Etme	27
1.4.1. Üstün	27
1.4.2. Esre	30
1.4.3. Ötre	33
1.5. Sübhaneke Duası ve Rabbena Duaları ile Anlamları	38
1.5.1. Sübhaneke Duası ve Anlamı	38
1.5.2. Rabbena Duaları ve Anlamları	41
1. Tema Ölçme ve Değerlendirme	45
Sonnot	49

2. Tema KUR'AN-I KERİM'i OKUMAYA GİRİŞ 50

2.1. Cezim ve Şedde	52
2.1.1. Cezim	52
2.1.2. Şedde	55
2.2. Tenvin	59
2.2.1. İki Üstün	59
2.2.2. İki Esre	61
2.2.3. İki Ötre	63
2.3. Tahiyat Duası ve Anlamı	68
2. Tema Ölçme ve Değerlendirme	73
Sonnot	77

3. Tema KUR'AN-I KERİM'i ÖĞRENİYORUM 78

3.1. Med Harfleri	80
3.1.1. Elif	80
3.1.2. Vav	83
3.1.3. Ya	85

3.2. Okunuşla İlgili Özel Durumlar	90
3.2.1. Âsar-Çeker	90
3.2.2. Okunmayan Elif	92
3.2.3. Vav ve Ya Şeklinde Yazılan Elif	93
3.2.4. Elif Lâm Takısı	94
3.2.5. Lafzatullah	96
3.2.6. Med ve Kasır	98
3.2.7. Zamirin Okunuşu	100
3.2.8. Hurufümukattaa	102
3.3. Fatiha Suresi ve Bakara Suresinin 1-24. Ayetleri	109
3.4. Fatiha Suresi ve Anlamı	110
3. Tema Ölçme ve Değerlendirme	118
Sonnot	121

4. Tema KUR'AN-I KERİM'i OKUYORUM 122

4.1. Med Çeşitleri	124
4.1.1. Medditabii	126
4.1.2. Meddimuttasil	132
4.1.3. Meddimunfasıl	134
4.2. Bakara Suresinin 25-83. Ayetleri	147
4.3. Peygamber Duaları: Şuara Suresinin 83-85. Ayetleri	148
4.4. İhlas ve Kevser Sureleri ile Anlamları ..	152
4.4.1. İhlas Suresi ve Anlamı	152
4.4.2. Kevser Suresi ve Anlamı	156
4. Tema Ölçme ve Değerlendirme	161
Sonnot	165

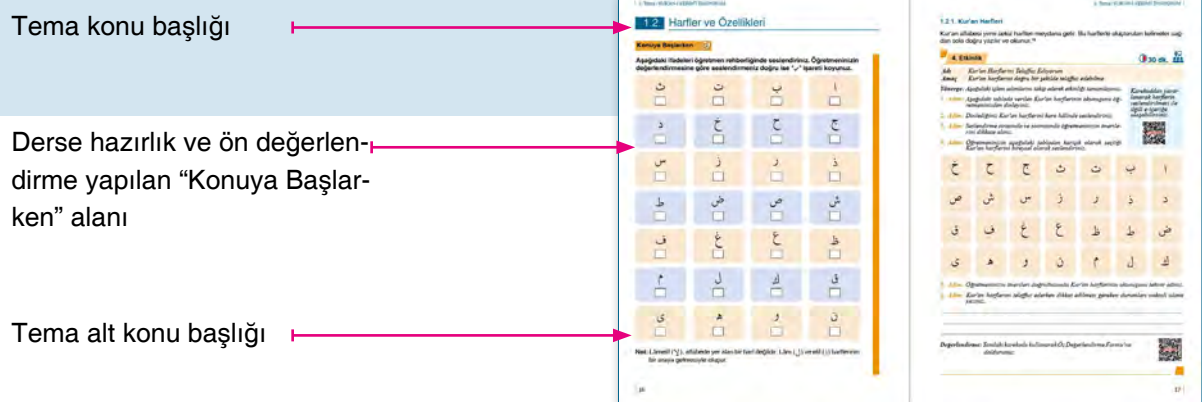
Sözlük	166
Kaynakça	170
Cevap Anahtarı Karekodu	171
Görsel ve Genel Ağ Kaynakçası Karekodu	171
Türkiye'nin Mülki İdare Bölümleri ile Kara ve Deniz Komşuları Haritası	172
Türk Dünyası Haritası	173

Kitabın dijital kopyalarında "İçindekiler" sayfasında başlıklar üzerine tıklayarak ilgili sayfalara, iç sayfalarda da konu başlıkları üzerine tıklayarak "İçindekiler" sayfasına ulaşabilirsiniz.

Kitap temalardan oluşmaktadır. Her tema başında "Tema Kapak Sayfası" yer almaktadır.

Tema kapaklarında o tema adı, tema alt konu başlıkları, öğrenilecek kavramlar, öğrenciden beklenen öğrenme çıktıları, tema sonunda öğrenciden yapması beklenen görev ya da sorumluluklar hakkında bilgi verilmiştir. Ayrıca tema ile ilgili olarak hazırlanan sunum ve diğer e-içeriklere ulaşmak amacıyla karekodlar yerleştirilmiştir.

Öğrencilere yol göstermek,
ihtiyaç duyulan konularda
ek bilgiler vermek, önemli
görülen kelime, kavram
veya tanımların açıklandığı
metin alanlarıdır. Ok uçları
ilgili satırı işaret eder.

Kelime

Metin içinde önemli görülen kelime, kavram, tanım gibi açıklanması gereken durumlar bu kutucuklarda açıklanacaktır.

Kitap genelinde kullanılan tüm karekodlar tıklandığında veya akıllı cihazlarla okutulduğunda kitaba ait dijital içeriklere ulaşabilmektedir.

Kitap genelindeki "Etkinlik, Okuma Parçası, Örnek Çözüm vb." çalışmalarına tema içinde sıra numarası verilmiştir. Çalışmanın başladığı yer ■ sembolü ile, bittiği yer ise ■ sembolü ile gösterilmiştir. Çalışmanın bir sonraki sayfada devam ettiğini göstermek için ► sembolü, önceki sayfadan devam ettiğini göstermek için ► sembolü kullanılmıştır.

Konu sonlarında "Kontrol Noktası" adıyla öğrenilenleri pekiştirme amacıyla çalışma yapılabilecek alanlar ayrılmıştır. Çalışmanın sonlandığı yere ■ sembolü yerleştirilmiştir.

Her tema sonunda öğrencinin öğrendiği bilgileri hatırlayacağı şekilde kısaca not etmesi amacıyla "Farklı Kaydet" alanları bırakılmıştır. Alanın bittiği yere ■ sembolü yerleştirilmiştir.

KİTAPTA KULLANILAN SEMBOLLERİN ANLAMI

"Başlarken" alanı

"Konuya Başlarken" alanı

"Kontrol Noktası" alanı

"Farklı Kaydet" alanı

Çalışmanın bittiği yer

Etkinliğin başladığı yer

Etkinliğin bittiği yer

Bireysel etkinlik

Grup etkinliği

Rehberli etkinlik

Etkinliğin süresi

Sonraki sayfada devam eden çalışma

Önceki sayfadan devam eden çalışma

Sesli Dinleme

Kısaltmalar

as : aleyhisselam

ed. : editör

TDK : Türk Dil Kurumu

bk. : bakınız

Hz. : Hazreti

TDV : Türkiye Diyanet Vakfı

cc : cellecclalüh

MEB : Millî Eğitim Bakanlığı

ts. : tarihsiz

DİB : Diyanet İşleri Başkanlığı

sav : Sallallahü aleyhi vesellem

vd. : ve diğerleri

Kitap genelinde

- kavramlar, ayet ve sure isimlerinin yazımında Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Kavramları Yazım Kılavuzu,
- konu ve kazanımlar ele alınırken Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Kur'an-ı Kerim Dersi (5, 6, 7 ve 8. sınıflar) Öğretim Programı,
- kısaltmalarda Türk Dil Kurumunun "Kısaltmalar Dizini",
- ayet meallerinde Diyanet İşleri Başkanlığına ait yayınlar kullanılmıştır.
- Kullanılan metinlerin imla ve noktalamasında aslına sadık kalınmıştır.
- Metinlerin yazıldığı dönemin dil özelliklerinden yahut metni hazırlayanların üslup ve inceleme yönteminden kaynaklı, metinlerde yazım ve noktalama farklılıkları görülebilmektedir.
- Ara metinler aslına sadık kalınarak kısaltılmıştır ve kısaltmalar (...) ile gösterilmiştir.

1. TEMA

KUR'AN-I KERİM'İ TANIYORUM

- 1.1. Kur'an-ı Kerim'i Öğrenmenin Önemi ve Okumanın Adabı
- 1.2. Harfler ve Özellikleri
- 1.3. Harfleri Yazma
- 1.4. Harfleri Harekelerle Telaffuz Etme
- 1.5. Sübhaneke Duası ve Rabbena Duaları ile Anlamları

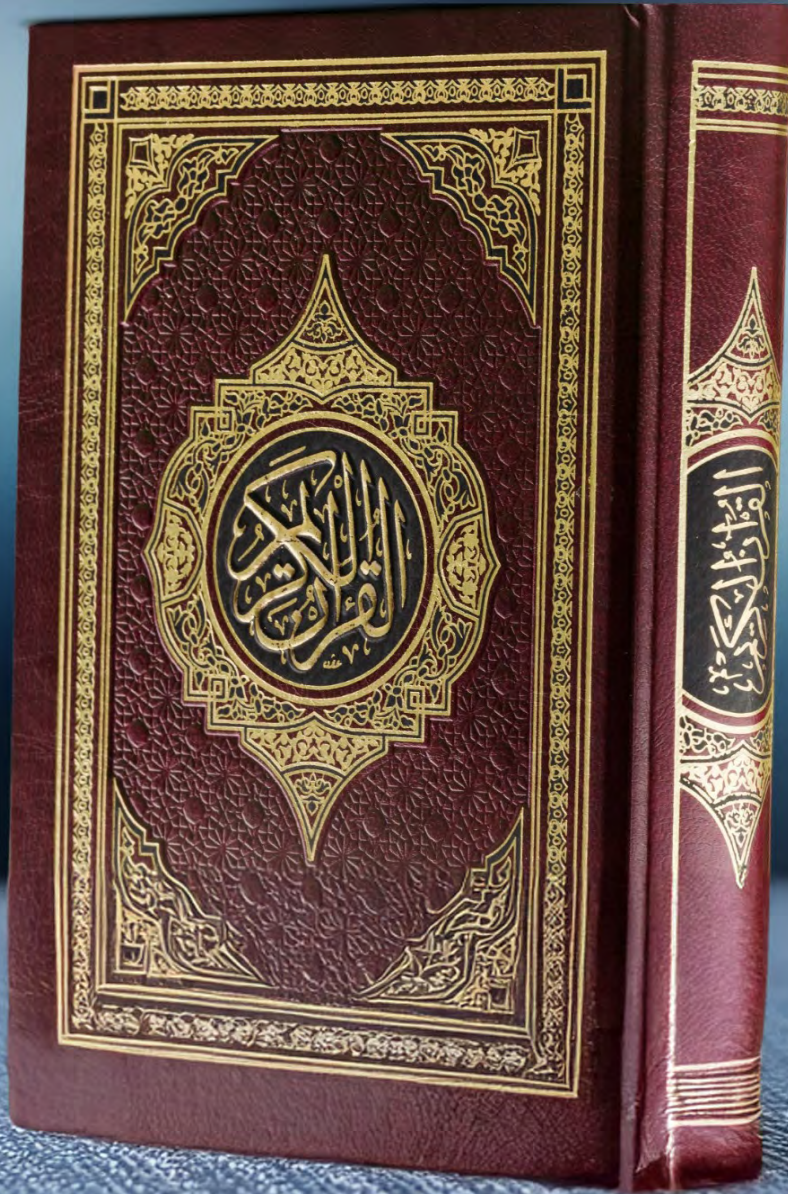
► Anahtar Kavramlar

- dua
- euzübesmele
- hareke
- istiğfar
- Kur'an-ı Kerim
- mahreç

► Bu temada sizden

- Kur'an-ı Kerim'i öğrenmenin önemi ve okumanın adabıyla ilgili çözümleme yapabilmeniz,
- Kur'an harflerini telaffuz edebilmeniz,
- Kur'an harflerini yazabilmeniz,
- Kur'an harflerini harekelerle telaffuz edebilmeniz,
- Sübhaneke duası ve Rabbena dualarının anlamlarını yorumlayıp bu duaları ezberden okuyabilmeniz

beklenmektedir.

Tema
Dosyası

Tema
Sunusu

Başlarken

Yüce Allah tarafından tüm insanlığa gönderilen Kur'an-ı Kerim, İslam'ın kutsal kitabıdır. Arapça olarak indirilen Kur'an, Yüce Allah'ın sözleri ve kullarına hitabıdır.

Namaz vaktinin geldiğini insanlara bildiren ezanın dili ile Kur'an-ı Kerim'in indirildiği dilin aynı olmasının sebepleri neler olabilir? Düşüncelerinizi ifade ediniz.

1.1. Kur'an-ı Kerim'i Öğrenmenin Önemi ve Okumanın Adabı

Konuya Başlarken

Aşağıda Kur'an-ı Kerim ile ilgili bazı kavramlar verilmiştir. Bu kavramlardan bildiklerinizin altındaki kutucuğa "✓" işareti koyunuz.

Mahreç

☐

Euzübesmele

☐

Hareke

☐

Dua

☐

İstiğfar

☐

Kur'an, Arapçada "okumak" anlamına gelen "karae" fiilinden türemiş bir isimdir. Kur'an-ı Kerim, Yüce Allah tarafından Cebrail (as) aracılığıyla Hz. Muhammed'e (sav) gönderilen vahiylerden oluşan ilahi bir kitaptır. Yüz on dört sureden oluşur. Fatiha suresi ile başlayıp Nâs suresiyle biter. 610 yılı Ramazan ayının Kadir Gecesi'nde indirilmeye başlanmıştır. Yaklaşık yirmi üç yılda indirilen Kur'an-ı Kerim, hiçbir değişikliğe uğramadan günümüze kadar gelmiştir.¹

Kur'an-ı Kerim, İslam'ın temel kaynağıdır. Bu sebeple bilinçli bir Müslüman öncelikle Kur'an-ı Kerim'i okumayı öğrenir. Sevgili Peygamberimiz "*Kur'an okuyun! Çünkü Kur'an, kıyamet gününde okuyucusuna şefaatçi olacaktır.*"² sözüyle Kur'an-ı Kerim'i okumanın önemini ifade etmiştir. Aynı zamanda "*Sizin en hayırlınız, Kur'an'ı öğrenen ve öğretenidir.*"³ diyerek Kur'an-ı Kerim'i öğrenme ve öğretme faaliyetlerini de teşvik etmiştir.

1. Etkinlik

30 dk.

Adı Kur'an-ı Kerim'i Öğrenmenin Önemi

Amaç Kur'an-ı Kerim'i öğrenmenin Müslümanlar için önemini açıklayabilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını öğretmen rehberliğinde takip ederek etkinliği tamamlayınız.

1. Adım: Sınıf arkadaşlarınıza Kur'an-ı Kerim'i öğrenmenin önemi hakkındaki düşüncelerini sorunuz.

2. Adım: Verilen cevapları maddeler hâlinde defterinize not ediniz.

3. Adım: Elde ettiğiniz bilgileri sınıf arkadaşlarınızla paylaşınız.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

Kur'an-ı Kerim, tüm insanlara doğru yolu gösteren bir kitaptır. Adaleti, doğruluğu ve iyiliği öğütler.⁴ İnsanların Yüce Allah'a, Hz. Peygamber'e, topluma ve kendilerine karşı görev ve sorumluluklarını bildirir. Anne ve babaya iyi davranmayı,⁵ insanlara güzel sözle hitap etmeyi⁶ emreder. Bunlar Kur'an-ı Kerim'de emredilen veya öğütlenen bazı davranışlardır.

Kur'an-ı Kerim, insanlara ahiret hakkında bazı bilgiler verir.⁷ Yüce Allah, Kur'an-ı Kerim'de "**Onlar, Rablerine kavuşacaklarını ve gerçekten O'na döneceklerini çok iyi bilirler.**"⁸ buyurarak insanlara ahiret hayatının varlığını bildirir. Ahiretin varlığına inananlar, dünya hayatında yaptıkları iyilik ve kötülüklerin bir karşılığı olduğuna inandıkları için iyi ve yararlı işler yapmaya çaba gösterirler. Kötü davranışlardan uzak durmaya çalışırlar.⁹

Kur'an-ı Kerim'i okumak Müslümanlar için bir ibadettir. Onu okumanın ibadet olması ve okuyana sevap kazandırması Kur'an-ı Kerim'de şu ayetle ifade edilir: "**Şüphesiz, Allah'ın kitabını okuyanlar, namazı kılanlar ve kendilerine rızık olarak verdiğimiz şeylerden gizlice ve açıktan Allah yolunda harcayanlar, asla zarar etmeyecek bir ticaret umabilirler.**"¹⁰

2. Etkinlik

30 dk.

Adı	Kur'an'ı Oku, Anla, Yaşa!
Amaç	Kur'an-ı Kerim'i okuma, anlama ve onun emirlerini uygulamanın önemini açıklayabilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını öğretmen rehberliğinde takip ederek etkinliği tamamlayınız.

1. Adım: Eşit üye sayısına sahip gruplar oluşturunuz.

2. Adım: Gruplarınızla birlikte aşağıda mealı verilen ayeti okuyunuz.

Bu Kur'an, âyetlerini düşünsünler ve akıl sahipleri öğüt alsınlar diye sana indirdiğimiz mübarek bir kitaptır.

(Sad suresi 29. ayet)

3. Adım: Okuduğunuz ayet mealinden yararlanarak aşağıdaki soruları grup içinde cevaplandırınız.

- Kur'an-ı Kerim'in indiriliş amacı sadece "okunması" mı, yoksa "üzerinde düşünülmesi" midir? Düşüncelerinizi ifade ediniz.
- "Kur'an-ı Kerim'i anlamak hayatımızı nasıl güzelleştirir?" sorusunu bu ayetten yararlanarak cevaplayınız.

4. Adım: Ulaştığınız ortak sonuçları bir kâğıda yazarak sınıf panosunda sergileyiniz.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Grup Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

▲ **Görsel 1.1:** Müslümanlar abdest alarak kişisel temizliklerini de yerine getirmiş olurlar.

Müslümanlar, Kur'an-ı Kerim'e duydukları saygının göstergesi olarak bazı konularda hassas davranırlar. Bu konular şunlardır:

- Kur'an-ı Kerim'i okurken ve ona dokunurken abdestli olmaya özen gösterilir. Bu durum, Kur'an-ı Kerim'e duyulan saygının bir gereği olarak kabul edilir. Abdest aynı zamanda bedensel ve manevi bir temizlik sağlar (Görsel 1.1).

- Kur'an-ı Kerim'i okumaya "euzü-besmele" çekilerek başlanır. Yüce Allah bu konuyla ilgili olarak bir ayette "**Kur'an okuduğun zaman kovulmuş şeytandan Allah'a sığın.**"¹¹ buyurur. Bu sebeple Kur'an-ı Kerim'i okumaya **istiaze** cümleleriyle başlanır. İstiaze sözlükte sığınma, bağlanma, korunma ve güvenme anlamlarına gelir. Terim olarak ise her türlü kötülükten Yüce Allah'a sığınıp yalnızca O'ndan yardım istemek demektir (Görsel

1.2). İstiaze "Kovulmuş şeytanın şerrinden Allah'a (cc) sığınırım." anlamına gelen "Eûzü billâhi mineşşeytânirracîm" ifadesidir.¹²

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

▲ **Görsel 1.2:** İstiaze ifadesi: "Eûzü billâhi mineşşeytânirracîm"

İstiazenin ardından "esirgeyen ve bağışlayan Allah'ın (cc) adıyla" anlamına gelen "Bismillahirrahmanirrahîm" denilerek Kur'an-ı Kerim okunmaya başlanır (Görsel 1.3).

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

▲ **Görsel 1.3:** Besmele ifadesi: "Bismillahirrahmanirrahîm"

- Müslümanlar, Kur'an-ı Kerim okunurken onu saygı ve ilgiyle dinlerler. Göstermiş oldukları bu saygılı davranışların karşılığını Allah'ın (cc) vereceğini bilirler. Yüce Allah, bu konuda şöyle buyurur: "**Kur'an okuduğu zaman onu dinleyin ve susun ki size merhamet edilsin.**"¹³

3. Etkinlik

15 dk.

Adı	<i>Kur'an-ı Kerim'i Okumaya Euzübesmele ile Başlıyorum</i>
Amaç	<i>Euzübesmeleyi doğru bir şekilde telaffuz edebilme</i>

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Euzübesmelenin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz euzübesmeleyi koro hâlinde seslendiriniz.
- 3. Adım:** Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerine dikkat ediniz.
- 4. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda euzübesmelenin okunuşunu tekrar ediniz.

Karekoddan yararlanarak euzübesmelenin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

Kontrol Noktası

1. Kur'an-ı Kerim'i öğrenmenin niçin önemli olduğunu yazınız.

.....

.....

.....

2. Kur'an-ı Kerim okumanın niçin bir ibadet olduğunu yazınız.

.....

.....

.....

3. Kur'an-ı Kerim okumaya başlanırken söylenen istiaze ve besmele ifadelerini yazınız.

.....

.....

.....

4. Müslümanların Kur'an-ı Kerim'e olan saygılarını hangi davranışlarla gösterdiğini yazınız.

.....

.....

.....

1.2. Harfler ve Özellikleri

Konuya Başlarken

Aşağıdaki ifadeleri öğretmen rehberliğinde seslendiriniz. Öğretmeninizin değerlendirmesine göre seslendirmeniz doğru ise "✓" işareti koyunuz.

ث ☐	ت ☐	ب ☐	ا ☐
د ☐	خ ☐	ح ☐	ج ☐
س ☐	ز ☐	ر ☐	ذ ☐
ط ☐	ض ☐	ص ☐	ش ☐
ف ☐	غ ☐	ع ☐	ظ ☐
م ☐	ل ☐	ك ☐	ق ☐
ي ☐	ه ☐	و ☐	ن ☐

Not: Lâmelif (ﻻ), alfabede yer alan bir harf değildir. Lâm (ﻝ) ve elif (ﻱ) harflerinin bir araya gelmesiyle oluşur.

1.2.1. Kur'an Harfleri

Kur'an alfabesi yirmi sekiz harften meydana gelir. Bu harflerle oluşturulan kelimeler sağdan sola doğru yazılır ve okunur.¹⁴

4. Etkinlik

30 dk.

Adı Kur'an Harflerini Telaffuz Ediyorum

Amaç Kur'an harflerini doğru bir şekilde telaffuz edebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

1. **Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen Kur'an harflerinin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
2. **Adım:** Dinlediğiniz Kur'an harflerini koro hâlinde seslendiriniz.
3. **Adım:** Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.
4. **Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği Kur'an harflerini bireysel olarak seslendiriniz.

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

خ	ح	ج	ث	ت	ب	ا
ص	ش	س	ز	ر	ذ	د
ق	ف	غ	ع	ظ	ط	ض
ی	ه	و	ن	م	ل	ك

5. **Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda Kur'an harflerinin okunuşunu tekrar ediniz.
6. **Adım:** Kur'an harflerini telaffuz ederken dikkat edilmesi gereken durumları noktalı alana yazınız.

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

1.2.2. Okunuşlarına Göre Harfler

Kur'an harfleri, okunuşlarına göre ince ve kalın olmak üzere iki gruba ayrılır. Bu grupların içinde peltek okunan ve boğazdan seslendirilen harfler de bulunur. Okunuşlarına göre harfler şu şekilde sınıflandırılır.¹⁵

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Kalın Harfler				İnce Harfler							
	غ	خ		ه	ع	ح	ا	ج	ت	ب	
ض	ص	ظ	ذ	ث	ش	س	ر	ز	د		
ق	ط	ی	و	ن	م	ل	ك	ف			

Pembe renkli kutucuklarda yer alan peltek harfler, dil ucunun üst yüzeyi üst ön dişlerin ucuna getirilerek seslendirilir. Bunlardan ث, ذ harfleri ince; ظ harfi ise kalın harflerdendir. Sarı kutucuklarda yer alan boğaz harfleri ise boğazdan gelen bir titreşimle telaffuz edilir. Bunlardan ا, ح, ع, ه harfleri ince; خ, غ harfleri ise kalın harflerdendir.

Not: ر harfi, aldığı hareke veya sakin olması durumuna göre ince ya da kalın okunur.

5. Etkinlik

Adı Okunuşlarına Göre Kur'an Harflerini Öğreniyorum

Amaç Kur'an harflerini doğru bir şekilde telaffuz edebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Yukarıdaki tabloda verilen ince, kalın, peltek harfler ile boğaz harflerinin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz bu harfleri koro hâlinde seslendiriniz.
- 3. Adım:** Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.
- 4. Adım:** Öğretmeninizin bu tablodan karışık olarak seçtiği harfleri bireysel olarak seslendiriniz.
- 5. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda harflerin okunuşunu bireysel olarak tekrar ediniz.
- 6. Adım:** Bu harfleri telaffuz ederken dikkat edilmesi gereken durumları noktalı alana yazınız.

.....

.....

.....

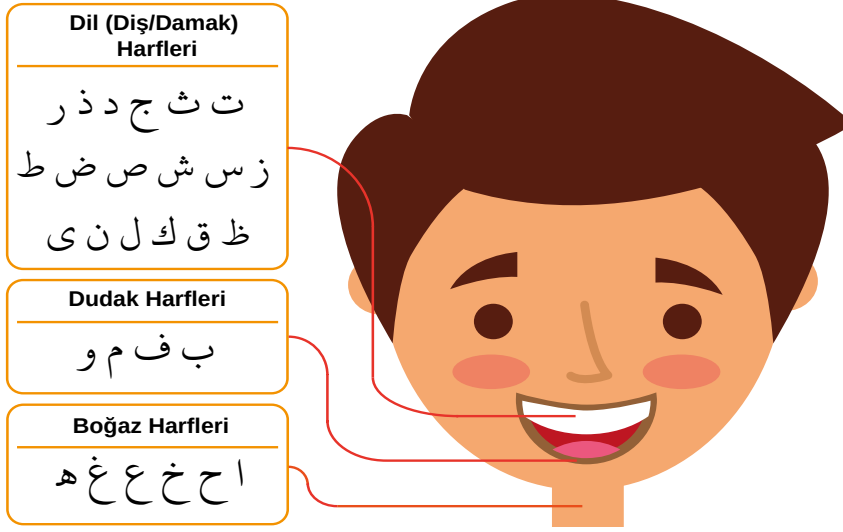
Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

1.2.3. Harflerin Mahreçleri

Kur'an-ı Kerim'i doğru okuyabilmek için harfleri **mahreç**lerine uygun olarak seslendirmek gerekir. Mahreç, harflerin ses yolundan çıktığı yerlere denir.¹⁶ Her dilde harflere ait seslerin kendine özgü bir çıkış yeri vardır. Bir harfin yanlış seslendirilmesi kelimelerin anlamlarının değişmesine yol açabilir. Bu sebeple Kur'an harflerinin mahreç kurallarına uygun biçimde telaffuz edilmesi gerekir. Harflerin çıkış yerleri dil, dudak ve boğaz olmak üzere üçe ayrılır. Bunlar şöyledir.¹⁷

Karekoddan yararlanarak harflerin çıkış yerleri ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Harf	Mahreç (Çıkış Yeri)	Türkçedeki Karşılığı
ا	Boğaz sonu	"E" harfi gibidir.
ب	Alt ve üst dudak	"B" harfi gibidir.
ت	Dil ucu ile ön diş dipleri	"T" harfi gibidir.
ث	Dil ucu ile ön diş uçları	"S" harfinin yumuşak söylenen hâli gibidir (Se).
ج	Dil ve üst damak ortası	"C" harfinin yumuşatılmış şeklidir.
ح	Boğaz ortası	"H" harfinin kalın söylenen hâli gibidir (Ha).
خ	Boğazın ağza en yakın kısmı	"H" harfinin dar ve kalın söylenen hâli gibidir (Hı).
د	Dil ucu ile ön diş dipleri	"D" harfi gibidir.
ذ	Dil ucu ile diş uçları	"Z" harfinin ince ve vurgusuz söylenen hâli gibidir (Ze).

Karekoddan yararlanarak harflerin mahreçleri ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Harf	Mahreç (Çıkış Yeri)	Türkçedeki Karşılığı
ر	Dil ucu ile ön dişlerin üstündeki damak	"R" harfi gibidir.
ز	Dil ucu ile ön dişlerin üst yüzeyi	"Z" harfi gibidir.
س	Dil ucu ile ön dişlerin üst yüzeyi	"S" harfi gibidir.
ش	Dil ve üst damak ortası	"Ş" harfi gibidir.
ص	Dil ucu ile ön dişlerin üst yüzeyi	"S" harfinin kalın söylenen hâli gibidir (Sa).
ض	Dil kenarı ile üst azı dişler	"D" ve "Z" harflerinin kalın hâlleri gibi söylenen iki tercihlî bir harftir (Da-Za).
ط	Dil ucu ile ön diş dipleri	"T" harfinin kalınlaştırılmış hâli gibidir (Ta).
ظ	Dil ucu ile ön diş uçları	"Z" harfinin kalın ve dar söylenen hâli gibidir (Zı).
ع	Boğaz ortası	Bağlamına göre "A, İ, U ve Ğ" gibi okunabilen bir harftir.
غ	Boğazın ağza en yakın kısmı	"Ğ" harfinin kalınlaştırılmış hâli gibidir (Ğa).
ف	Üst ön diş uçlarıyla alt dudağın içi	"F" harfi gibidir.
ق	Dil kökü ve üst damak	"G" harfinin kalınlaştırılmış hâli gibidir (Ga).
ك	Dil kökü ve küçük dil önü	"K" harfi gibidir.
ل	Dilin iki kenarı ucu ve üst damak	"L" harfi gibidir.
م	Alt ve üst dudak	"M" harfi gibidir.
ن	Dil ucu ile iki üst ön diş etleri	"N" harfi gibidir.
و	Alt ve üst dudak	"V" harfi gibidir.
ه	Boğaz sonu	"H" harfi gibidir.
ی	Dil ve üst damak ortası	"Y" harfi gibidir.

Kontrol Noktası

1. Kur'an harflerini alfabadeki sırasıyla söyleyiniz.
2. Aşağıdaki kutucuklarda belirtilen harflere üçer örnek yazınız.

Kalın harfler
.....

İnce harfler
.....

Peltek harfler
.....

Boğaz harfleri
.....
3. Mahreç nedir? Açıklayınız.
4. Harfler neden mahreçlerine uygun olarak okunmalıdır? Açıklayınız.

Performans Görevi	
Amaç: Kur'an harflerini doğru bir şekilde öğrenebilme	Görev: Yönergede belirtilen işlem adımlarını takip ederek Kur'an harflerini alfabadeki sırasına göre doğru bir şekilde dizebilme
Beceriler • Bilgi okuryazarlığı • Belirlemek	Süre • Hazırlık: 1 hafta • Sınıf içi: 1 ders saati
Ürün: Bilgi kartları	
Puanlama Yöntemi: Dereceli Puanlama Anahtarı ve Öz Değerlendirme Formu	
Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek performans görevini tamamlayınız. 1. Her birinin üzerinde sadece bir harf bulunacak şekilde tüm Kur'an harflerini içeren kartlar hazırlayınız. 2. Bu kartları karışık bir şekilde masanızın üzerine yerleştiriniz. 3. "Başla!" komutuyla birlikte harfleri sırasıyla yan yana dizmeye başlayınız. 4. Tüm harfleri doğru bir şekilde sıraladığınızdan emin olduğunuzda elinizi kaldırarak öğretmeninize haber veriniz. 5. Doğru sıralamayı yapan arkadaşlarınızı alkışla kutlayınız.	
Değerlendirme Ölçütleri: Bu çalışmada ortaya koyduğunuz ürün; bilgi toplama, ilişki kurma, kullanışlılık ve özgünlük ölçütlerine göre değerlendirilecektir. • Yapılan çalışmalar görsel tasarım açısından açık ve anlaşılır olmalıdır. • Yönergede istenen tüm maddelere yer verilmelidir.	
Bu performans görevi aşağıdaki karekodlarda verilen Dereceli Puanlama Anahtarı ve Öz Değerlendirme Formu ile değerlendirilecektir.	

Karekoddan yararlanarak Kontrol Noktası'nın cevap anahtarına ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak Dereceli Puanlama Anahtarı'na ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak Öz Değerlendirme Formu'na ulaşabilirsiniz.

1.3. Harfleri Yazma

Kendinden son-
ra gelen harflerle
birleşmeyen Kur'an
harfleri şunlardır:

ا, د, ذ, ر, ز, و

- Harekeli ا (Elif) hemze olarak isimlendirilir ve şu şekillerde de yazılır: **أ اؤ ئ**
 Örnek: رأى - إرم: **يؤيد - ابرئ - قائم**
- Arapçada bazı kelimelerin sonunda yer alan ة (yuvarlak te) harfi önceki harfe birleşerek yazılırsa "ة", birleşmezse "ة" şeklinde yazılır.
 Örnek: كلمة - حيوة

1.3.1. Harflerin Başta, Ortada ve Sonda Yazılışları

Arapçada harflerin yazılışları kelimedeki bulundukları yere göre (başta, ortada, sonda) farklılık gösterir. Konumlarına göre harflerin yazılış kuralları şöyledir:¹⁸

Harfin Konumu	Harfin Yazılış Şekli	Örnek
Alfabede	Bağımsız yazımı	ب
Başta	Kendinden sonraki harfle bitişmiş şekli	بـ
Ortada	Hem önceki hem sonraki harfle bitişmiş şekli	بـ
Sonda	Kendinden önceki harfle bitişmiş şekli	بـ

1.3.2. Harflerin Kelime İçindeki Yazılışları¹⁹

Sonda	Ortada	Başta	Alfabede
خطأ	ساد	اسر	ا
قلب	صبر	بصر	ب
ثبت	قتل	ترك	ت
بعث	مثل	ثمن	ث
فلج	فجر	جلس	ج
صلح	ضحك	حطم	ح
رسخ	نخل	خرج	خ
سجد	قدم	دخل	د

Sonda	Ortada	Başta	Alfabe
اخذ	نذر	ذهب	ذ
عصر	غرق	رفع	ر
كنز	نزل	زيد	ز
شمس	غسق	سجد	س
فلش	رشد	شرب	ش
قصص	فصل	صبر	ص
بغض	غضب	ضرب	ض
ربط	بطن	طلخ	ط
حفظ	نظر	ظهر	ظ
سمع	بعد	عشر	ع
بلغ	صغر	غلب	غ
الف	سفر	فرق	ف
خلق	حقب	قرا	ق
ملك	مكر	كسب	ك
طفل	فلق	لبس	ل
رحم	عمل	منع	م
امن	سنع	نهر	ن
صلو	سوب	وقف	و
اله	عهد	هلك	ه
بقي	ليل	يمن	ي

6. Etkinlik

30 dk.

Adı _____ Kur'an Harflerini Yazıyorum

Amaç _____ Kur'an harflerini yazabilme

Yönerge: Aşağıdaki tabloda koyu olarak verilen kılavuz harflerden yararlanarak noktalı şekilleri tamamlayınız. Harfleri ok yönüne dikkat ederek yazınız.

ا	ا	ا	ا	ا	ا	ا	ا	ا
ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب
ت	ت	ت	ت	ت	ت	ت	ت	ت
ث	ث	ث	ث	ث	ث	ث	ث	ث
ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج
ح	ح	ح	ح	ح	ح	ح	ح	ح
خ	خ	خ	خ	خ	خ	خ	خ	خ
د	د	د	د	د	د	د	د	د
ذ	ذ	ذ	ذ	ذ	ذ	ذ	ذ	ذ
ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر
ز	ز	ز	ز	ز	ز	ز	ز	ز
س	س	س	س	س	س	س	س	س
ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش
ص	ص	ص	ص	ص	ص	ص	ص	ص
ض	ض	ض	ض	ض	ض	ض	ض	ض

ط	ط	ط	ط	ط	ط	ط	ط
ظ	ظ	ظ	ظ	ظ	ظ	ظ	ظ
ع	ع	ع	ع	ع	ع	ع	ع
غ	غ	غ	غ	غ	غ	غ	غ
ف	ف	ف	ف	ف	ف	ف	ف
ق	ق	ق	ق	ق	ق	ق	ق
ك	ك	ك	ك	ك	ك	ك	ك
ل	ل	ل	ل	ل	ل	ل	ل
م	م	م	م	م	م	م	م
ن	ن	ن	ن	ن	ن	ن	ن
و	و	و	و	و	و	و	و
ه	ه	ه	ه	ه	ه	ه	ه
ی	ی	ی	ی	ی	ی	ی	ی

Karekoddan yararlanarak harflerin yazımı ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak Gözlem Formu'nu doldurunuz.

7. Etkinlik

30 dk.

Adı	Harfleri Kelime İçindeki Yerine Göre Yazıyorum
Amaç	Harfleri kelime içindeki yerlerine göre (başta, ortada, sonda) yazabilme

Yönerge: Aşağıdaki tabloda boş bırakılan yerlere harflerin kelime içindeki kullanımını verilen örneklerdeki gibi yazınız.

Sonda	Ortada	Başta	Harf	Sonda	Ortada	Başta	Harf
ض	ض	ض	ض	ا	ا	ا	ا
ط	ط	ط	ط	ب	ب	ب	ب
ظ	ظ	ظ	ظ	ت	ت	ت	ت
ع	ع	ع	ع	ث	ث	ث	ث
غ	غ	غ	غ	ج	ج	ج	ج
ف	ف	ف	ف	ح	ح	ح	ح
ق	ق	ق	ق	خ	خ	خ	خ
ك	ك	ك	ك	د	د	د	د
ل	ل	ل	ل	ذ	ذ	ذ	ذ
م	م	م	م	ر	ر	ر	ر
ن	ن	ن	ن	ز	ز	ز	ز
و	و	و	و	س	س	س	س
هـ-ه	ه	ه	ه	ش	ش	ش	ش
ي	ي	ي	ي	ص	ص	ص	ص

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Gözlem Formu'nu doldurunuz.

1.4. Harfleri Harekelerle Telaffuz Etme

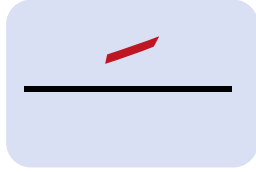
Konuya Başlarken

Aşağıdaki hareketleri öğretmen rehberliğinde seslendiriniz. Öğretmeninizin değerlendirmesine göre seslendirmeniz doğru ise "✓" işareti koyunuz.

Harflerin ünlü olarak seslendirilmesine yardımcı olan işaretlere **hareke** denir. Bu işaretler üstün, esre ve ötre dir.²⁰

1.4.1. Üstün

Harfin üstünde bulunan yatık bir çizgidir.

İnce harfleri "e", kalın harfleri ise "a" sesi ile okutur.

8. Etkinlik

30 dk.

Adı Üstün Harekeli Harf ve Kelimelerin Okunuşunu Öğreniyorum

Amaç Üstün harekeli harf ve kelimeleri doğru bir şekilde telaffuz edebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen harflerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz bu harfleri koro hâlinde seslendiriniz.
- 3. Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği harekeli harfleri bireysel olarak seslendiriniz.

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

خ	ح	ج	ث	ت	ب	أ
ص	ش	س	ز	ر	ذ	د
ق	ف	غ	ع	ظ	ط	ض
ي	ه	و	ن	م	ل	ك

► **4. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.

5. Adım: Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.

6. Adım: Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

ذَهَبَ ذَهَبَ	زَرَعَ زَرَعَ	رَفَثَ رَفَثَ	دَخَلَ دَخَلَ	أَحَدَ أَحَدَ
بَذَلَ بَذَلَ	نَفَخَ نَفَخَ	عَزَمَ عَزَمَ	مَرَجَ مَرَجَ	وَقَفَ وَقَفَ
جَلَسَ جَلَسَ	قَسَمَ قَسَمَ	سَكَتَ سَكَتَ	صَدَقَ صَدَقَ	بَدَأَ بَدَأَ
مَنَعَ مَنَعَ	فَتَحَ فَتَحَ	هَلَكَ هَلَكَ	شَكَرَ شَكَرَ	كَشَفَ كَشَفَ
غَفَرَ غَفَرَ	عَرَضَ عَرَضَ	يَمَنَ يَمَنَ	نَظَرَ نَظَرَ	طَلَبَ طَلَبَ

7. Adım: Bu kelimeleri telaffuz ederken dikkat edilmesi gereken durumları noktalı alana yazınız.

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

Çalışma Yapağı

Aşağıdaki tabloda verilen kelimeleri harekelerine dikkat ederek okuyunuz.

ذَرَأَ	أَخَذَ	أَمَرَ	سَالَ	قَرَأَ
رَغَبَ	ضَرَبَ	شَرَعَ	فَطَرَ	حَجَرَ
يَدَكَ	كَسَبَ	عَبَسَ	نَفَخَ	حَفَظَ
رَفَضَ	حَرَصَ	حَضَرَ	ظَهَرَ	شَجَرَ
وَهَنَ	وَهَبَ	وَقَعَ	طَبَعَ	طَلَعَ
نَزَلَ	نَزَعَ	ثَبَتَ	مَكَثَ	مَثَلَ
فَصَلَ	قَدَّمَ	كَتَمَ	خَتَمَ	فَتَى

1.4.2. Esre

Harfin altında bulunan yatık bir çizgidir.

İnce harfleri "i" sesiyle, kalın harfleri ise "ı-i" arası bir sesle okutur.

9. Etkinlik

30 dk.

Adı	Esre Harekeli Harf ve Kelimelerin Okunuşunu Öğreniyorum
Amaç	Esre harekeli harf ve kelimeleri doğru bir şekilde telaffuz edebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen harflerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- Adım:** Dinlediğiniz bu harfleri koro hâlinde seslendiriniz.
- Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği harekeli harfleri bireysel olarak seslendiriniz.

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

خ	ح	ج	ث	ت	ب	ا
ص	ش	س	ز	ر	ذ	د
ق	ف	غ	ع	ظ	ط	ض
ي	ه	و	ن	م	ل	ك

► **4. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.

5. Adım: Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.

6. Adım: Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

رَحِمَ رَحِمَ	يَدِي يَدِي	شَرِبَ شَرِبَ	أَبَتِ أَبَتِ	إَرَمَ إَرَمَ
فَهَمَ فَهَمَ	لَوِي لَوِي	عَوَجَ عَوَجَ	حَذَرَ حَذَرَ	تَزِدَ تَزِدَ
رَضِيَ رَضِيَ	بَخَلَ بَخَلَ	لَبَسَ لَبَسَ	لَقِيَ لَقِيَ	حَسِبَ حَسِبَ
صَغَرَ صَغَرَ	نَشِطَ نَشِطَ	حَفِظَ حَفِظَ	حَمَدَ حَمَدَ	حَصَرَ حَصَرَ
غَنِيَ غَنِيَ	خَطَفَ خَطَفَ	قَبِلَ قَبِلَ	مَلَكَ مَلَكَ	نَدِمَ نَدِمَ

7. Adım: Bu kelimeleri telaffuz ederken dikkat edilmesi gereken durumları noktalı alana yazınız.

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

Çalışma Yapağı

Aşağıdaki tabloda verilen kelimeleri harekelerine dikkat ederek okuyunuz.

رَغَبَ	رَكِبَ	أَذِنَ	أَزَفَ	إِبِلَ
حَيَّ	يَدَى	بِيدَ	بَقَى	لَوَى
مَرَضَ	فَلِمَ	فَرِحَ	فَمِنَ	خَفِيَ
سَنَتَ	وَسِعَ	سَمِعَ	نَعِمَ	تَبِعَ
شَهَدَ	خَشِيَ	نَشِطَ	وَزَنَ	سَفِهَ
يَلَجَ	عَجِبَ	بَرَقَ	بَطَرَ	بَصَرَ
ضَحِكَ	غَضِبَ	وَثِقَ	ثَبَّ	بَخَلَ

1.4.3. Ötre

Harfin üstünde bulunan ve küçük bir vav harfine benzeyen harekedir.

İnce harfleri "u-ü" arası bir sesle, kalın harfleri ise "u" sesi ile okutur.

10. Etkinlik

30 dk.

Adı Ötre Harekeli Harf ve Kelimelerin Okunuşunu Öğreniyorum

Amaç Ötre harekeli harf ve kelimeleri doğru bir şekilde telaffuz edebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen harflerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz bu harfleri koro hâlinde seslendiriniz.
- 3. Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği harekeli harfleri bireysel olarak seslendiriniz.

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

خُ	حُ	جُ	ثُ	ثُ	بُ	أُ
صُ	شُ	سُ	زُ	رُ	ذُ	دُ
قُ	فُ	عُ	عُ	ظُ	طُ	ضُ
ئُ	هُ	وُ	نُ	مُ	لُ	كُ

► 4. **Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.

5. **Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.

6. **Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

رُسُلُ رُسُلُ	دُعَى دُعَى	وُلْدَ وُلْدَ	زُبُرِ زُبُرِ	أَمَرَ أَمَرَ
شُكِرَ شُكِرَ	فَهُوَ فَهُوَ	ضَرَبَ ضَرَبَ	نُذِرَ نُذِرَ	قُرِئَ قُرِئَ
ثُبَّتِ ثُبَّتِ	تَهْنُ تَهْنُ	كُتِبَ كُتِبَ	يُؤْمِنَ يُؤْمِنَ	حُشِرَ حُشِرَ
صُحِفَ صُحِفَ	خُلِقَ خُلِقَ	غُلِبَ غُلِبَ	ظُلِمَ ظُلِمَ	طُلِعَ طُلِعَ
يَصِلُ يَصِلُ	مُنِعَ مُنِعَ	عُثِرَ عُثِرَ	فُعِلَ فُعِلَ	جُعِلَ جُعِلَ

7. **Adım:** Bu kelimeleri telaffuz ederken dikkat edilmesi gereken durumları noktalı alana yazınız.

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

Çalışma Yapağı

Aşağıdaki tabloda verilen kelimeleri harekelerine dikkat ederek okuyunuz.

يَرِثُ	وُجِدَ	أَمَرَ	رُزِقَ	أُذِنَ
سُطِحَ	ذُبِحَ	حُشِرَ	كُتِبَ	كَبِرَ
شُعِبَ	طُبِعَ	قُطِعَ	لُعِنَ	سُئِلَ
بُغِيَ	غُفِرَ	تَجَدُّ	جُمِعَ	عُقِدَ
تَعِظُ	ظَلِمَ	تَصِلُ	قَبِلَ	ضُرِبَ
خُلِقَ	نُفِخَ	يُمِنَ	يَسِمُ	هُدِيَ
شَجَرَةُ	تُطِيعَ	نُصِبَ	زُبِرَ	كَبِرَ

11. Etkinlik

30 dk. **Adı** Harekeleri Öğreniyorum**Amaç** Harekeler hakkında bilgi görseli hazırlayabilme**Yönerge:** Aşağıdaki işlem adımlarını öğretmen rehberliğinde takip ederek etkinliği tamamlayınız.**1. Adım:** Aşağıdaki kutucuklara kalın, ince ve peltek harflerden birer tane Kur'an harfi yazınız.

Kalın Harf	İnce Harf	Peltek Harf

2. Adım: Yazdığınız harflere üstün, esre ve ötre harekelerinden birini ekleyiniz. Harekeler için farklı renkte kalemler kullanınız.**3. Adım:** Kullandığınız harekelerin isimlerini aynı renkte kalemle harflerin altına yazınız.**4. Adım:** Yazdığınız harfleri harekeleriyle birlikte doğru telaffuz etmeye özen gösteriniz.**5. Adım:** Çalışmanızı kontrol etmesi için öğretmeninize gösteriniz.**6. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda çalışmanızı tamamlayınız.**Değerlendirme:** Öğrencilerin bu etkinlikle kazanması hedeflenen beceri ve davranışlar aşağıdaki Gözlem Formu ile değerlendirilecektir.

Gözlem Formu	Geliştirilebilir	İyi	Çok İyi
1. Kur'an harflerini (kalın, ince, peltek) doğru seçip kutucuklara yazabilme			
2. Harflere üstün, esre ve ötre harekelerinden birini ekleyebilme			
3. Harekeler için farklı renkte kalemler kullanabilme			
4. Kullandığı harekelerin isimlerini harflerin altına doğru yazabilme			
5. Yazdığı harfleri harekeleriyle birlikte doğru telaffuz edebilme			

Kontrol Noktası

1. Hareke nedir? Örneklerle açıklayarak noktalı alana yazınız.

.....

.....

.....

.....

2. Aşağıdaki hareketlerin isimlerini yanına yazınız.

Hareke	İsmi	Hareke	İsmi	Hareke	İsmi
					

3. Aşağıdaki kelimelerde hangi hareketlerin kullanıldığını verilen örnekteki gibi yazınız.

غُلِبَ

— — —

مَلِكٍ

— — —

عَظُمَ

 —

نُشِطَ

— — —

مَثَلٌ

— — —

مِعْدُ

— — —

يَتِمُّ

— — —

رُجِعَ

— — —

حَسُنَ

— — —

Karekoddan yararlanarak Kontrol Noktası'nın cevap anahtarına ulaşabilirsiniz.

1.5. Sübhaneke Duası ve Rabbenâ Duaları ile Anlamları

Konuya Başlarken

İnsanlar niçin dua ederler? Düşüncelerinizi ifade ediniz.

Karekoddan yararlanarak Sübhaneke duası ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Dua kelimesi sözlükte çağırmak, seslenmek, istemek ve yardım talep etmek anlamlarına gelir. Terim olarak ise müminlerin sevgi ve saygıyla Yüce Allah'a isteklerini ileterek O'ndan yardım dilemesidir.²¹

Müslümanlar her türlü söz ve eylemlerinde Allah'ın (cc) rızasını gözetirler. Sadece zor zamanlarında değil hayatlarının her anında Allah'a (cc) dua ederek O'nu hatırlarında tutarlar. Yüce Allah "**Kullarım sana, beni sorduğunda (söyle onlara): Ben çok yakınım. Bana dua ettiği vakit dua edenin dileğine karşılık veririm...**"²² buyurarak kullarına yakın olduğunu ve kendisine dua edenlere mutlaka karşılık vereceğini bildirir.

Müslümanlar, Yüce Allah'a kulluk görevlerini yerine getirmek için ibadet ederler. Bu ibadetlerden biri olan namazda çeşitli dualar okurlar. Sübhaneke duası ve Rabbenâ duaları bunlardan bazılarıdır.

1.5.1. Sübhaneke Duası ve Anlamı

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ * وَتَبَارَكَ اسْمُكَ * وَتَعَالَى
جَدُّكَ * (وَجَلَّ ثَنَّاؤُكَ) * وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ *

Sen eksik sıfatlardan uzaksın Allah'ım! Seni daima böyle tenzih eder ve sana hamt ederim. Senin adın mübarektir. İzzet ve celalin yücedir. (Senin şanın yücedir.) Senden başka ilah yoktur.

Sübhaneke kelimesi, Arapça "tespih" kelimesiyle aynı kökten türemiştir. Tespih, Allah'ı (cc) her türlü eksiklikten uzak tutmak; O'nun, yüceliğine layık olmayan kusur ve noksanlıklardan uzak olduğuna kalpten inanmak ve bunu söz ile ifade etmek anlamlarına gelir.²³ Kur'an-ı Kerim'deki bir ayette tespih "... Senden başka hiçbir ilah yoktur. Seni eksikliklerden uzak tutarım..."²⁴ şeklinde ifade edilir.

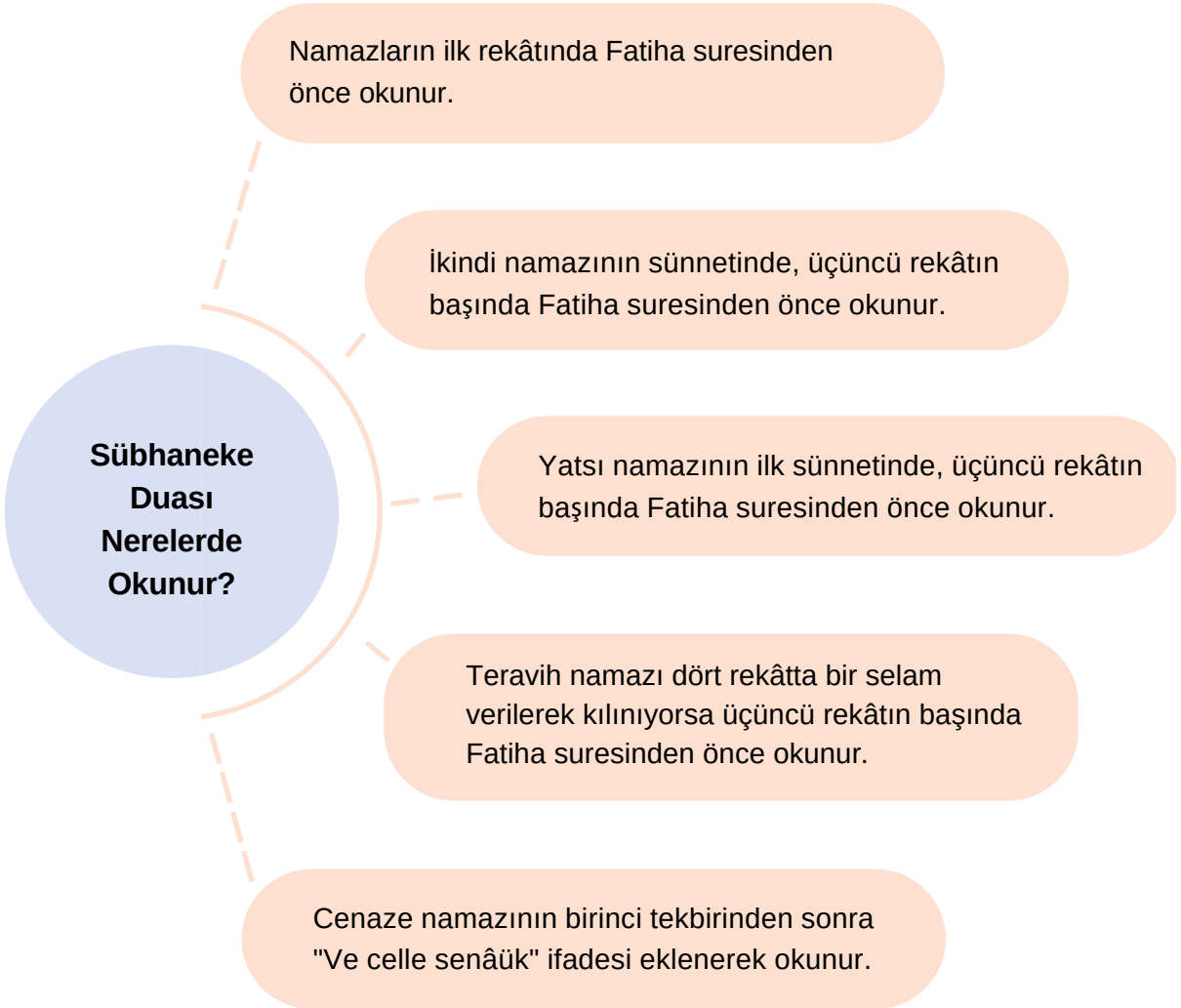
Sübhanেকে, Hz. Muhammed'in (sav) sahabeye öğrettiği dualardandır. Hz. Peygamber her namazın başında tekbir aldıktan sonra Sübhanেকে duasını okurdu.²⁵

Sübhanেকে duasında övgüye en çok layık olanın Allah (cc) olduğu anlatılır. Müslümanlar bu dua ile Allah'ın (cc) yüceliği karşısında O'na olan teslimiyetlerini bildirirler. Yüce Allah'a olan sevgi, saygı ve bağlılıklarını ifade ederler (Görsel 1.4).

Sübhanেকে duası Allah'tan (cc) başka ilahın olmadığını bildirerek sona erer. Bu ifade ile İslam'ın temel inanç esaslarından biri olan tevhit kavramı vurgulanır.

Görsel 1.4: Sübhanেকে, çocukların ilk öğrendiği ve ezberlediği dualardandır.

Bilgi Görseli 1.1: Sübhanেকে duasının okunduğu yerler

12. Etkinlik

30 dk.

Adı	Sübhaneker Duasının Anlamını Öğreniyorum
Amaç	Sübhaneker duasının anlamını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Sübhaneker duasının anlamını okuyunuz.
- 2. Adım:** Sübhaneker duasının anlamını kendi ifadelerinizle noktalı alana yazınız.

- 3. Adım:** Müslümanların yaşamlarında Sübhaneker duasının yeri ve önemini sınıf arkadaşlarınızla konuşunuz.
- 4. Adım:** Elde ettiğiniz bilgileri sınıf arkadaşlarınızla paylaşınız.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

13. Etkinlik

30 dk.

Adı	Sübhaneker Duasını Ezberleyelim
Amaç	Sübhaneker duasını ezbere okuyabilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Sübhaneker duasının okunuşunu öğretmeninizden veya yandaki karekodan dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz her bölümü koro hâlinde tekrar ederek ezberleyiniz.
- 3. Adım:** Ezberlediğiniz bu bölümleri birleştirerek duayı bütün olarak tekrar ediniz.
- 4. Adım:** Ezberledikten sonra bu duayı tecvit kurallarına uygun bir şekilde öğretmeninize bireysel olarak okuyunuz.
- 5. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda Sübhaneker duasını ezberden tekrar ediniz.

Karekoddan yararlanarak Sübhaneker duasının ezberlenmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Gözlem Formu'nu doldurunuz.

1.5.2. Rabbena Duaları ve Anlamları

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

Rabbimiz! Bize dünyada da iyilik ver, ahirette de iyilik ver ve bizi ateş azabından koru. (Bakara suresi 201. ayet)

رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ

Rabbim! Beni ve soyumdan gelecek olanları namazı devamlı kılanlardan eyle. Rabbimiz, duamı kabul et. (İbrahim suresi 40. ayet)

رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ

Rabbimiz! Hesap görülecek günde beni, ana babamı ve inananları bağışla. (İbrahim suresi 41. ayet)

Kur'an-ı Kerim'de yer alan dua ayetlerinden biri olan Rabbena Âtina, Hz. Muhammed'in (sav) sık sık tekrar ettiği dualardandır. Bu duada dünya ve ahiret hayatının birbiriyle bağlantılı olduğu vurgulanır. Bu bakımdan Müslümanların dünya ile ahiret arasında bir denge kurması gerekir.²⁶ Kur'an-ı Kerim'de bu durum "**Allah'ın sana verdiği şeylerde ahiret yurdunu ara. Dünyadan da nasibini unutma...**"²⁷ şeklinde ifade edilir.

Peygamberler de diğer insanlar gibi Yüce Allah'a dua etmişlerdir. Onların dualarından bazılarını Kur'an-ı Kerim'de yer verilmiştir. Bunlardan biri de İbrahim suresinin 40. ayeti olan Rabbicalni duasıdır. Hz. İbrahim, bu duada Yüce Allah'tan kendisinin ve sonraki nesillerinin namaz kılanlardan olmasını istemiştir.

Müslümanlar, Rabbenağfirli duasını okuyarak başta anne ve babaları olmak üzere tüm müminler için dua ederler. Manevi açıdan büyük bir değere sahip olan Rabbenağfirli aynı zamanda bir istiğfar duasıdır. İstiğfar sözlükte örtme, perdeleme, kirden, pastan korunma, bağışlanma ve af isteğinde bulunma anlamlarına gelir.²⁸ Müslümanlar bu dua ile Allah'a (cc) samimi bir şekilde istiğfar ederler. Rabbenağfirli, Hz. İbrahim'in anne babası ve tüm inananlar için ettiği bir duadır.

Rabbena Âtina ve Rabbenağfirli duaları namazın son oturuş kısmında Tahiyat, Salli ve Barik dualarından sonra okunur.

Karekoddan yararlanarak Rabbena duaları ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

14. Etkinlik

30 dk. **Adı** Rabbimizden Neler İstiyoruz?**Amaç** Rabbena dualarının anlamlarını yorumlayabilme**Yönerge:** Aşağıdaki işlem adımlarını öğretmen rehberliğinde takip ederek etkinliği tamamlayınız.**1. Adım:** Rabbena dualarında Yüce Allah'tan istenilenleri tespit ediniz.**2. Adım:** Tespit ettiğiniz istekleri aşağıdaki tabloda verilen başlıkların altına yazınız.

Rabbena Âtina Duasıyla İsteklerimiz	Rabbenağfirli Duasıyla İsteklerimiz	Rabbicalni Duasıyla İsteklerimiz

3. Adım: Hazırlanan tabloyu kontrol etmesi için öğretmeninize gösteriniz.**4. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda çalışmanızı tamamlayınız.**Değerlendirme:** Öğrencilerin bu etkinlikle kazanması hedeflenen beceri ve davranışlar aşağıdaki Gözlem Formu ile değerlendirilecektir.

Gözlem Formu	Geliştirilebilir	İyi	Çok İyi
1. Duaların içeriğindeki temel istekleri doğru ve eksiksiz tespit edebilme			
2. İstekleri, ilgili duanın altına doğru ve anlaşılır bir şekilde yazabilme			
3. İmla ve dil kurallarına uygun yazabilme			
4. Etkinlik yönerge ve adımlarına göre çalışmasını tamamlayabilme			

15. Etkinlik

30 dk. **Adı** Rabbena Dualarının Anlamını Öğreniyorum**Amaç** Rabbena dualarını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirebilme**Yönerge:** Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.**1. Adım:** Rabbena dualarının anlamını kendi ifadelerinizle noktalı alana yazınız.

.....

.....

.....

2. Adım: Rabbena dualarının ne zaman ve hangi durumlarda okunduğunu noktalı alana yazınız.

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

16. Etkinlik

30 dk. **Adı** Rabbena Dualarını Ezberleyelim**Amaç** Rabbena dualarını ezberleyebilme**Yönerge:** Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.**1. Adım:** Rabbena dualarının okunuşunu öğretmeninizden veya yandaki karekoddan dinleyiniz.**2. Adım:** Dinlediğiniz her bölümü koro hâlinde tekrar ederek ezberleyiniz.**3. Adım:** Ezberlediğiniz bu bölümleri birleştirerek duaları bütün olarak tekrar ediniz.**4. Adım:** Duaları öğretmeninize tecvit kurallarına uygun biçimde bireysel olarak okuyunuz.**5. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda Rabbena dualarını ezberden tekrar ediniz.**Değerlendirme:** Yandaki karekodu kullanarak Gözlem Formu'nu doldurunuz.

Karekoddan yararlanarak Rabbena dualarının ezberlenmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Kontrol Noktası

Aşağıdaki cümleler ile kavramları verilen örnekteki gibi eşleştiriniz.

Müslümanların dünya ve ahiret iyiliğini istediği duadır.

A

Rabbenağfirli

Namazların ilk rekâtında Fatiha suresinden önce okunan duadır.

B

Dua

Yüce Allah'a isteklerin iletilerek O'ndan yardım istenmesidir.

C

Rabbicalni

Hız. İbrahim'in Yüce Allah'tan kendisi ve sonraki nesillerinin namaz kılanlardan olması için ettiği duadır.

Ç

Sübhanেকে

Müslümanların başta anne ve babaları olmak üzere tüm sevdikleri için ettikleri duadır.

D

Tespih

Allah'ı (cc) her türlü eksiklikten uzak tutarak O'nun yüceliğini ifade eden kavramdır.

E

İstiğfar

Yüce Allah'tan bağışlanma ve af isteğinde bulunma anlamına gelen kavramdır.

F

A

Rabbena Âtina

Tevhit

Karekoddan yararlanarak Kontrol Noktası'nın cevap anahtarına ulaşabilirsiniz.

Farklı Kaydet

Bu temada öğrendiğiniz bilgileri hatırlayacağınız şekilde bu alana not edebilirsiniz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1. Tema Ölçme ve Değerlendirme

Bu bölümde cevaplamanız için toplam 25 soru verilmiştir.

Aşağıdaki açıklamaları okuyarak yargılar doğru ise "D" harfini, yanlış ise "Y" harfini işaretleyiniz.

	Açıklama	Cevap
1.	Rabbena, Kur'an-ı Kerim'de yer alan dualardandır.	() D () Y
2.	Üstün, esre ve ötre hareketleri harflerin sessiz okunmasını sağlar.	() D () Y
3.	Namazda okunan dualardan biri de Sübhaneke'dir.	() D () Y
4.	Müslümanlar Kur'an-ı Kerim'e saygı gösterir.	() D () Y
5.	و, ف, م, ب harfleri, boğaz harfleridir.	() D () Y

Aşağıdaki kelimelerde hangi hareketlerin bulunduğunu tespit ediniz. Harekelerle kelimeleri örnekteki gibi eşleştiriniz.

6.	شُكِرَ	
7.	عَوَجَ	
8.	صَدُقَ	A
9.	حَسَنَ	
10.	حَسِبَ	

Üstün + Ötre + Esre	A
Ötre + Esre + Üstün	B
Üstün + Üstün + Esre	C
Üstün + Esre + Üstün	Ç
Esre + Üstün + Üstün	D
Üstün + Üstün + Ötre	E

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun sözcüklerle tamamlayınız.

• euzübesmele	• hareke	• Rabbicalni
• mahreç	• ötre	• esre

11. Kur'an-ı Kerim'i okumaya ile başlanır.
12. Harflerin ses yolundan çıktığı yerlere denir.
13. Harflerin ünlü olarak seslendirilmesine yardımcı olan işaretlere denir.
14. Hz. İbrahim duası ile Yüce Allah'tan kendisinin ve sonraki nesillerinin namaz kılanlardan olmasını istemiştir.
15. Harfin üstüne yazılan ve küçük bir و'a benzeyen işarete denir.

Aşağıdaki çoktan seçmeli soruların doğru cevabını işaretleyiniz.

16. **Aşağıdakilerden hangisi Kur'an-ı Kerim'e duyulan saygının bir göstergesi değildir?**

- A) Yüzünden okurken abdestli olmaya özen göstermek
- B) Euzübesmele çekerek okumaya başlamak
- C) Bel hizasından aşağıda tutmak
- D) Okunurken saygı ve ilgiyle dinlemek

17. Çıkış yerlerine göre harfler üç grupta incelenebilir.

- I. Dil (diş/damak) harfleri
- II. Boğaz harfleri
- III. Dudak harfleri

Aşağıdakilerden hangisi bu gruplardan biri için örnek olamaz?

- A) ت ث د ذ س ش
- B) ب ف م و
- C) ا ح خ ع غ ه
- D) خ ص ض ط ظ ع

18. **Aşağıdakilerin hangisinde "ن" harfinin ortada yazılış şekli doğru olarak verilmiştir?**

- A) نَبَذَ B) سُنَّ C) أَذِنْتُ D) حَزَنَّا

19. I. Müslümanların sevgi ve saygıyla Yüce Allah'tan yardım dilemesidir.
 II. Her türlü kötülükten Yüce Allah'a sığınıp yalnızca O'ndan yardım istemektir.
 III. Allah'ı (cc) her türlü eksiklikten uzak tutarak O'nun yüceliğini sözlü olarak ifade etmektir.

Aşağıdakilerden hangisinde bu ifadelere ait kavramlar verilmiştir?

	I	II	III
A)	İstiaze	Tespih	Mahreç
B)	Dua	Hareke	İstiaze
C)	Dua	İstiaze	Tespih
D)	Tespih	Mahreç	Dua

20. Aşağıdakilerin hangisinde sadece ince harfler bulunmaktadır?

- A) ب, ج, ف, ك, م
 B) ت, ض, ط, ل
 C) خ, ش, ص, ي
 D) د, ز, ق, و

Aşağıdaki soruların cevaplarını noktalı alanlara yazınız.

21. Kur'an-ı Kerim'i kısaca tanıtınız.

.....

.....

.....

.....

22. Kur'an-ı Kerim'i öğrenmenin faydaları nelerdir? Açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

23. İnsan hayatında duanın önemi nedir? Açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

.....

24. Sübhaneke duasında Yüce Allah'ı öven ifadeleri yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

25. Rabbena dualarında Yüce Allah'tan istenilenler nelerdir? Verilen örnekteki gibi maddeler hâlinde yazınız.

1. Dünya hayatı için iyilikler istenir.

2.

3.

4.

5.

6.

Karekoddan yararlanarak tema ile ilgili daha fazla soruya ulaşabilirsiniz.

Sonnot

1. bk. "Kur'an-ı Kerim", *Dinî Terimler Sözlüğü*, 209.
2. bk. Müslim, Müsafirin, 252.
3. bk. Tirmizi, "Fezailü'l-Kur'an", 15.
4. bk. Nahl suresi 90. ayet.
5. bk. İsrâ suresi 23. ayet.
6. bk. Taha suresi 44. ayet.
7. bk. Duhan suresi 56. ayet; Gaşiye suresi 13. ayet; İnfitâr suresi 19. ayet; Tarık suresi 9. ayet; Yunus suresi 45. ayet; Zümer suresi 70. ayet.
8. Bakara suresi 46. ayet.
9. Zilzal suresi 7-8. ayetler.
10. Fatır suresi 29. ayet.
11. Nahl suresi 98. ayet.
12. bk. "istiaze", *Dinî Terimler Sözlüğü*, 179.
13. Araf suresi 204. ayet.
14. bk. Ertem, "Elifbâ", 11/40-41.
15. bk. Salman vd., *Tecvidli Kur'an-ı Kerim Elif-bâ'sı*, 4.
16. bk. Durmuş, "Harf", 16/158.
17. bk. Polat vd., *Kur'an-ı Kerim Renkli Lugatı ve İrab Klavuzu*, 22-23.
18. bk. Kaya, *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi*, 29-31.
19. bk. Kaya, *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi*, 30-31.
20. bk. Kılıçaslan, *Kur'an Okuma & TECVİD Notları*, 57.
21. bk. Cilacı, "Dua", 9/529.
22. bk. Bakara suresi 186. ayet.
23. bk. "tespih", *Dinî Terimler Sözlüğü*, 362.
24. Enbiya suresi 87. ayet.
25. Ebu Davud, "Salat", 119-120.
26. bk. Özafşar vd., *Hadislerle İslam*, 3/626.
27. Kasas suresi 77. ayet.
28. bk. "istiğfar", *Dinî Terimler Sözlüğü*, 180.

2. TEMA

KUR'AN-I KERİM'İ OKUMAYA GİRİŞ

2.1. Cezim ve Şedde

2.2. Tenvin

2.3. Tahiyat Duası ve Anlamı

► Anahtar Kavramlar

- cezim
- rahmet
- sükûn
- şedde
- tahiyat
- tenvin

► Bu temada sizden

- cezimi ve şeddeyi telaffuz edebilmeniz,
- tenvini telaffuz edebilmeniz,
- Tahiyat duasının anlamını yorumlayıp bu duayı ezberden okuyabilmeniz

beklenmektedir.

Tema
Dosyası

Tema
Sunusu

Başlarken

Bir metni doğru okuyabilmek ve anlayabilmek için o metnin yazıldığı dilin kurallarının bilinmesi gerekir. Bunları bilmeden yapılan okumalarda hatalar ortaya çıkar. Kur'an-ı Kerim'i okurken de dikkat edilmesi gereken kurallar vardır. Bu kurallardan bir kısmı özel işaretlerle gösterilir. Bu işaretlerden biri olan tenvin ile üstün, esre ve ötre hareketleri arasında benzerlikler bulunur.

Kur'an-ı Kerim'deki ayetleri oluşturan harflerde bazı özel işaretler sizce hangi nedenle kullanılmıştır? Düşüncelerinizi ifade ediniz.

Namazlarda okunan duaların bazılarında Allah'ın (cc) varlığı ve birliği vurgulanır. Hz. Muhammed'e (sav) övgü ve selamlar iletilir.

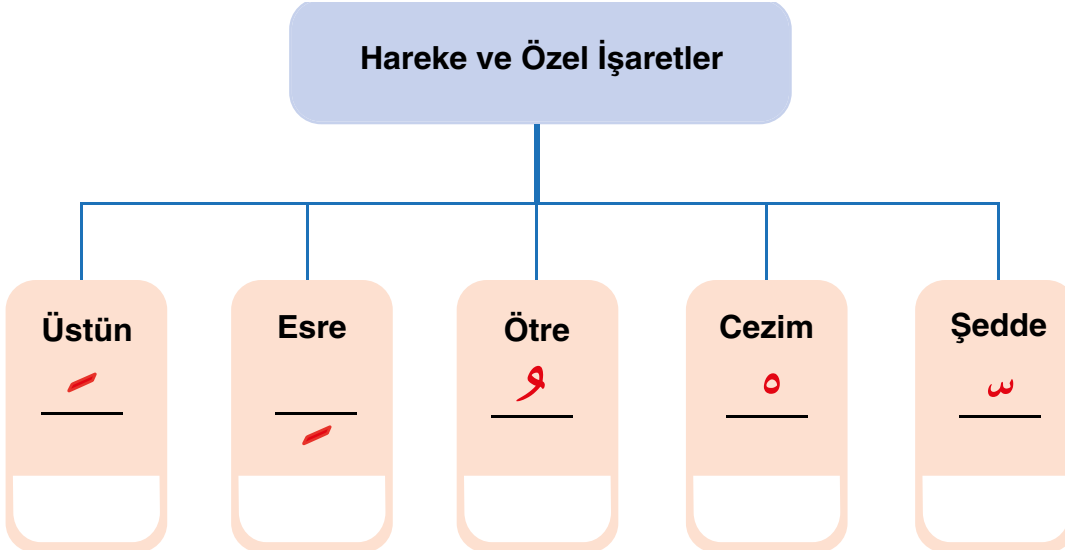
İçinde kelime-i şehadetin geçtiği dualardan hangilerini biliyorsunuz?

2.1. Cezim ve Şedde

Konuya Başlarken

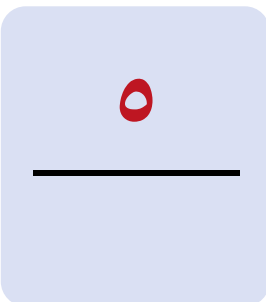
Aşağıdaki şemayı inceleyiniz. Şemadaki hareke ve işaretlerden bildiklerinize "✓" işareti koyunuz.

Aşağıdaki kelimelerden okuyabildiklerinizin altındaki kutucukları işaretleyiniz.

لِرَبِّكَ	كَفَرُ	ثَلِمَ	حَسِبْتَ
☐	☐	☐	☐

2.1.1. Cezim

Harfin üstüne konan, yuvarlak ve küçük bir işarettir.

Üzerinde bulunduğu harfi harekesiz okutur ve kendinden önceki harfe bağlar.¹

Cezimli harf, "sakin harf" olarak da ifade edilir.²

1.Etkinlik

20 dk.

Adı	Cezim İşareti Bulunan Harf ve Kelimelerin Okunuşunu Öğreniyorum
Amaç	Cezim işareti bulunan harf ve kelimeleri doğru bir şekilde telaffuz edebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen harflerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz bu harfleri koro hâlinde seslendiriniz.
- 3. Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği cezimli ifadeleri bireysel olarak seslendiriniz.

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

ج أَجْ إِجْ أُجْ	ث أَثْ إِثْ أُثْ	ت أَتْ إِتْ أُتْ	ب أَبْ إِبْ أُبْ
ذ أَذْ إِذْ أُذْ	د أَدْ إِدْ أُدْ	خ أَخْ إِخْ أُخْ	ح أَحْ إِحْ أُحْ
ش أَشْ إِشْ أُشْ	س أَسْ إِسْ أُسْ	ز أَزْ إِزْ أُزْ	ر أَرْ إِرْ أُرْ
ظ أَظْ إِظْ أُظْ	ط أَطْ إِطْ أُطْ	ض أَضْ إِضْ أُضْ	ص أَصْ إِصْ أُصْ
ق أَقْ إِقْ أُقْ	ف أَفْ إِفْ أُفْ	غ أَغْ إِغْ أُغْ	ع أَعْ إِعْ أُعْ
ن أَنْ إِنْ أُنْ	م أَمْ إِمْ أُمْ	ل أَلْ إِلْ أُلْ	ك أَكْ إِكْ أُكْ
ي أَيْ إِيْ أَىْ	ه أَهْ إِهْ أُهُْ	و أَوْ إَوْ أُوْ	

- **4. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 5. Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.
- 6. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

اِذْ	بِرْ	مِنْ	قُمْ	كُنْ
تُزِعْ	يُتْبْ	تَخَفْ	يَلِدْ	فَلَوْ
أَنْتَ	رَيْبْ	كَشَفْ	تِلْكَ	مِثْلْ
دَرَسْ	جِسْمْ	شَهْرْ	خَيْرْ	عِلْمْ
تُنْذِرْ	يُخْرِجْ	كُنْتُمْ	أَسْلِمْ	يَفْعَلْ

7. Adım: Bu kelimeleri telaffuz ederken dikkat edilmesi gereken durumları noktalı alana yazınız.

.....

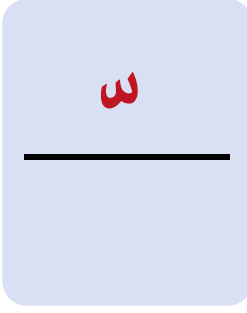
.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

2.1.2. Şedde

Şedde işareti, ters "m" şekline benzer ve harfin üstüne yazılır.

Üzerinde bulunduğu harfin iki defa okunmasını sağlar. Bunlardan birincisi cezimli, ikincisi kendi harekesi ile okunur.³

Şedde bulunan harfte ayrıca üstün, esre veya ötre harekelerinden biri de yer alır. Şeddeli harf, kelimenin başında bulunmaz.⁴

2. Etkinlik

20 dk.

Adı Şedde İşareti Bulunan Harf ve Kelimelerin Okunuşunu Öğreniyorum

Amaç Şedde işareti bulunan harf ve kelimeleri doğru bir şekilde telaffuz edebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

1. Adım: Aşağıdaki tabloda verilen harflerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.

2. Adım: Dinlediğiniz bu harfleri koro hâlinde seslendiriniz.

3. Adım: Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği şeddeli ifadeleri bireysel olarak seslendiriniz.

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e- içeriğe ulaşabilirsiniz.

آَب = بَب + آَب	آ_ث = ث_ث + آ_ث	آ_ت = ت_ت + آ_ت	آ_ج = ج_ج + آ_ج
آ_خ = ح_ح + آ_خ	آ_خ = خ_خ + آ_خ	آ_د = د_د + آ_د	آ_ذ = ذ_ذ + آ_ذ
آ_ز = ر_ر + آ_ز	آ_ز = ز_ز + آ_ز	آ_س = س_س + آ_س	آ_ش = ش_ش + آ_ش
آ_ص = ص_ص + آ_ص	آ_ص = ض_ض + آ_ص	آ_ط = ط_ط + آ_ط	آ_ظ = ظ_ظ + آ_ظ
آ_غ = غ_غ + آ_غ	آ_غ = خ_خ + آ_غ	آ_ف = ف_ف + آ_ف	آ_ق = ق_ق + آ_ق
آ_ك = ك_ك + آ_ك	آ_ل = ل_ل + آ_ل	آ_م = م_م + آ_م	آ_ن = ن_ن + آ_ن
آ_و = و_و + آ_و	آ_ه = ه_ه + آ_ه	آ_ي = ي_ي + آ_ي	

- 4. **Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
5. **Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.
6. **Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

مَدَّ	كَفَّ	حَقَّ	تَبَّ	إِنَّ
فَضَّلَ	طَهَّرَ	حُجَّةَ	قُوَّتَ	رَبُّكَ
تُحِسُّ	يُسِرُّ	تَظُنُّ	أَحِبُّ	يَدْعُ
فُصِّلَتْ	تُذَكِّرُ	نُفِرِقُ	رَبِّكُمْ	إِنَّهُمْ
يَخْتَصُّ	أُعِدَّتْ	فَحَدَّثَ	حُرِّمَتْ	تُكَلِّفُ

7. **Adım:** Bu kelimeleri telaffuz ederken dikkat edilmesi gereken durumları noktalı alana yazınız.

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

Çalışma Yaprağı

Aşağıdaki tabloda verilen kelimeleri cezim ve şedde işaretlerine dikkat ederek okuyunuz.

Yandaki karekoddan yararlanarak yazma içeriğine ulaşabilirsiniz.

يُصْلِحْ	تَنْهَرْ	أَذْكُرْ	ظَهَرَكَ	أَسْفَلَ
يَغْفِرُ لَكُمْ	يُمِدُّكُمْ	مِثْلِيهِمْ	كَيْدَهُمْ	يَنْقَلِبُ
يَكْفُ	تَوَدُّ	يَبِثُّ	سَخَّرَ	جَهَّزَ
يُكَفِّرُ	قَدَّمَتْ	حُقَّتْ	ثَبَّتْ	مِمَّنْ
طَلَّقْتُمْ	تُصَعِّرُ	يُعْظِمُ	وَسَبَّحْ	يُبَيِّنُ
فَضَّلْتُكُمْ	فَتَوَكَّلْ	تَمَنَّوْنَ	تَسْوَدُّ	يَخْتَصُّ
أُكْفِرَنَّ	يَغُرَّنَكَ	ذُرِّيَّةَ	يَشَقِّقُ	يَذْكُرُ

2.2. Tenvin

Konuya Başlarken

Aşağıda verilen işaretleri şekil yönünden hangi hareketlere benzettiğinizi yanlarına yazınız.

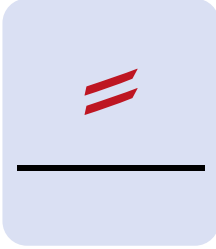
İki Üstün

İki Esre

İki Ötre

Tenvin, hareketin sesine "n" sesi ilave eder. İki üstün (≡), iki esre (≡) veya iki ötre (≡) şeklinde yazılır ve kelimelerin sonlarında bulunur.⁵

2.2.1. İki Üstün

Harfin üzerine konan, sol taraftan aşağı doğru hafif eğik, üst üste ve küçük çift çizgi şeklindedir.

İnce harfleri "en", kalın harfleri "an" sesiyle okutur.

ة (yuvarlak te) dışındaki harflerde | (elif) desteği ile birlikte yazılır.⁶

Örnek: قَدْرًا - بُكْرَةً

3. Etkinlik

20 dk.

Adı Tenvin İşareti Bulunan Harf ve Kelimelerin Okunuşunu Öğreniyorum

Amaç İki üstün işareti bulunan harf ve kelimeleri doğru bir şekilde telaffuz edebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen tenvinli harflerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- Adım:** Dinlediğiniz bu harfleri koro hâlinde seslendiriniz.
- Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği iki üstünlü harfleri bireysel olarak seslendiriniz.

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e-çeriğe ulaşabilirsiniz.

خَا	حَا	جَا	ثَا	تَا	بَا	أَا
صَا	شَا	سَا	زَا	رَا	ذَا	دَا
قَا	فَا	غَا	عَا	ظَا	طَا	ضَا
يَا	هَا	وَا	نَا	مَا	لَا	كََا

- 4. Adım: Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
5. Adım: Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.
6. Adım: Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu bireysel olarak tekrar ediniz.

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

وَهَنًا	طَمَعًا	مَلِكًا	صُحُفًا	عِوَجًا
فَتْحًا	رِجْزًا	بَعْضًا	جُزْءًا	يَوْمًا
نِصْفًا	عَبْدًا	شُكْرًا	قَوْلًا	رِزْقًا
غَرًّا	سَدًّا	شَرًّا	حَقًّا	إِذَا
مُتَوَفًّا	مُطَهَّرًا	عَشِيَّةً	شَجَرَةً	كُوكَبًا

7. Adım: Bu kelimeleri telaffuz ederken dikkat edilmesi gereken durumları noktalı alana yazınız.

.....

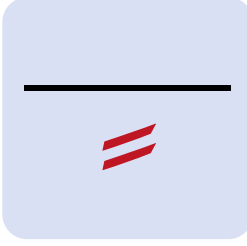
.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

2.2.2. İki Esre

Harfin altına konan, sol taraftan aşağı doğru hafif eğik, üst üste ve küçük çift çizgi şeklindedir.

İnce harfleri "in" sesiyle, kalın harfleri "in-in" arası bir sesle okutur.⁷

بِرَّ - ظَنِّ

4. Etkinlik

20 dk.

Adı	Tenvin İşareti Bulunan Harf ve Kelimelerin Okunuşunu Öğreniyorum
Amaç	İki esre işareti bulunan harf ve kelimeleri doğru bir şekilde telaffuz edebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen tenvinli harflerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- Adım:** Dinlediğiniz bu harfleri koro hâlinde seslendiriniz.
- Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği iki esreli harfleri bireysel olarak seslendiriniz.

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

خ	ح	ج	ث	ت	ب	ا
ص	ش	س	ز	ر	ذ	د
ق	ف	غ	ع	ظ	ط	ض
ي	ه	و	ن	م	ل	ك

- **4. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 5. Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.
- 6. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

كُتِبَ	مَسَدٍ	حَسَنِ	لَهَبٍ	عَوَجٍ
بَيْعٍ	شَيْءٍ	شَهْرٍ	كَزٍ	قَوْمٍ
أُمٍّ	ضُرٍّ	شَكٍّ	أَفٍّ	شَرٍّ
نَبِيٍّ	شَدَّةٍ	عُتُوٍّ	بِحَقٍّ	قُوَّةٍ
تَفَكُّرٍ	كَصِيبٍ	قُرَيْشٍ	مُحَبَّةٍ	هُمَزَةٍ

7. Adım: Bu kelimeleri telaffuz ederken dikkat edilmesi gereken durumları noktalı alana yazınız.

.....

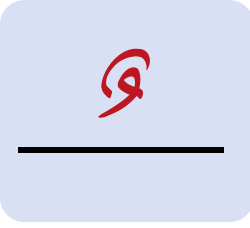
.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

2.2.3. İki Ötre

Harfin üzerine konur ve şapkalı vav şeklindedir.

İnce harfleri "ün-un" arası bir sesle, kalın harfleri "un" sesiyle okutur.⁸

İki ötre, "و" şeklinde de kullanılabilir.

Örnek: بَشْرٌ - قَلَمٌ

5. Etkinlik

20 dk.

Adı	Tenvin İşareti Bulunan Harf ve Kelimelerin Okunuşunu Öğreniyorum
Amaç	İki ötre işareti bulunan harf ve kelimeleri doğru bir şekilde telaffuz edebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen tenvinli harflerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- Adım:** Dinlediğiniz bu harfleri koro hâlinde seslendiriniz.
- Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği iki ötreli harfleri bireysel olarak seslendiriniz.

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

ا	ب	ت	ث	ج	ح	خ
د	ذ	ر	ز	س	ش	ص
ض	ط	ظ	ع	غ	ف	ق
ك	ل	م	ن	و	ه	ي

- **4. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmenizden dinleyiniz.
- 5. Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.
- 6. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

عَيْنٌ	كُتِبَ	رُسُلٌ	فَرِحَ	مَرَضَ
رَجَسَ	عُمِّي	مِسْكٌ	إِنْسٌ	رِزْقٌ
أُخْتُ	جُزْءٌ	خَلْفٌ	زَيْغٌ	عَرْشٌ
كُلٌّ	صُمٌّ	حُبٌّ	صِرٌّ	شَكٌّ
مُصَرِّفٌ	مُحَمَّدٌ	قِيَمَةٌ	مَسْجِدٌ	مُخْرِجٌ

7. Adım: Bu kelimeleri telaffuz ederken dikkat edilmesi gereken durumları noktalı alana yazınız.

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

Çalışma Yaprağı

Aşağıdaki tabloda verilen kelimeleri tenvin işaretlerine dikkat ederek okuyunuz.

Yandaki karekoddan yararlanarak yazma içeriğine ulaşabilirsiniz.

سَفَهَا	عَبَثَا	مَلِكَا	شَطَطَا	شُيْخَا
صُبْحَا	شَهْرَا	فَظَا	بَسَا	أَعْجَمِيَا
جُرْفِ	فُرُشِ	بُرْجِ	بَيْتِ	يَوْمَئِذِ
حِزْبِ	نَقْصِ	غِلِّ	عِزِّ	تُبَعِ
ظَمَا	قَسَمْ	مَرَضْ	فَرِحْ	نَزُلْ
لَهُوْ	دُرُّ	وَصَدُّ	هَيِّنْ	عَرَبِيْ
فَوَيْلُ	كَعْصِفِ	مُصَدِّقْ	قِرَدَةً	مُمَدَّدَةً

Kontrol Noktası

Aşağıdaki ifadeleri ve işaretleri inceleyiniz. Cezim, şedde ve tenvin işaretlerine dikkat ederek ifadelerle işaretleri örnekteki gibi eşleştiriniz.

فَهُمْ 1

أُحِلَّتْ

فَضْلًا

سَحَرٍ

قَوْمٍ

رَبِّكُمْ

جِسْمٍ

يُكَذِّبُ

لَهُنَّ

أَبَدًا

1
Cezim

2
Şedde

3
Tenvin

4
Şedde + Cezim

5
Şedde + Tenvin

6
Cezim + Tenvin

قَوْلُ

أَبْلَغُكُمْ

تُعَسِّرُ

بَغْتَةً

لَعَلَّهُمْ

بِشَيْءٍ

إِلَيْهِ

أَحَدًا

لَهَبٍ

مِنْهُمْ

Karekoddan yararlanarak Kontrol Noktası'nın cevap anahtarına ulaşabilirsiniz.

Performans Görevi	
Amaç: Cezim, şedde ve tenvin işaretleri hakkında bilgi veren bir poster hazırlayabilme	Görev: Yönergede belirtilen işlem adımlarını takip ederek bir poster hazırlayıp sunma
Beceriler • Ayırt etme • Yazma	Süre • Hazırlık: 1 hafta • Sınıf içi: 1 ders saati
Ürün: Poster	
Puanlama Yöntemi: Dereceli Puanlama Anahtarı ve Öz Değerlendirme Formu	
Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek azimli ve kararlı bir şekilde performans görevini tamamlayınız. 1. Resim kâğıdına farklı Kur'an-ı Kerim harfleri yazınız. 2. Üstün harekeli bir elif harfi yazınız. Bunun yanına yazdığınız diğer harfin üzerine cezim, şedde, iki üstün, iki esre ve iki ötre işaretlerinden birini ekleyiniz. Her bir işaret için farklı renkte kalemler kullanınız. 3. Kullandığınız işaretleri tanıtan bilgiyi harflerin yanına ekleyiniz. 4. Hazırlanan posterleri öğretmeninize sununuz ve sınıf panosunda sergileyiniz.	
Değerlendirme Ölçütleri: Bu çalışmada ortaya koyduğunuz ürün; görsel tasarım, doğruluk, hedef kitleye uygunluk ve özgünlük ölçütlerine göre değerlendirilecektir. • Yönergede istenen tüm maddelere yer verilmelidir. • Hazırlanan poster sınıf panosunda sergilenmelidir.	
Bu performans görevi aşağıdaki karekoddarda verilen Dereceli Puanlama Anahtarı ve Öz Değerlendirme Formu ile değerlendirilecektir.	

Karekoddan yararlanarak Dereceli Puanlama Anahtarı'na ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak Öz Değerlendirme Formu'na ulaşabilirsiniz.

2.3. Tahiyat Duası ve Anlamı

Konuya Başlarken

Tahiyat duasında geçen bazı kavramlar aşağıda verilmiştir. Bu kavramlardan bildiklerinizin altındaki kutucuğa "✓" işareti koyunuz.

Kelime-i şehadet

☐

Salavat

☐

Selam

☐

Rahmet

☐

Karekoddan yararlanarak Tahiyat duası ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

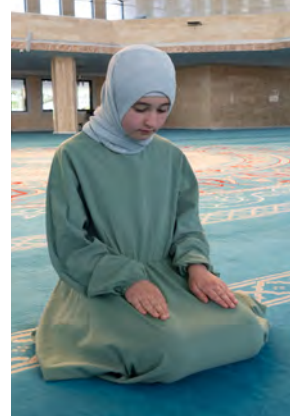
التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ * السَّلَامُ
عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ *
السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ *
أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا
عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ *

Bütün yüceltmeler (tazim), övgüler ve dualar, bütün ibadetler Allah'a mahsustur. Sana selam olsun Ey Peygamber! Allah'ın rahmeti ve bereketi üzerine olsun. Selam bize ve Allah'ın salih kulları üzerine olsun. Şahitlik ederim ki Allah'tan başka ilah yoktur ve şahitlik ederim ki Muhammed, Allah'ın kulu ve Resulü'dür.

(Buhari, Ezân, 148)

Tahiyat duası, Hz. Muhammed'in (sav) Miraç Gecesi'nde Allah (cc) ile selamlaşmasını konu edinir. Bu manevi hitapta Hz. Peygamber, Allah'a (cc) tahiyat ve salavat ifadeleri ile tazimde bulunmuştur. Yüce Allah da Peygamber Efendimiz'e selam, rahmet ve bereket ile karşılık vermiştir. Bunun üzerine Hz. Muhammed (sav), selamın kendisi ile birlikte Allah'ın (cc) salih kullarının üzerine olmasını temenni etmiştir. Daha sonra bütün melekler Allah'tan (cc) başka ilah olmadığına ve Hz. Muhammed'in (sav) O'nun kulu ve elçisi olduğuna şahadet etmişlerdir.⁹

Salam kelimesi Kur'an-ı Kerim'de bazen "tahiyye" kelimesiyle ifade edilir. Tahiyye, selamlama, sağlık ve esenlik temennisi, Allah'tan (cc) hayırlı ömür dileme anlamlarına gelir. Selamlaşma duası olan Tahiyat ile Müslümanlar, Allah'a (cc) saygılarını sunarlar. Hz. Peygamber'e selam ve bağlılıklarını bildirirler. Tahiyat duasını okuyarak Miraç Gecesi'nin hatırasını yaşarlar. Allah'ın (cc), kendilerine ve salih kullara rahmetle yaklaşmasını isterler.¹⁰ **Rahmet**; sevgi, şefkat, merhamet, bütün varlıkların iyiliğini arzu etme ve onlara her türlü yardımda bulunma isteğidir.¹¹ Allah'ın (cc) kullarına sevgi, şefkat ve merhametle muamele etmesidir. Kul; Allah'ın (cc) yarattığı, O'na inanan ve O'na ibadet etmekle sorumlu olan insandır.¹² Tahiyat duası Allah'a (cc) kulluğu ifade eder. Aynı zamanda Hz. Peygamberin Allah'ın (cc) elçisi olduğundan bahseder. Elçi (resul) ise Allah'ın (cc) emir ve yasaklarını insanlara bildirmek üzere seçtiği peygamber demektir.¹³

▲ **Görsel 2.1:** Tahiyat, namazların oturushlarında okunan bir duadır.

Hiz. Muhammed (sav), namazlarda Tahiyat duasının okunmasını istemiştir (Görsel 2.1). O, bu durumu "*Sizden biriniz namaz kılarken son oturuşa geldiğinde Allah'a hamd ve sena (tahiyyat) ile başlasın. Ardından Peygamber'e salat ve selam getirsin...*"¹⁴ sözleriyle ifade etmiştir. Hiz. Peygamber, Tahiyat duasını, Kur'an-ı Kerim'den bir sure öğretir gibi sahabeye öğretmiştir.¹⁵

6. Etkinlik

15 dk.

Adı	Tahiyat Duasının Anlamını Öğreniyorum
Amaç	Tahiyat duasının anlamını bağlamından koparmadan kendi cümleleriyle ifade edebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** "Tahiyat, salavat, selam, rahmet, bereket, kul ve elçi" kavramlarını araştırınız.
- 2. Adım:** Araştırdığınız kavramlardan yararlanarak Tahiyat duasından anladıklarınızı kendi ifadelerinizle noktalı alana yazınız.

.....

.....

.....

Değerlendirme: Tahiyat duasında en çok hangi ifadeler dikkatinizi çekti? Nedenleriyle birlikte noktalı alana yazınız.

.....

.....

.....

.....

7. Etkinlik

20 dk.

Adı	Tahiyyat Duasını Anlıyorum
Amaç	Tahiyyat duasında geçen "rahmet" ve "tahiyyat" kavramlarını yorumlayabilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Öğretmen rehberliğinde iki gruba ayrılınız.
- 2. Adım:** Birinci grup olarak rahmet kavramının, ikinci grup olarak tahiyyat kavramının anlamını araştırınız.
- 3. Adım:** Araştırmalarınızdan hareketle aşağıdaki görevleri tamamlayınız.

Rahmet Grubu

Görev 1

Kavramın ne anlama geldiğini yazınız.

Tahiyyat Grubu

Rahmet Grubu

Görev 2

Kavramın hayatınızda ki yeri ile ilgili örnek veriniz.

Tahiyyat Grubu

Rahmet Grubu

Görev 3

Kavramı anlatan kısa bir slogan yazınız.

Tahiyyat Grubu

- 4. Adım:** Yazdıklarınızı öğretmen rehberliğinde sınıfta sununuz.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Grup Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

8. Etkinlik

Adı Tahiyyat Duasını Ezberleyelim

Amaç Tahiyyat duasını ezberleyebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

1. **Adım:** Tahiyyat duasının okunuşunu öğretmeninizden veya yandaki karekoddan dinleyiniz.
2. **Adım:** Dinlediğiniz her bölümü koro hâlinde tekrar ederek ezberleyiniz.
3. **Adım:** Ezberlediğiniz bölümleri birleştirerek duayı bütün olarak tekrar ediniz.
4. **Adım:** Duayı öğretmeninize tecvit kurallarına uygun biçimde bireysel olarak okuyunuz.
5. **Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda Tahiyyat duasını ezberden tekrar ediniz.

Karekoddan yararlanarak Tahiyyat duasının ezberlenmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Değerlendirme: Öğrencilerin bu etkinlikle kazanması hedeflenen beceri ve davranışlar aşağıdaki Gözlem Formu ile değerlendirilecektir.

Gözlem Formu	Geliştirilebilir	İyi	Çok İyi
1. Dinlediği bölümleri doğru telaffuzla, koro içinde aktif olarak tekrar edebilme			
2. Duayı bölümler hâlinde hatasız ezberleyebilme			
3. Ezberlediği bölümleri birleştirerek duayı bütün olarak doğru ve akıcı okuyabilme			
4. Öğretmenine bireysel olarak okurken doğru ve akıcı bir şekilde ezbere okuyabilme			
5. Harflerin çıkış yerlerine (mahreç) ve telaffuzuna dikkat edebilme			
6. Duayı duraksamadan, ritmik ve akıcı bir şekilde okuyabilme			

Kontrol Noktası

1. Tahiyat duasının anlamını kendi cümlelerinizle yazınız.

.....

.....

.....

2. Tahiyat duasının namazın hangi bölümünde okunduğunu yazınız.

.....

.....

.....

3. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri kutucuklarda verilen uygun sözcüklerle tamamlayınız.

Muhammed

salih

selam

ilah

Allah

şehadet

saygı

söz

"Selam, ve en güzel sözler içindir. Ey Peygamber!
Allah'ın selamı, rahmeti ve bereketi senin üzerine olsun. Bizlere ve Allah'ın
..... kullarına da olsun. Ben ederim ki
Allah'tan başka yoktur. Yine şehadet ederim ki,
O'nun kulu ve elçisidir."

Karekoddan yararlanarak Kontrol Noktası'nın cevap anahtarına ulaşabilirsiniz.

Farklı Kaydet

Bu temada öğrendiğiniz bilgileri hatırlayacağınız şekilde bu alana not edebilirsiniz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Tema Ölçme ve Değerlendirme

Bu bölümde cevaplamanız için toplam 26 soru verilmiştir.

Aşağıda Tahiyyat duasıyla ilgili bilgi grafiği verilmiştir.

Tahiyyat Duasıyla İlgili Bilgiler

Tahiyyat, Hz. Muhammed'in (sav) Miraç Gecesi'nde Yüce Allah ile yaptığı selamlaşmadır. Namazlarda ilk ve son oturuşta okunan bir duadır. Bu duada rahmet, bereket ve esenlik kavramları geçer. Müslümanlar Tahiyyat duasını okuduklarında Allah'ı (cc) ve bütün salih kulları selamlamış olurlar.

Tahiyyat Duasındaki Konular

Allah'a (cc) hamt ve övgü, Hz. Peygamber'e dua, iman, salat ve selam konularına yer verilir.

Tahiyyat Duasının Verdiği Mesajlar

Allah'ın (cc) yüceliği ve O'nun her türlü övgüye layık olduğu anlatılır. Hz. Peygamber'e olan sevgi ve saygı ifade edilir. Her türlü dua ve senanın, bedenî ve mali ibadetlerin Allah'a (cc) mahsus olduğu belirtilir.

Bu bilgi grafiğine göre aşağıdaki ifadelerden hangilerine ulaşılabilir? İşaretleyiniz.

1.	Tahiyyat duası, Müslümanların Allah'a (cc) dua etmeleri ve O'ndan istekte bulunmaları için bir fırsattır.	
2.	Tahiyyat duasında Allah'ın (cc) tek ilah olduğu vurgulanır.	
3.	Tahiyyat duası Yüce Allah ile melekler arasında geçen bir konuşmadır.	
4.	Tahiyyat duasında Hz. Peygamber'in Kadir Gecesi'nde Cebrail ile konuşması anlatılır.	
5.	Dua ve ibadetler yalnızca Allah (cc) için yapılır.	
6.	Tahiyyat duasıyla Hz. Muhammed'e (sav) olan saygı ve sevgi ifade edilir.	
7.	Tahiyyat duasında Allah'ın (cc) kullarını koruyup gözetten olduğu bilgisi yer alır.	

Aşağıdaki soruları tablo üzerinde cevaplayınız.

Aşağıdaki cümleler ile kavramları verilen harflerle eşleştirerek doğru harfi açıklamanın yanındaki kutucuğa yazınız.

8.	Harfin altına konan, sol taraftan aşağı doğru eğik, üst üste, küçük çift çizgidir.	
9.	Harfin üzerine konan, şapkalı vav şekline benzeyen bir işarettir.	
10.	Harfin üzerine küçük bir daire şeklinde yazılan işarettir.	
11.	Harfin üzerine konan, sol taraftan aşağı doğru eğik, üst üste, küçük çift çizgidir.	
12.	Harfin üzerine konan ve ters "m" şekline benzeyen küçük bir işarettir.	

Cezim	A
İki üstün	B
İki ötre	C
Şedde	Ç
İki esre	D
Üstün	E

Aşağıdaki kelimelerde hangi harekelerin bulunduğunu tespit ediniz. Harekelerle kelimeleri örnekteki gibi eşleştiriniz.

13.	قَوْمٍ	
14.	مَرَّةً	
15.	نَقْصٌ	A
16.	حَظٌّ	
17.	كَزْزٌ	

Üstün + Ötre + Şedde	A
Üstün + Cezim + İki Ötre	B
Üstün + Cezim + İki Esre	C
Üstün + Şedde + İki Esre	Ç
Üstün + Şedde + İki Üstün	D

Aşağıdaki soruları tablodaki kutucuklarda yer alan harfleri kullanarak cevaplayınız. Aynı harfi birden fazla cevap için kullanabilirsiniz.

لَعَلَّكُمْ A	أَرْسِلْ Ç	يَغْفِرُ F	تَأَذَّنْ H
لِعَبَا B	يَخْتَصُّ D	نَشَتْ G	مِثْلُ I
يُكَلِّفُ C	شُكْرُ E	جُنْدٍ Ğ	ذِكْرُ i

18. Hangi kelimelerde cezim vardır?

.....

.....

19. Hangi kelimelerde şedde vardır?

.....

.....

20. Kelimelerin hangilerinde cezim ve şedde birlikte kullanılmıştır?

.....

.....

21. Kelimelerin hangilerinde cezim ve tenvin birlikte kullanılmıştır?

.....

.....

Aşağıdaki çoktan seçmeli soruların doğru cevabını işaretleyiniz.

22. İki ötre aşağıdakilerden hangisidir?

A) ㄱ

B) ㄴ

C) ㄷ

D) ㄹ

23. Aşağıdakilerin hangisinde şedde işareti bulunan bir kelime vardır?

A) تَبَّتْ

B) وَقَفَ

C) خَيْرٌ

D) شَرَعَ

24. يَوْمِهِمْ فِرْعَوْنَ يُكْذِبُ ثَيْسِرٌ

Bu kelimeler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kelimelerin bir tanesinde tenvin kullanılmıştır.
- B) Kelimelerin iki tanesinde iki ötre kullanılmıştır.
- C) Kelimelerin iki tanesinde cezim kullanılmıştır.
- D) Kelimelerin iki tanesinde şedde kullanılmıştır.

25. Şedde işareti kullanılan kelimelerden bir grup oluşturulması istenseydi aşağıdakilerden hangisi bu grupta yer almazdı?

- A) يَدْعُ
- B) تُكْذِبًا
- C) سُجْدُ
- D) يَضْرِبُ

26. Tahiyat duasında aşağıdakilerden hangisine değinilmez?

- A) Allah'ın (cc) selam, rahmet ve bereketinin Peygamberimize olduğuna
- B) Bütün selam, saygı ve güzel sözlerin Allah'a (cc) ait olduğuna
- C) Allah'ın (cc) her türlü eksik sıfattan uzak ve yüce olduğuna
- D) Allah'tan (cc) başka hiçbir ilah bulunmadığına

Karekoddan yararlanarak tema ile ilgili daha fazla soruya ulaşabilirsiniz.

Sonnot

1. bk. Kaya, *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi*, 39.
2. bk. Pakdil, *Ta'lim Tecvid ve Kıraat*, 109.
3. bk. Pakdil, *Ta'lim Tecvid ve Kıraat*, 109.
4. bk. Kaya, *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi*, 43-46.
5. bk. Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 161.
6. bk. Kaya, *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi*, 48-49.
7. bk. Kaya, *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi*, 50.
8. bk. Kaya, *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi*, 52.
9. bk. Atar, "Teşehhüd", 40/563.
10. bk. Atar, "Teşehhüd", 40/563.
11. bk. "rahmet", *Dinî Terimler Sözlüğü*, 300-301.
12. bk. Hamîdullah, "Abd", 1/57.
13. bk. "resul" *Dinî Terimler Sözlüğü*, 304.
14. Tirmizi, "Deavât", 64.
15. bk. Özafşar vd., *Hadislerle İslam*, 2/169.

3. TEMA

KUR'AN-I KERİM'İ ÖĞRENİYORUM

3.1. Med Harfleri

3.2. Okunuşla İlgili Özel Durumlar

3.3. Fatiha Suresi ve Bakara
Suresinin 1-24. Ayetleri

3.4. Fatiha Suresi ve Anlamı

► Anahtar Kavramlar

- âsar
- çeker
- hamt
- harfimed
- hurufimukattaa
- kasır
- lafzatullah
- med
- sıratımüstakim

► Bu temada sizden

- med harflerini sınıflandırabilmeniz,
- okunuşla ilgili özel durumları telaffuz edebilmeniz,
- Fatiha suresi ve Bakara suresi 1-24. ayetlerini yüzünden okuyabilmeniz,
- Fatiha suresinin anlamında Kur'an-ı Kerim mealine başvurabilmeniz,
- Fatiha suresini tilavet edebilmeniz

beklenmektedir.

Tema
Dosyası

Tema
Sunusu

Başlarken

Ana dili Arapça olmayan Müslümanların Kur'an-ı Kerim'i doğru ve kolay okuyabilmeleri için hareke, cezim ve şedde ile birlikte Kur'an'a özgü başka işaretler geliştirilmiştir. Bu işaretlerle sesin uzunluğu, vurgusu ve diğer özellikleri belirlenmiştir.

Buna göre Kur'an-ı Kerim'i doğru okumanın önemi hakkındaki düşüncelerinizi ifade ediniz.

"Elhamdülillah" ifadesini günlük hayatta hangi durumlarda kullandığınızı düşününüz. Bu ifadenin, Fatiha suresinde verilen hangi mesajla ilişkili olduğunu açıklayınız.

3.1. Med Harfleri

Konuya Başlarken

Kur'an-ı Kerim'i okurken en sık yapılan hatalardan biri, harfleri gereksiz yere uzatmak veya kısaltmaktır. Bu durum, kelimelerde anlam kayıplarına veya farklı anlamların ortaya çıkmasına sebep olur. Uzatma harf ve işaretleri okuyuş hatalarının önüne geçmek için kullanılır. Türkçede de buna benzer durumlar söz konusudur. Bazı harflerin üstüne konan "düzeltme işareti" o seslerin uzatılarak veya inceltilecek okunmasını sağlar.

Kar ve kâr, hala ve hâlâ, alem ve âlem kelimelerinde düzeltme işareti kullanılmıyaydı ne gibi sorunlar ortaya çıkabilirdi?

Aşağıdaki kutucuklarda verilen ifadeleri öğretmen rehberliğinde seslendiriniz. Seslendirmeniz doğru ise "Evet", yanlış ise "Hayır" kelimelerinin yanındaki boşluğu işaretleyiniz.

السَّلَامُ

Kelimeyi doğru seslendirebiliyorum.

Evet |

Hayır |

قَالَ

Kelimeyi doğru seslendirebiliyorum.

Evet |

Hayır |

مُحِيطٌ

Kelimeyi doğru seslendirebiliyorum.

Evet |

Hayır |

أَعُوذُ

Kelimeyi doğru seslendirebiliyorum.

Evet |

Hayır |

Bir Elif Miktarı
Bir parmak kaldırma veya indirme süresidir.

Med, "çekmek, uzatmak, yaymak" anlamlarına gelir.¹ Med harfleri (**harfimed**) kendisinden önce gelen harfleri **bir elif miktarı** uzatarak okutur. Kur'an-ı Kerim'i med harflerine dikkat ederek okumak gerekir.² Med harfleri şunlardır: ا, و, ي

3.1.1. Elif

ا

Sakin (harekesiz) olup kendinden önce gelen üstün harekeli harfin bir elif miktarı uzatılarak okunmasını sağlar. İnce harfleri "e-a" arası bir sesle, kalın harfleri ise "a" sesi ile uzatır.

Örnek: بِمَا - صَامَ

1. Etkinlik

30 dk.

Adı	Med Harflerini Tanıyorum
Amaç	Med harflerinden ا ile harfleri ve kelimeleri seslendirip med kurallarını açıklayabilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen harflerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz bu harfleri koro hâlinde seslendiriniz.
- 3. Adım:** Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

ثَا	تَا	بَا	ا
دَا	خَا	حَا	جَا
سَا	زَا	رَا	ذَا
طَا	ضَا	صَا	شَا
فَا	غَا	عَا	ظَا
مَا	لَا	كََا	قَا
يَا	هَا	وَا	نَا

- **4. Adım:** Aşağıdaki tabloda bulunan kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz. Bu kelimeleri daha sonra koro hâlinde seslendiriniz.
- 5. Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.
- 6. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

فَلَا	لَهَا	كَمَا	إِذَا	يَا
كَانَا	طَالَ	قَالَ	زَادَ	دَامَ
شَاكِرٌ	عَذَابًا	تُرَابٍ	ضَاحِكٌ	ظَالِمٌ
تَوَّابٌ	جَنَّاتٍ	أَفَاضَ	حِسَابٍ	كِتَابَ
عَادِيَاتٍ	صَالِحَاتٍ	أَخْبَارَهَا	إِيَّاكَ	وَأَمَّا

7. Adım: Bu kelimeleri telaffuz ederken dikkat edilmesi gereken durumları noktalı alana yazınız.

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

3.1.2. Vav

Sakin (harekesiz) olup kendinden önce gelen ötre harekeli harfin bir elif miktarı uzatılarak okunmasını sağlar. İnce harfleri "u-ü" arası bir sesle, kalın harfleri ise "u" sesi ile uzatır.

Örnek: يُوْح - سُورَ

2. Etkinlik

30 dk.

Adı Med Harflerini Tanıyorum

Amaç Med harflerinden و ile harfleri ve kelimeleri seslendirip med kurallarını açıklayabilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen harflerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz bu harfleri koro hâlinde seslendiriniz.
- 3. Adım:** Seslendirmeye ilgili öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

خُو	حُو	جُو	ثُو	تُو	بُو	أُو
صُو	شُو	سُو	زُو	رُو	ذُو	دُو
قُو	فُو	غُو	عُو	ظُو	طُو	ضُو
يُو	هُو	وُو	نُو	مُو	لُو	كُو

- **4. Adım:** Aşağıdaki tabloda bulunan kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz. Bu kelimeleri daha sonra koro hâlinde seslendiriniz.
- 5. Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.
- 6. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

نَحُوضُ	نُشُوزَ	جُوعٍ	طُورٍ	دُونِ
بَعُوضَةً	جَزُوعًا	حَصُورًا	يَأْتُوكَ	يُوصَلُ
حَافِظُونَ	فَتَكُونَا	طَاغُونَ	يَنْقُضُونَ	مُصْلِحُونَ
يُوقِنُونَ	تُحِبُّونَ	يَزِفُّونَ	يُسِرُّونَ	تُحَدِّثُونَ
يَقُولُونَ	يَسْؤُمُونَ	يَكْذِبُونَ	يَعْمَهُونَ	يُؤْمِنُونَ

7. Adım: Bu kelimeleri telaffuz ederken dikkat edilmesi gereken durumları noktalı alana yazınız.

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

3.1.3. Ya

Sakin (harekesiz) olup kendinden önce gelen esre harekeli harfin bir elif miktarı uzatılarak okunmasını sağlar. İnce harfleri “i” sesiyle, kalın harfleri ise “ı-i” arası bir sesle uzatır.

Örnek: بَنِي - حِينُ

3. Etkinlik

30 dk.

Adı	Med Harflerini Tanıyorum
Amaç	Med harflerinden ی ile harfleri ve kelimeleri seslendirip med kurallarını açıklayabilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen harflerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz bu harfleri koro hâlinde seslendiriniz.
- 3. Adım:** Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

اِی	بِی	تِی	ثِی	جِی	حِی	خِی
دِی	ذِی	رِی	زِی	سِی	شِی	صِی
ضِی	طِی	ظِی	عِی	غِی	فِی	قِی
کِی	لِی	مِی	نِی	وِی	هِی	یِی

- **4. Adım:** Aşağıdaki tabloda bulunan kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz. Bu kelimeleri daha sonra koro hâlinde seslendiriniz.
- 5. Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.
- 6. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

يَتِيمَ	سَبِيلَ	قِيلَ	إِنِّي	فِي
مَصِيرُ	الَّذِي	يُحْيِي	تَجْرِي	أَخِي
عَظِيمُ	مُحِيطُ	أَلِيمُ	بَشِيرٍ	جَمِيعًا
نُصَوِّكُمُ	نَسْتَعِينُ	مُهْتَدِينَ	سَنَزِيدُ	تُثِيرُ
شَيَاطِينِهِمُ	مَسَاكِينِ	مِثَاقَ	سِينِينَ	أَرْوَنِي

7. Adım: Bu kelimeleri telaffuz ederken dikkat edilmesi gereken durumları noktalı alana yazınız.

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodda verilen Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

4. Etkinlik

20 dk. **Adı** Med Harfleri**Amaç** Med harflerini sınıflandırabilme**Yönerge:** Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.**1. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen ayetleri okuyunuz.**2. Adım:** Okuduğunuz ayetlerde bulunan med harflerini öğretmen rehberliğinde belirleyiniz ve öncesindeki harfin hareketini işaretleyiniz.**3. Adım:** Her ayet için işaretlediğiniz med harflerinin sayısını verilen örnekteki gibi yazınız.

	ی	و	ا
فِيهَا سُرُرٌ مَّرْفُوعَةٌ	1	1	1
فَادْخُلِي فِي عِبَادِي			
إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَوَاقِعٌ			
إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَصَادِقٌ			
فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّنْ مَّسَدٍ			
يَقُولُ يَا لَيْتَنِي قَدَّمْتُ لِحَيَاتِي			

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

Çalışma Yaprağı

Aşağıdaki tabloda verilen kelimeleri med harflerine dikkat ederek okuyunuz.

طَال	مَالِكِ	فَتَابَ	إِيَّاكَ	أَنْصَارِ
يُوحَ	حُدُودُ	بُطُونِ	تُحِبُّونَ	تُبْدُونَ
غِيْضَ	شَهِيدَ	تَجْرِي	أَمِينِ	يُنْفِقُونَ
عَالَمِينَ	تَقْرَبَا	أَنْدَادًا	ذُلُولُ	نَصِيرِ
صَادِقِينَ	كَافِرِينَ	فَاسِقِينَ	رَاجِعُونَ	نَزَّلْنَا
وَقُودُهَا	يُخَادِعُونَ	يُوقِنُونَ	يَذُوقُونَ	فَيَقُولُونَ
يُقِيمُونَ	خَاسِرِينَ	بِخَازِنِينَ	مِيثَاقَكُمْ	شَيَاطِينِهِمْ

Kontrol Noktası

1. Med harflerini aşağıda verilen panolara yazınız.

2. Med harflerini harekelerine göre sınıflandırınız.

○	
○	
○	

3. Med harflerinin işlevini yazınız.

○	
○	
○	

Karekoddan yararlanarak Kontrol Noktası'nın cevap anahtarına ulaşabilirsiniz.

3.2. Okunuşla İlgili Özel Durumlar

Konuya Başlarken

Med harfleri, sesleri uzatmaya yarayan ve kelimenin aslında bulunan harflerdir. Kur'an-ı Kerim'de med harfleriyle birlikte başka işaret ve kurallar da vardır. Âsar-çeker, vav ve ya şeklinde yazılan elif, okunmayan elif, elif lââm takısı, lafzatullah, med ve kasır, zamir ve hurufimukattaa bunlardan bazılarıdır.

Aşağıdaki kutucuklarda verilen ifadeleri öğretmen rehberliğinde seslendiriniz. Seslendirmeniz doğru ise "Evet", yanlış ise "Hayır" kelimelerinin yanındaki boşluğu işaretleyiniz.

تَوَلَّى

Kelimeyi doğru seslendirebiliyorum.

Evet |

Hayır |

ذَلِكَ

Kelimeyi doğru seslendirebiliyorum.

Evet |

Hayır |

بِاللَّهِ / وَاللَّهِ

Kelimeyi doğru seslendirebiliyorum.

Evet |

Hayır |

بِهِ / مِنْهُ

Kelimeyi doğru seslendirebiliyorum.

Evet |

Hayır |

وَالشَّمْسِ

Kelimeyi doğru seslendirebiliyorum.

Evet |

Hayır |

فَأُولَئِكَ

Kelimeyi doğru seslendirebiliyorum.

Evet |

Hayır |

3.2.1. Âsar-Çeker

Harfin üstüne dikey olarak konan (۱) âsar, harfin altına dikey olarak konan (۲) çeker işaretidir.

Âsar işareti, hangi harfin üzerinde bulunuyorsa o harfi bir elif miktarı uzatarak okutur. Çeker ise genellikle med harfi olan ى'dan önce bulunan esre işareti yerine kullanılır. Bazen de med harfi olan ى'yı temsil eder. Çeker işareti bulunduğu harfi bir elif miktarı uzatarak okutur.

Örnek: هَذَا - الَّذِي - أَمِين

5. Etkinlik

15 dk.

Adı	Âsar-Çeker İşaretini Öğreniyorum
Amaç	Okunuşla ilgili özel durumları telaffuz edebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz kelimelerin okunuşuyla ilgili özel durumları belirleyiniz ve bu kelimeleri koro hâlinde seslendiriniz.
- 3. Adım:** Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.
- 4. Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.

Karekoddan yararlanarak kelimele-
rin seslendirilmesi
ile ilgili e-içeriğe
ulaşabilirsiniz.

هَذَا	ثَلَاثَ	إِلَهَ	أَخِرِ	أَمِنْ
وَلَكِنَّ	قُرْآنَ	إِسْحَاقَ	رَحْمَنِ	قِيَمَةِ
أَلْ عِمْرَنَ	سَمَوَاتِ	كَذَلِكَ	هَرُونَ	آيَاتِ
مُحِيطُ	أَلِيمُ	كَثِيرًا	يَتِيمَ	كَبِيرُ
يُحِيرَنِي	مُنِيبِينَ	سَبِيلِي	الَّذِي	تَجْرِي

- 5. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.

Değerlendirme: Yandaki karekodda verilen Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

3.2.2. Okunmayan Elif

ا

Kur'an-ı Kerim'de ا, bazen yazıldığı hâlde okunmaz.

Örneğin هُودٌ kelimesinin sonunda ا harfi bulunmasına rağmen kelimenin okunmasına etki etmez.

6. Etkinlik

15 dk.

Adı Okunmayan Elifi Öğreniyorum

Amaç Okunuşla ilgili özel durumları telaffuz edebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz kelimelerin okunuşuyla ilgili özel durumları belirleyiniz ve bu kelimeleri koro hâlinde seslendiriniz.
- 3. Adım:** Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.
- 4. Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

فَاتُّوا

أَمْنُوا

كَانُوا

لَقُوا

كُلُوا

تَشْتَرُوا

إِهْبِطُوا

تَلْبِسُوا

كَذَّبُوا

أَوْفُوا

بَاتَّخَذِ

تَعَثُوا

عَصُوا

مَشُوا

خَلَوْا

وَادْخُلُوا

وَارْكَعُوا

وَادْعُوا

وَاذْكُرُوا

فَاعْفُوا

الَّذِينَ اعْتَدُوا

وَاذْكُرِ اسْمَ

قَالُوا اذْعُ لَنَا

قُلْنَا اِهْبِطُوا

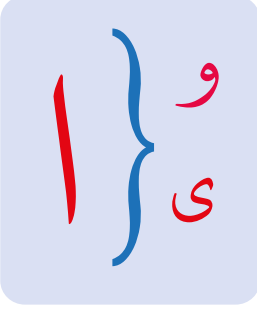
وَاسْتَعِينُوا

- 5. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

3.2.3. Vav ve Ya Şeklinde Yazılan Elif

Kur'an-ı Kerim'de ا harfi yazılış kurallarından dolayı bazen و bazen de ي şeklinde yazılır.

1. و şeklinde yazılışına örnekler: حَيَوَةٌ - زَكْوَةٌ

2. ي şeklinde yazılışına örnekler: هُدًى - كَفًى

7. Etkinlik

15 dk.

Adı	Vav ve Ya Şeklinde Yazılan Elifi Öğreniyorum
Amaç	Okunuşla ilgili özel durumları telaffuz edebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- Adım:** Dinlediğiniz kelimelerin okunuşuyla ilgili özel durumları belirleyiniz ve bu kelimeleri koro hâlinde seslendiriniz.
- Adım:** Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.
- Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

هُدًى	كَفًى	عَلًى	إِلًى	أَبًى
سَلًى	قُرْبًى	أَدْنًى	مَوْتًى	حَتًى
ثُمَّ اسْتَوًى	فَتَلَقًى	يَتَامًى	فَاوًى	مُوسًى
يُوحًى	زَكْوَةٌ	فَقَضِيْهًى	فَسَوِيْهًى	سَمِيْكُمْ
صَلَوْتُكَ	نَجْوِيْكُمْ	غَدْوَةٌ	نَجْوَةٌ	حَيَوَةٌ

- Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

3.2.4. Elif Lâm Takısı

ال

ال takısı, Arapçada isimlerin başına gelir ve o isimleri belirli yapar.

Kur'an harfleri kamerî ve şemsî olmak üzere ikiye ayrılır. Bu harflerin on dört tanesi kamerî, on dört tanesi de şemsî harftir.³

ال takısından sonra kamerî harflerden biri gelirse ل harfi cezimli olarak (لِ) okunur.

Kamerî harfler

ا ب ج ح خ ع غ
ف ق ك م و ه ي

Kamerî harf

ق

قَمَرٌ
الْقَمَرُ

Uygulama

Aşağıdaki tabloda verilen kelimeleri öğretmeninizin rehberliğinde seslendiriniz.

Yandaki karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

الْجِبَالُ	ج	الْبَيْتُ	ب	الْأُمُّ	ا
الْعَيْنُ	ع	الْخُبْرُ	خ	الْحَاكِمُ	ح
الْقَلَمُ	ق	الْفُرْقَانُ	ف	الْعُرْفَةُ	غ
الْوَرْدُ	و	الْمَلِكُ	م	الْكِتَابُ	ك
		الْيَوْمُ	ي	الْهَلَالُ	ه

ال takısından sonra şemsî harflerden biri gelirse ل harfi okunmaz. ل harfinden sonra gelen şemsî harf şedde ile okunur.

Şemsî harfler

ت ث د ذ ر ز س
ش ص ض ط ظ ل ن

Şemsî harf

ش

شَمْسُ
الشَّمْسُ

Uygulama

Aşağıdaki tabloda verilen kelimeleri öğretmeninizin rehberliğinde seslendiriniz.

Yandaki karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

ت	التَّوَابُ	ث	الثَّلْجُ	د	الدُّنْيَا
ذ	الذِّكْرُ	ر	الرَّجُلُ	ز	الزُّورُ
س	السَّلَامُ	ش	الشَّجَرَةُ	ص	الصِّرَاطُ
ض	الضُّرُّ	ط	الطَّيِّبُ	ظ	الظَّالِمُ
ل	الَّذِينَ	ن	النُّورُ		

3.2.5. Lafzatullah

الله

"Allah lafzı" demektir. الله isminde bulunan ل, kendinden önce gelen harfin harekesine göre ince veya kalın okunur.

ل harfinden önceki harfin harekesi üstün veya ötre ise lafzatullahın ل harfi kalın okunur.

ل harfinden önceki harfin harekesi esre ise lafzatullahın ل harfi ince okunur.⁴

8. Etkinlik

15 dk.

Adı Lafzatullahı Okuyorum

Amaç Okunuşla ilgili özel durumları telaffuz edebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen ifadelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz ifadelerin okunuşuyla ilgili özel durumları belirleyiniz ve bu ifadeleri koro hâlinde seslendiriniz.
- 3. Adım:** Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.
- 4. Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği ifadeleri bireysel olarak seslendiriniz.

Karekoddan yararlanarak ifadelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

هُوَ اللهُ

أَرَادَ اللهُ

فَاللهُ

وَاللهِ

اللهُ

إِلَّا اللهُ

إِنَّ اللهُ

وَجْهُ اللهُ

نَصْرُ اللهُ

خَلَقَ اللهُ

رَسُولُ اللهُ

يَمْحُ اللهُ

أَلَيْسَ اللهُ

فَضْلُ اللهُ

شَهِدَ اللهُ

فَاذْكُرُوا اللهُ

حَفِظَ اللهُ

كَلِمَاتُ اللهُ

خَتَمَ اللهُ

يَبْعَثُ اللهُ

سُبْحَانَكَ اللهُمَّ

يُكَلِّمُهُمُ اللهُ

يُبَيِّنُ اللهُ

فَزَادَهُمُ اللهُ

سَخِطَ اللهُ

- 5. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda ifadelerin okunuşunu tekrar ediniz.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

9. Etkinlik

15 dk.

Adı	Lafzatullahı Okuyorum
Amaç	Okunuşla ilgili özel durumları telaffuz edebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen ifadelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz ifadelerin okunuşuyla ilgili özel durumları belirleyiniz ve bu ifadeleri koro hâlinde seslendiriniz.
- 3. Adım:** Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.
- 4. Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği ifadeleri bireysel olarak seslendiriniz.

Karekoddan yararlanarak ifadelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

يَدِي اللَّهِ	أَمِ اللَّهِ	فِي اللَّهِ	بِاللَّهِ	لِلَّهِ
يُطِيعُ اللَّهَ	لِوَجْهِ اللَّهِ	رَحْمَةِ اللَّهِ	بِأَسِ اللَّهِ	بِسْمِ اللَّهِ
يَتَّقِي اللَّهَ	صِرَاطِ اللَّهِ	كَذَلِكَ اللَّهِ	عِنْدَ اللَّهِ	رَوْحِ اللَّهِ
قُلِ اللَّهُمَّ	يُفْسِحِ اللَّهُ	بِعَهْدِ اللَّهِ	رِزْقِ اللَّهِ	يَعِصِ اللَّهَ
كَحُبِّ اللَّهِ	بِآيَاتِ اللَّهِ	لِغَيْرِ اللَّهِ	بِإِذْنِ اللَّهِ	سَبِيلِ اللَّهِ

- 5. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda ifadelerin okunuşunu tekrar ediniz.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

Uygulama

Aşağıdaki tabloda verilen ifadeleri öğretmeninizin rehberliğinde seslendiriniz.

Yandaki karekoddan yararlanarak ifadelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

أَمَرَ اللَّهُ	كِتَابَ اللَّهِ	يَطْبَعُ اللَّهُ	يَفْتَحُ اللَّهُ	وَمَا اللَّهُ
صَدَقَ اللَّهُ	حُدُودُ اللَّهِ	خَشِيَ اللَّهُ	أَحَاطَ اللَّهُ	يَنْسَخُ اللَّهُ
لِسُنَّةِ اللَّهِ	يَعْلَمُهُ اللَّهُ	يُخْلِفَ اللَّهُ	لَمَقْتُ اللَّهُ	يَأْتِي اللَّهُ
يُحْيِي اللَّهُ	يُشَاقِقِ اللَّهُ	لَعَنَهُمُ اللَّهُ	مَرْضَاتِ اللَّهِ	يَرْفَعِ اللَّهُ
صِبْغَةَ اللَّهِ	دِينِ اللَّهِ	قَالُوا اللَّهُمَّ	مَسَاجِدَ اللَّهِ	يُرِيدُ اللَّهُ

3.2.6. Med ve Kasır

مد

Kur'an-ı Kerim'de bazı harflerin altında küçük ve eğik olarak مد veya قصر kelimeleri yazılıdır.

Altında مد işaretli olan harf uzatılır. قصر işareti olan harf ise uzatılmadan okunur.⁵

قصر

Örnek: دَاوُدُ - أَنَا
مد قصر

10. Etkinlik

15 dk.

Adı Med ve Kasır İşaretlerini Öğreniyorum

Amaç Okunuşla ilgili özel durumları telaffuz edebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz kelimelerin okunuşuyla ilgili özel durumları belirleyiniz ve bu kelimeleri koro hâlinde seslendiriniz.
- 3. Adım:** Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.
- 4. Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

يَقْرُونَ مد	أُوتِيَ مد	دَاوُدَ مد	رُؤُسِهِمْ مد	يَسْتَوْنَ مد
فَأَوْأ مد	تَلَوْأ مد	غَاوْنَ مد	أُوزِيَ مد	رَوْفُ مد
مُبَرَّوْنَ مد	يَسْتَهْزِوْنَ مد	أُوتَيْنَا مد	بِرُؤُسِكُمْ مد	وَأُوزُوا مد
نَدْعُوا قصر	نَبِّوْأ قصر	مَلَّوْأ قصر	أُولَى قصر	أَنَا قصر
اللُّلُؤُ قصر	سَلَايَا قصر	أَتَوَكَّوْأ قصر	يَذَرَوْأ قصر	أُولَاتِ قصر

- 5. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

3.2.7. ۵/۴ Zamirinin Okunuşu

۵
۴

Kelimenin aslında olmayıp sonuna eklenen ۵/۴ harfine zamir denir. Zamir, kendinden önceki harfe birleştiğinde ۴ şeklinde, birleşmediğinde ۵ şeklinde yazılır.

Zamir olan ۵/۴ kendinden önceki harfin harekeli olup olmamasına göre uzatılır veya uzatılmaz.

۵/۴ zamirinden önceki harf harekeliyse ۵/۴ harfi uzatılarak okunur. Öncesinde harekesiz veya cezimli harf bulunan ۵/۴ zamir ise uzatılmadan okunur.⁶

11. Etkinlik

15 dk.

Adı Zamirin Okunuşunu Öğreniyorum

Amaç Okunuşla ilgili özel durumları telaffuz edebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen ifadelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz ifadelerin okunuşuyla ilgili özel durumları belirleyiniz ve bu ifadeleri koro hâlinde seslendiriniz.
- 3. Adım:** Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.

Karekoddan yararlanarak ifadelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

خَلْفَهُ

أَهْلَهُ

حَرْثَهُ

أَمْرَهُ

بِهِ

نَقْصُهُ

إِسْمُهُ

إِنَّهُ

مَعَهُ

لَهُ

نَبَاتُهُ

بَعْدَهُ

مِثْلَهُ

بَيْنَهُ

نَفْسَهُ

تَدَارَكَهُ

وَأَمْرَاتُهُ

رَحْمَتِهِ

يُؤَدِّهِ

رَبِّهِ

فَقَدَّرَهُ

وَثَاقَهُ

مِزَاجَهُ

تَخَطُّهُ

طَعَامِهِ

► **4. Adım:** Aşağıdaki tabloda bulunan ifadelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz. Dinlediğiniz ifadelerin okunuşuyla ilgili özel durumları belirleyiniz ve bu ifadeleri koro hâlinde seslendiriniz.

5. Adım: Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği ifadeleri bireysel olarak seslendiriniz.

Karekoddan yararlanarak ifadelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

إِلَيْهِ

وَجْهِ

يَعْلَمُهُ

يَزِدُّهُ

عَنْهُ

تُؤَيِّهِ

يُغْنِيهِ

بَنِيهِ

أَخِيهِ

فِيهِ

أَشْرِكُهُ

أَنْزَلْنَاهُ

يَرْزُقُهُ

أَخَذَتْهُ

أَبَاهُ

عَقَبَيْهِ

تُطْعَمُهُ

يُؤْتِيهِ

تُبَدُّوهُ

نَصَرُوهُ

فَاتَّخَذَهُ

وَسَبَّحَهُ

بَيَّنَّاهُ

وُجُوهُ

أَبَوَاهُ

6. Adım: Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda ifadelerin okunuşunu tekrar ediniz.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

3.2.8. Hurufimukattaa

Kur'an-ı Kerim'de yirmi dokuz surenin başında, "kesik harfler" anlamına gelen hurufimukattaa bulunur. Bunlar tek bir harf olabildiği gibi birkaç harften de oluşabilir. Bu harflerde hareke varsa harekesiyle, harekesiz ise kendi isimleriyle okunur.⁷

Örnek: **الم** ← **أَلِف** **لَام** **مِيم**

Uygulama

Aşağıdaki tabloda verilen harf ve kelimeleri öğretmeninizin rehberliğinde seslendiriniz.

Yandaki karekoddan yararlanarak harf ve kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

نَ

قَ

حَمَ

طُه

الْمَرَّ

الْمَ

الرَّ

صَ

طُسَمَ

طُسَ

يُسَ

الْمَصَّ

حَمَ عَسَقَ

كَهَيْعَصَ

Performans Görevi	
Amaç: Med harfleri, âsar-çeker, med ve kasır, okunmayan elif, hurufimukattaa, vav ve ya şeklinde yazılan elif, elif lâm takısı, zamir ve lafzatullah konularıyla ilgili kuralları açıklayan bir poster hazırlayabilme	Görev: Yönergede belirtilen işlem adımlarını takip ederek bir poster hazırlayıp sunma
Beceriler • Ayırt etme • Yazma	Süre • Hazırlık: 1 hafta • Sınıf içi: 1 ders saati
Ürün: Poster	
Puanlama Yöntemi: Dereceli Puanlama Anahtarı ve Öz Değerlendirme Formu	
Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek performans görevini tamamlayınız. 1. Amaç bölümünde belirtilen konulardan birini seçiniz. 2. Seçtiğiniz konuları açıklayan posterleri hazırlayabilmek için araştırmalar yapınız. 3. Araştırdığınız konuya uygun Kur'an ayetlerinden örnek harf ve kelimelerle posterinizi hazırlayınız. 4. Hazırladığınız posterleri öğretmeninize sununuz ve sınıf panosunda sergileyiniz.	
Değerlendirme Ölçütleri: Bu çalışmada ortaya koyduğunuz ürün; bilgi toplama, sınıflandırma, anlaşılabilirlik, hedef kitleye uygunluk ve özgünlük ölçütlerine göre değerlendirilecektir. • Yapılan çalışmalar görsel tasarım açısından açık ve anlaşılır olmalıdır. • Yönergede istenen tüm maddelere yer verilmelidir. • Hazırlanan poster sınıf panosunda sergilenmelidir.	
Bu performans görevi aşağıdaki karekoddarda verilen Dereceli Puanlama Anahtarı ve Öz Değerlendirme Formu ile değerlendirilecektir.	

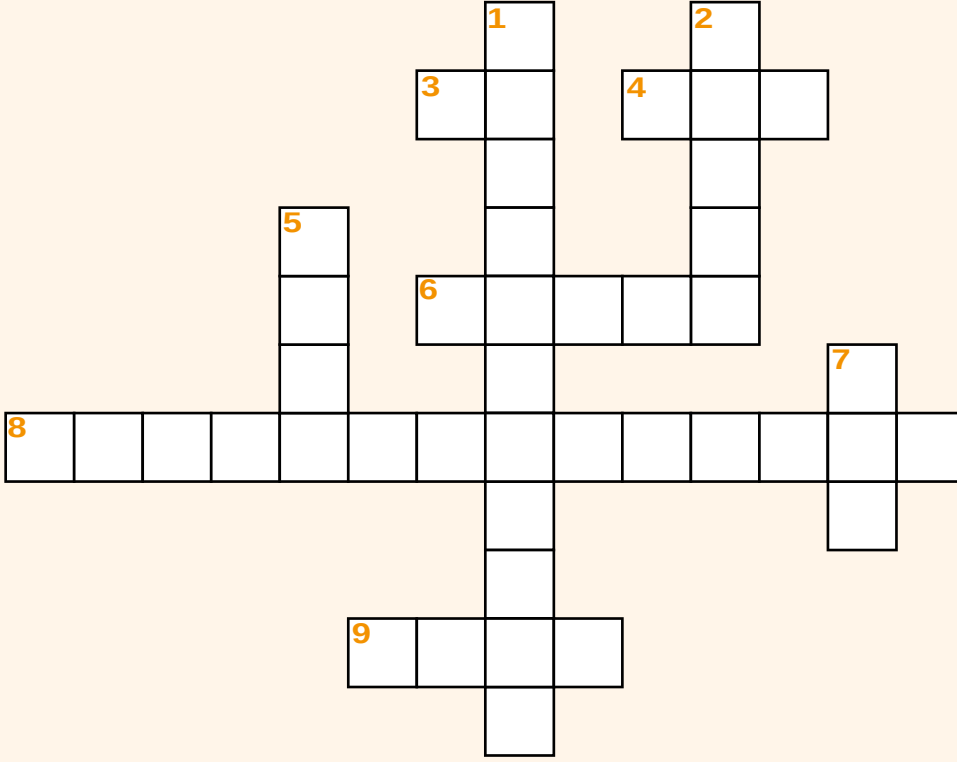
Karekoddan yararlanarak Dereceli Puanlama Anahtarı'na ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak Öz Değerlendirme Formu'na ulaşabilirsiniz.

Kontrol Noktası

Yukarıdan Aşağıya

1. Allah (cc) lafzının özel adı
2. Harfin altında dikey olarak yer alan uzatma işareti
5. Kendisinden önceki harfin harekesi üstün olan med harfi
7. Kendisinden önceki harfin harekesi ötre olan med harfi

Soldan Sağa

3. Kendisinden önceki harfin harekesi esre olan med harfi
4. Kendisinden önceki harfleri uzatmaya yarayan harfler
6. Kelime sonunda yer alan ve özel bir okunuşu olan harf (ﺀ/ﻮ)
8. Kendi sesiyle okunan kesik harfler
9. Harfin üzerinde dikey olarak yer alan uzatma işareti

Karekoddan yararlanarak Kontrol Noktası'nın cevap anahtarına ulaşabilirsiniz.

3.3. Fatiha Suresi ve Bakara Suresinin 1-24. Ayetleri

Konuya Başlarken

Kur'an-ı Kerim'i okumayı öğrenmek, Müslümanlar için hem önemli bir sorumluluk hem de sabır ve kararlılık gerektiren bir süreçtir. Bu süreci başarıyla tamamlamak, kişiye huzur ve manevi güç verir.

Buna göre Kur'an-ı Kerim'i doğru bir şekilde okumak için neler yapılabilir?

12. Etkinlik

 30 dk.

Adı Kur'an-ı Kerim'i Dinliyor ve Okuyorum

Amaç Kur'an-ı Kerim'i yüzünden okuyabilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Öğretmeninizden veya verilen karekodlardan Fatiha suresi ile Bakara suresinin 1-24. ayetlerini dinleyiniz.
- 2. Adım:** Fatiha suresi ile Bakara suresinin 1-24. ayetlerini euzübesmeyle yüzünden okuyunuz.
- 3. Adım:** Ayetleri okurken harfleri mahreçlerine uygun olarak telaffuz ediniz.
- 4. Adım:** Bu temada öğrendiğiniz tecvit kurallarını açıklayınız.
- 5. Adım:** Öğrendiğiniz tecvit kurallarını okuduğunuz ayetlerde uygulayınız.
- 6. Adım:** Yüzünden okuma sırasındaki sorumluluklarınızı yerine getirmek için kararlı ve sabırlı olmaya gayret ediniz.

Değerlendirme: Aşağıdaki Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

Davranışlar	Evet	Kısmen	Hayır
1. Fatiha suresi ve Bakara suresinin 1-24. ayetlerini dinledim.			
2. Fatiha suresi ile Bakara suresinin 1-24. ayetlerini euzübesmeyle yüzünden okudum.			
3. Ayetleri okurken harfleri mahreçlerine uygun olarak telaffuz ettim.			
4. Bu temada öğrendiğim tecvit kurallarını okuduğum ayetlerde tespit ederek açıkladım.			
5. Öğrendiğim tecvit kurallarını okuduğum ayetlerde uyguladım.			

مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِي اسْتَوْقَدَ نَارًا فَلَمَّا أَضَاءَتْ مَا حَوْلَهُ ذَهَبَ
 اللَّهُ بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِي ظُلُمَاتٍ لَا يُبْصِرُونَ ﴿١٧﴾ صُمُّ بُكْمٌ
 عُمٌّ فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿١٨﴾ أَوْ كَصَيِّبٍ مِنَ السَّمَاءِ فِيهِ ظُلُمَاتٌ
 وَرَعْدٌ وَبَرْقٌ يَجْعَلُونَ أَصَابِعَهُمْ فِي آذَانِهِمْ مِنَ الصَّوَاعِقِ
 حَذَرَ الْمَوْتِ وَاللَّهُ مُحِيطٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿١٩﴾ يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ
 أَبْصَارَهُمْ كُلَّمَا أَضَاءَ لَهُمْ مَشَوْا فِيهِ وَإِذَا أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ
 قَامُوا وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ إِنَّ اللَّهَ
 عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي
 خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٢١﴾ الَّذِي
 جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ
 مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا
 وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٢﴾ وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِمَّا نَزَّلْنَا عَلَى عَبْدِنَا
 فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ
 إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٣﴾ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَاتَّقُوا
 النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴿٢٤﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ٦ خَتَمَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَعَلَى سَمْعِهِمْ وَعَلَى أَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةً وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ٧ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ وَبِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ ٨ يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَمَا يَخْدَعُونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ٩ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ١٠ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ١١ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَكِن لَّا يَشْعُرُونَ ١٢ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا كَمَا آمَنَ النَّاسُ قَالُوا أَنُؤْمِنُ كَمَا آمَنَ السُّفَهَاءُ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ السُّفَهَاءُ وَلَكِن لَّا يَعْلَمُونَ ١٣ وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا خَلَوْا إِلَى شَيَاطِينِهِمْ قَالُوا إِنَّا مَعَكُمْ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِؤُنَ ١٤ اللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ١٥ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الضَّلَالَةَ بِالْهُدَىٰ فَمَا رَبَحَتِ تِجَارَتُهُمْ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ١٦

سُورَةُ الْبَقَرَةِ مَدَنِيَّةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْم ۝ ذَٰلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى
لِّلْمُتَّقِينَ ۝ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ
وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ۝
وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ
مِّن قَبْلِكَ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ۝ أُولَٰئِكَ
عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝

وَهِيَ مِائَتَانِ وَسِتُّ وَثَمَانُونَ آيَةً

سُورَةُ الْفَاتِحَةِ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١
 الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ٢ الرَّحْمَنِ
 الرَّحِيمِ ٣ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ٤
 إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ٥
 اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ٦
 صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ
 الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ٧

وَهِيَ سَبْعُ آيَاتٍ

3.4. Fatiha Suresi ve Anlamı

Konuya Başlarken

Müslümanlar Fâtiha suresini sadece namazlarda değil düğün, cenaze, açılış gibi çeşitli törenlerde de okurlar.

Bu durum Fatiha suresinin Müslümanların hayatındaki yeri ve önemi hakkında ne ifade eder?

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢﴾ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿٣﴾ مَالِكِ
يَوْمِ الدِّينِ ﴿٤﴾ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ﴿٥﴾ اهْدِنَا
الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٦﴾ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ
غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ﴿٧﴾

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla ﴿١﴾

Hamd, âlemlerin Rabbi Allah'a mahsustur. ﴿٢﴾ O, Rahman ve Rahîm'dir. ﴿٣﴾ Din gününün sahibidir. ﴿٤﴾ Ancak sana kulluk eder ve yalnız senden yardım dile-
riz. ﴿٥﴾ Bizi doğru yola erıştır. ﴿٦﴾ Nimete erdirdiğin kimselerin yoluna, gazaba uğrayanların ya da sapıtanların yoluna değil. ﴿٧﴾

Karekoddan ya-
rarlanarak Fatiha
suresi ile ilgili
e-içeriğe ulaşabi-
lirsiniz.

13. Etkinlik

15 dk. **Adı** Fatiha Suresinin Anlamını Öğreniyorum**Amaç** Fatiha suresinin anlamında Kur'an-ı Kerim mealine başvurabilme**Yönerge:** Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.**1. Adım:** Fatiha suresinin mealini Kur'an-ı Kerim'den veya ders kitabından bularak inceleyiniz.**2. Adım:** Fatiha suresinde geçen konuları belirleyerek noktalı alana yazınız.

.....

.....

.....

3. Adım: Fatiha suresinin ayetlerinin anlamını içeriklerine göre sınıflandırınız. Tablodaki uygun başlığın yanındaki boşluğa yazınız.

İman	
İbadet	
Dua	
Ahlak	

4. Adım: Belirlediğiniz konulardan ve yaptığınız sınıflandırmadan yararlanarak Fatiha suresiyle ilgili çıkarımlarınızı noktalı alana yazınız.

.....

.....

.....

5. Adım: Yaptığınız çıkarımlardan yararlanarak Fatiha suresinin hayatınızdaki yerini açıklayınız.**Değerlendirme:** Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

Fatiha suresi, namazların her rekâtında okunur. Hz. Peygamber bu sure okunmadığı takdirde kılınan namazın eksik kalacağını belirtmiştir.

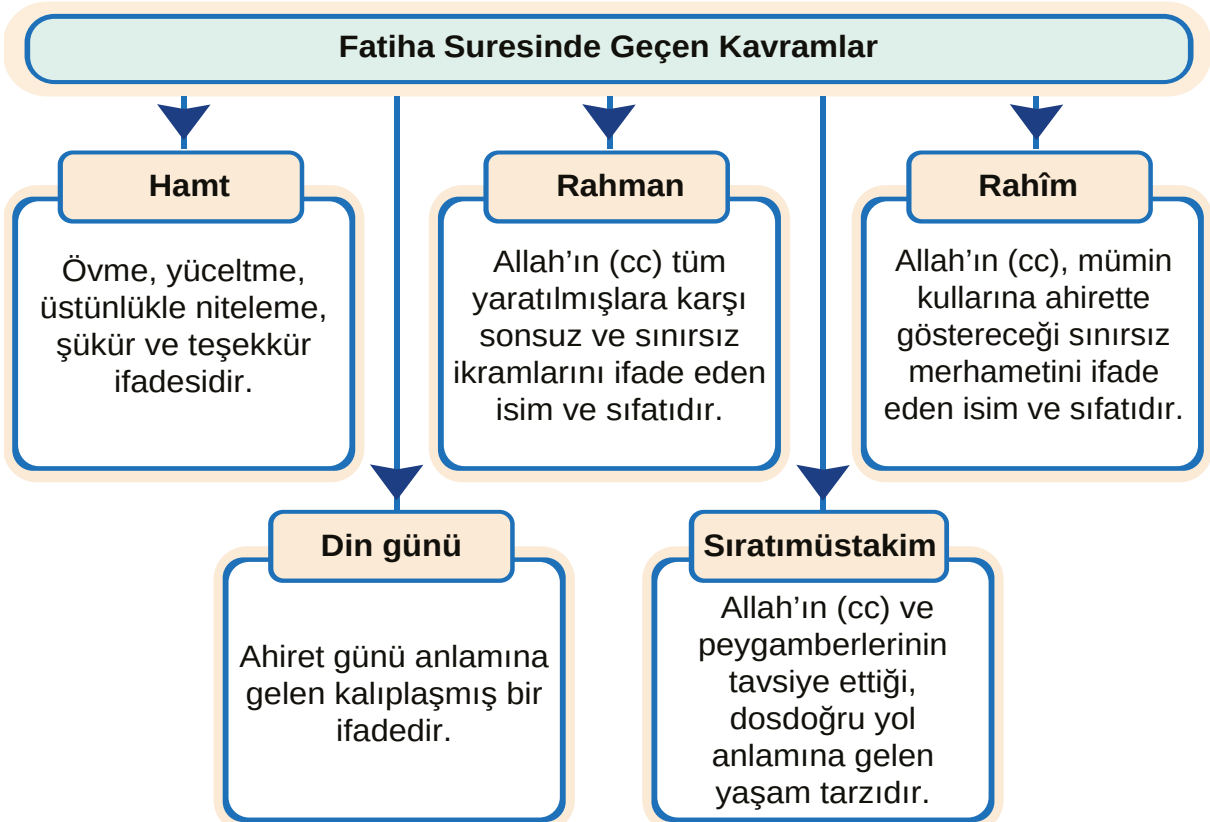
(bk. Komisyon, Hadislerle İslam, 2/166.)

Fatiha, Kur'an-ı Kerim'in ilk suresidir. Bu nedenle ismini "bir şeyin evveli, baş tarafı, başlangıcı, girişi" anlamlarına gelen **fatiha** kelimesinden alır. Halk arasında "Elham" olarak bilinir. Surenin bir diğer ismi olan Ümmülkitab "kitabın aslı, temeli, anası" demektir. Her namazda tekrar tekrar okunduğu için "tekrarlanan yedili"; şifa, dua özellikleri taşıdığı için de "dua" ve "şifa" adlarıyla anılır.⁸

Görsel 3.1: Besmele hat levhası

Fatiha suresinin ilk ayeti besmeledir (Görsel 3.1). Besmele "Rahman ve Rahîm olan Allah'ın (cc) adıyla" anlamına gelir. Allah'ın (cc) tüm varlığa ve özellikle de iman eden kullarına sonsuz merhametinin ifadesidir. Müslümanlar herhangi bir davranışta bulunurken, bir işe başlarken Allah'ı (cc) anarak ve O'ndan yardım dileyerek besmele çeker.

Bilgi Görseli 3.1: Fatiha suresinde yer alan kavramlar

Fatiha suresinde besmeleden sonra gelen ayette Allah'a (cc) hamdedilir. Allah (cc), övgü ve yüceltmeye layık bütün sıfatlara sahiptir. Bundan dolayı yalnızca O'na hamdedilir. Hamt, şükür ve teşekkürü de kapsayan farklı bir anlama sahiptir. Şükretmek genellikle artması istenilen, hoş giden durumlarda kullanılır. Hamdetmek ise Allah'ın (cc) verdiği nimetlerin bilinciyle her türlü durumdan razı olmayı ifade eder.⁹ Surenin devamında ibadet ve kulluğun yalnızca Allah'a (cc) yapılması gerektiği bildirilerek O'nun varlığı ve birliği vurgulanır.

Uygulama

Günlük hayatta kullandığınız "hamt" ve "şükür" ifadelerine dair örnek cümleler yazınız.

Hamt

Şükür

Fatiha suresinin son ayetlerinde iki yoldan bahsedilir. Bunlardan ilki peygamberlerin ve salih kulların takip ettiği **sıratımüstakim**-dir. Bu; iyilik ve kötülüklerin, haram ve helallerin belirtildiği hidayet yoludur. Hidayet; doğru yolu gösterme, doğru yolu bulma, rehberlik yapma, irşat etme demektir.¹⁰ Müslümanlar, Fatiha suresini her okuyuşlarında bu yolda kalmak için dua ederler. Bunun için kişinin inanç, söz ve davranışlarında tutarlı olması gerekir. Kişi, inandığı değerleri günlük yaşamına yansıtmalıdır. Örneğin adalet ve dürüstlüğe inanan birinin her zaman doğruyu söylemesi ve hakka uygun davranması beklenir.

Surede sıratımüstakimin karşıtı olarak dalalet yolu gösterilir. Dalalet; doğru yoldan sapma, sapkınlık, şaşırma, tereddüt etme demektir.¹¹ Bu yol ise aşırılıkların ve sapmışların yoludur. Fatiha suresi bu yola düşmemeleri için müminleri uyarır.

Bilgi Görseli 3.2: "Sıratımüstakim" in gerektirdiği davranışlar

14. Etkinlik

30 dk. **Adı** Fatiha Suresinin İzinde**Amaç** Fatiha suresinin ayetleriyle ilgili çıkarım yapabilme**Yönerge:** Aşağıdaki kutucuklarda verilen ayetlerle ilgili soruları kendi çıkarımlarınızdan hareketle cevaplayınız.**Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla**

Bu ayeti günlük hayatta hangi durumlarda kullanırsınız?

.....

.....

.....

Hamt, âlemlerin Rabbi Allah'a mahsustur.

Bu ayette geçen "hamt" kelimesi sizin için ne ifade ediyor?

.....

.....

.....

O, Rahman ve Rahîm'dir.

Bu ayette geçen Allah'ın (cc) isim ve sıfatlarını aşağıdaki kutucuklarda verilen tanımlara uygun olacak şekilde altına yazınız.

Yarattığı tüm varlığa merhamet eden ve sebepsiz rızıklandıran:

Esirgeyen, bağışlayan, merhamet eden, özellikle mümin kullarına karşı ahirette bağışlayıcı olan:

Din gününün sahibidir.

Ayette geçen "din günü" ifadesi ne demektir?

.....

.....

.....

.....

Ancak sana kulluk eder ve yalnız senden yardım dileriz.

Bu ayeti günlük yaşamınızda nasıl uygularsınız?

.....

.....

.....

Bizi doğru yola eriştir. Nimete erdirdiğin kimselerin yoluna, gazaba uğrayanların ya da sapıtanların yoluna değil.

Ayette bahsedilen "doğru yol"u temsil eden davranış örneklerini noktalı alana yazınız.

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

15. Etkinlik

⌚ 40+40 dk.

Adı Fatiha Suresini Ezberleyelim

Amaç Fatiha suresini tilavet edebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

1. **Adım:** Fatiha suresinin okunuşunu harf, hareke ve işaretlerin telaffuz özelliklerine dikkat ederek karekoddan dinleyiniz.
2. **Adım:** Dinlediğiniz okuyuşta harflerin telaffuz özelliklerini belirleyiniz ve sureyi koro hâlinde tekrar ediniz.
3. **Adım:** Fatiha suresini harfleri mahreçlerine göre telaffuz etmeye özen göstererek yüzünden okuyunuz. Okumaya başlamadan önce euzübesmele çekmeyi unutmayınız.
4. **Adım:** Fatiha suresinde yer alan tecvit kurallarını tespit ederek açıklayınız.
5. **Adım:** Fatiha suresini öğretmen rehberliğinde ezberleyiniz.
6. **Adım:** Fatiha suresini ezberleme sırasındaki sorumluluklarınızı yerine getirmek için gayret ediniz.
7. **Adım:** Fatiha suresini tecvit kurallarına uygun olarak sınıfta öğretmeninize ezbere okuyunuz.
8. **Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda Fatiha suresini ezberden tekrar ediniz.

Karekoddan yararlanarak Fatiha suresinin ezberlenmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Değerlendirme: Aşağıdaki Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

Davranışlar	Evet	Kısmen	Hayır
1. Seslendirilen sureyi dikkatle dinledim.			
2. Koro hâlindeki seslendirme esnasında öğretmenin uyarılarına dikkat ettim.			
3. Fatiha suresini tekrar ederek ezberledim.			
4. Fatiha suresinde yer alan tecvit kurallarını tespit ederek açıkladım.			
5. Fatiha suresini öğretmene ezberden okudum.			
6. Öğretmenin önerileri doğrultusunda Fatiha suresini ezberden tekrar ettim.			
7. Fatiha suresini ezberlerken dikkat etmem gereken durumları açıkladım.			

Kontrol Noktası

Aşağıdaki ifadeleri okuyunuz. İfadelerin başına doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

- Fatiha suresi namazların her rekâtında okunur.
- Fatiha suresi Allah'ın (cc) isim ve sıfatlarından mesajlar verir.
- Fatiha suresi dua niyetine okunmaz.
- "Sıratımüstakim", Fatiha suresinde tavsiye edilmeyen bir yoldur.
- Kur'an-ı Kerim'in ilk suresi Fatiha'dır.
- Fatiha suresi üç ayettir.
- Fatiha suresi Kur'an-ı Kerim'in özeti niteliğindedir.
- Besmele, Fatiha suresinde yer alan bir ayettir.
- Bakara suresi, halk arasında "Elham" olarak bilinir.
- Hamt; övgü, şükür ve sığınma ifadesidir.

Farklı Kaydet

Bu temada öğrendiğiniz bilgileri hatırlayacağınız şekilde bu alana not edebilirsiniz.

This image shows a full page of white paper with horizontal dashed lines, typical of primary school writing paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Karekoddan yararlanarak Kontrol Noktası'nın cevap anahtarına ulaşabilirsiniz.

3. Tema Ölçme ve Değerlendirme

Bu bölümde cevaplamanız için toplam 20 soru verilmiştir.

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun sözcüklerle tamamlayınız.

- besmele
- hamt
- Ümmülkitab
- çeker
- hurufimukattaa
- zamir

1. Övme, yüceltme, üstünlükle niteleme anlamına gelen, bir şükür ifadesidir.
2. "Kesik harfler" anlamına gelen kendi isimleriyle okunan harflerdir.
3. Fatiha suresinin ilk ayeti ile başlar.
4. "Kitabın aslı, anası, temeli" anlamlarına gelen, Fatiha suresinin diğer bir adıdır.
5. Harfin altında dikey olarak yer alan işareti, harfi uzatmaya yarar.

Aşağıda verilen açık uçlu soruların cevaplarını noktalı alanlara yazınız.

6. Kur'an-ı Kerim'i okurken med harflerine dikkat etmek neden önemlidir?

.....

.....

.....

7. Hurufimukattaanın nasıl seslendirildiğini bir örnekle açıklayınız.

.....

.....

.....

8. Âsar-çeker ve med harflerinin ortak özellikleri nelerdir?

.....

.....

.....

9. Günlük hayatta Fatiha suresini hangi durumlarda okursunuz?

.....

.....

.....

10. Allah'ın (cc) çok bağışlayıcı ve merhametli anlamlarına gelen sıfatlarını noktalı alana yazınız.

.....

.....

.....

Aşağıdaki çoktan seçmeli soruların doğru cevabını işaretleyiniz.

11. Aşağıdakilerin hangisinde diğerlerinden farklı bir med harfi vardır?

- A) فِيهِ B) قَالَ C) قِيلَ D) حِينَ

12. Aşağıdakilerin hangisinde âsar işareti bulunmaktadır?

- A) آيَاتُ B) عِلْمِهِ C) دُونِهِ D) أُوتِينَا

13. Aşağıdaki elif lâm takısı almış kelimelerin hangisi doğru yazılmıştır?

- A) السَّلَامُ B) الرَّجُلُ C) النَّوْمُ D) الْجِسْمُ

14. الرَّ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ

Bu ayetteki altı çizili kelimelerde aşağıdakilerden hangisi sırasıyla bulunmaktadır?

- A) Okunmayan elif, hurufumukatta
B) Hurufumukattaa, elif lâm takısı
C) Okunmayan elif, elif lâm takısı
D) Elif lâm takısı, he zamiri

15. Aşağıdaki kelimeler ile bunlarda bulunan kurallar hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

- A) ذُلِكَ → Çeker
B) يُسْ → Okunmayan elif
C) الْكِتَابُ → Elif lâm takısı
D) حَوْلَهُ → Âsar

Fatiha suresinin aşağıda verilen ayetleriyle ilgili soruların cevaplarını yanlarındaki boş bırakılan alana yazınız.

	AYET	SORU	CEVAP
16.	Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla (1. ayet)	Ayette Allah'ın (cc) hangi sıfatları anılmaktadır?	
17.	Hamd, âlemlerin Rabbi Allah'a mahsustur. (2. ayet)	Âlemlerin Rabbi Allah'a (cc) nasıl hamd edilir?	
18.	(Rabbimiz!) Ancak sana kulluk ederiz ve yalnız senden medet umarız. (5. ayet)	Yalnızca Allah'a (cc) kul olmanın önemi nedir?	
19.	Bize doğru yolu göster. Kendilerine lütuf ve ikramda bulunduğun kimselerin yolunu. (6. ayet)	Doğru yolda olanlar kimlerdir?	
20.	Gazaba uğramışların ve sapmışların yolunu değil! (7. ayet)	Ayette hangi yoldan korunmak için dua ediliyor?	

Karekoddan yararlanarak tema ile ilgili daha fazla soruya ulaşabilirsiniz.

Sonnot

1. bk. Sarı, "Med", 28/288.
2. bk. Salman vd., *Tecvîdli Kur'an-ı Kerim Elif-bâ'sı*, 42.
3. bk. Şakir, *Termînli ve İ'rablı-Arapça*, 23.
4. bk. Salman vd., *Tecvîdli Kur'an-ı Kerim Elif-bâ'sı*, 47.
5. bk. Salman vd., *Tecvîdli Kur'an-ı Kerim Elif-bâ'sı*, 49.
6. bk. Salman vd., *Tecvîdli Kur'an-ı Kerim Elif-bâ'sı*, 47.
7. bk. Duman, "Hurûf-ı Mukattaa".
8. bk. Bakara suresi 6. ayet.
9. bk. Topaloğlu, "Hamd", 15/442.
10. bk. "hidayet", *Dinî Terimler Sözlüğü*, 137.
11. bk. "dalalet", *Dinî Terimler Sözlüğü*, 56.

4. TEMA

KUR'AN-I KERİM'i OKUYORUM

4.1. Med Çeşitleri

4.2. Bakara Suresinin 25-83. Ayetleri

4.3. Peygamber Duaları:

Şuara Suresinin 83-85. Ayetleri

4.4. İhlas ve Kevser Sureleri ile
Anlamları

► Anahtar Kavramlar

- ihlas
- meddimunfasıl
- meddimuttasıl
- medditabii
- sebebimed
- tecvit
- tevhit

► Bu temada sizden

- med çeşitlerini sınıflandırabilmeniz,
- Bakara suresi 25-83. ayetlerini yüzünden okuyabilmeniz,
- Şuara suresinin 83-85. ayetlerinde Kur'an-ı Kerim meallerine başvurabilmeniz,
- İhlas ve Kevser surelerinin anlamında Kur'an-ı Kerim mealine başvurabilmeniz,
- İhlas ve Kevser surelerini tilavet edebilmeniz

beklenmektedir.

Tema
Dosyası

Tema
Sunusu

Başlarken

Aşağıdaki kavramlardan ا, و, ی harflerinin ilişkili olduğunu düşündüklerinizin yanındaki kutucuğu işaretleyiniz.

Meddimuttasıl

☐

Medditabii

☐

Meddimunfasıl

☐

Hareke

☐

Hemze

☐

Tecvit

☐

Dört elif
miktarı

☐

Uzatma

☐

Çevrenizdeki insanlardan en son ne gibi isteklerde bulundunuz? Allah'tan (cc) bir şey istemeniz ile insanlardan istemeniz arasında nasıl bir fark vardır? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

4.1. Med Çeşitleri

Konuya Başlarken

Aşağıdaki ifadeleri öğretmen rehberliğinde seslendiriniz. Öğretmeninizin değerlendirmesine göre seslendirmeniz doğru ise "✓" işareti koyunuz.

الَّذِينَ

☐

إِلَيْكَ

☐

أَعْلَمُ

☐

نَذِيرٌ

☐

بِمَا أُنْزِلَ

☐

مَا أَدْرَى

☐

دُعَائِهِمْ

☐

لَا يَهْدَى

☐

▲ **Görsel 4.1:** "Allah sözün en güzelini, birbiriyle uyumlu ve bıkmadan tekrar tekrar okunan bir kitap olarak indirdi..."

(Zümer suresi 23. ayet)

Kur'an-ı Kerim'i, harflerin çıkış yerlerine, sıfatlarına ve konumlarına uygun olarak hatasız bir biçimde okumayı öğreten ilme **tecvit** denir.¹ Kur'an-ı Kerim'i tecvit kurallarına dikkat ederek okumak gerekir (Görsel 4.1). Kelimelerin doğru anlaşılması bu kurallara uyulmasına bağlıdır.²

Med harfleri, önüne geldiği harfin doğal bir şekilde uzatılmasını sağlar. Bunlar ا, و, ی harfleridir.³ Medler, med harfleri ile sebebimed durumuna göre çeşitli kısımlara ayrılır.⁴

Bazı Med Çeşitleri

Medditabii

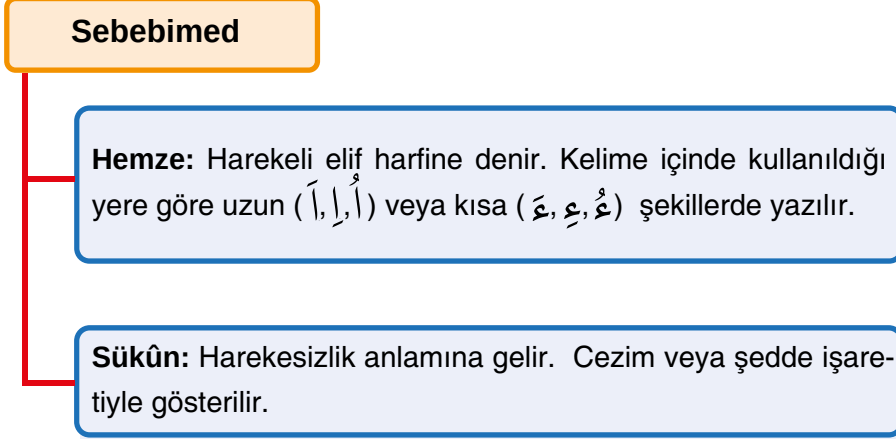
Meddimuttasıl

Meddimunfasıl

▲ **Bilgi Görseli 4.1:** Med çeşitlerinden bazıları

Sebebimed (Med Sebebi)

Kur'an-ı Kerim'i med kurallarına göre okurken harflerin bir elif miktarından fazla uzatılmasını gerektiren bazı harf ve işaretler vardır. Bunlara **sebebimed** denir. Sebebimed, hemze ve sükûn olmak üzere ikiye ayrılır.⁵

Bilgi Görseli 4.2: Sebebimed çeşitleri

1. Etkinlik

30 dk.

Adı	Bilgi Havuzunda Med Çeşitleri
Amaç	Med çeşitleri hakkındaki ön bilgileri kontrol edebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını öğretmen rehberliğinde takip ederek etkinliği tamamlayınız.

1. Adım: Aşağıdaki kavramları okuyunuz ve her biriyle ilgili neler bildiklerinizi düşününüz.

Med harfleri	Sebebimed	Medditabii	Meddimuttasıl	Meddimunfasıl
--------------	-----------	------------	---------------	---------------

2. Adım: Bir dosya kâğıdını veya defter yaprağını katlayıp dört eşit parçaya ayırınız.

3. Adım: Med harfleri ve med çeşitleriyle ilgili ön bilgilerinizi her bir kâğıda tek madde olacak şekilde yazınız.

4. Adım: Sınıfça belirlenen ortak bir alana, yazdığınız kâğıtları bırakınız (kutu, poşet, masa üstü vb.) ve kâğıtları karıştırınız.

5. Adım: Herkes kâğıtlarını bıraktıktan sonra sırayla ortak alandan rastgele dört kâğıt seçiniz.

6. Adım: Seçtiğiniz kâğıtlar arasında kendi yazdığınız kâğıt varsa arkadaşlarınızla değiştiriniz.

7. Adım: Seçtiğiniz kâğıtlardaki bilgileri karşılıklı olarak sıra arkadaşınızla paylaşınız ve bu bilgilerin doğruluğu hakkında fikir alışverişinde bulununuz.

8. Adım: Doğru olduğunu düşündüğünüz bilgileri öğretmen rehberliğinde tahtaya yazınız.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

Med harfi olan و, ا harflerinden hemen sonra hemze, cezim veya şedde olduğunda medditabii kuralı uygulanmaz.⁸

4.1.1. Medditabii

Med harfinden sonra sebebimed gelmezse medditabii olur. Medditabii kuralında aldığı harekeye göre harfin sesi uzatılır.⁶ Med harfinden önceki harfin uzatılarak okunması vaciptir. Medditabii'nin uzatılma süresi bir elif miktarıdır.⁷

قَالَ

Bu örnekte

- ا med harfidir.
- Med harfinden sonra sebebimed (hemze veya sükûn) yoktur.
- Bu durumda medditabii meydana gelir.
- ق harfi, bir elif miktarı uzatılarak okunur.

Uygulama

Aşağıdaki tabloda verilen kelimeleri öğretmeninizin rehberliğinde seslendiriniz.

Yandaki karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

ضَاقَ

قَالَ

عَصَا

فَلَا

أَبَا

كَانَا

مِمَّا

كُنَّا

كُلَّمَا

مِنْهَا

حِجَارَةٍ

غِشَاوَةً

وَاسِعٌ

فَارِضٌ

أَخَاهُ

أَمَّنَّا

هَذَا

ذَلِكَ

أَدَمَ

أَلِ

صَالِحَاتٍ

وَعَدْنَا

عِمْرَانَ

رَحْمَنِ

وَلَكِنْ

رَسُولُ

Bu örnekte

- و med harfidir.
- و harfinden sonra sebebimed (hemze veya sükûn) yoktur.
- Bu durumda medditabii meydana gelir.
- س harfi, bir elif miktarı uzatılarak okunur.

Uygulama

Aşağıdaki tabloda verilen kelimeleri öğretmeninizin rehberliğinde seslendiriniz.

Yandaki karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

بُطُونِ

أَعُوذُ

تَصُومُ

يُوصَلْ

أُوتِيَ

وَجُوهَهُمْ

يُوقِنُونَ

يَعْقُوبَ

غَفُورٌ

تُؤَلِّجُ

مَحْرُومُونَ

حَافِظُونَ

صَالِحُونَ

خَالِدُونَ

فَتَكُونَا

تَلْبِسُوا

كَذَّبُوا

قَالُوا

أَمِنُوا

كُونُوا

مَوْضِعَةً

يُؤَدُّهُ

وَقُودَهَا

نَفْسَهُ

إِنَّهُ

رَبِّی

Bu örnekte

- ی med harfidir.
- ی harfinden sonra sebebimed (hemze veya sükûn) yoktur.
- Bu durumda medditabii meydana gelir.
- ب harfi, bir elif miktarı uzatılarak okunur.

Uygulama

Aşağıdaki tabloda verilen kelimeleri öğretmeninizin rehberliğinde seslendiriniz.

Yandaki karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

مِنِّی

كَيْلَ

زَيْدَ

جَيْدَ

فِي

خَيْفَةً

الَّذِينَ

الَّتِي

صَغِيرُ

تُشِيرُ

سَبِيلِي

يُمِيتُ

يُحْيِي

يَهْدِي

تَجْرِي

فَاعِينُونِي

شَيَاطِينِهِمْ

أَقِيمُوا

خَاشِعِينَ

فِيهَا

مِثَاقِهِ

دُونِهِ

مِثْلِهِ

رَبِّهِ

بِهِ

2. Etkinlik

20 dk.

Adı Medditabii Kuralını Öğreniyorum

Amaç Medditabiiyi sınıflandırabilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz kelimeleri koro hâlinde seslendiriniz.
- 3. Adım:** Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.
- 4. Adım:** Med harflerinin kırmızı, yeşil ve mavi ile renklendirilmelerinin nedenini açıklayınız.

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

كِتَابُ

تُرَابًا

فِيهَا

أَتُوا

صَارَ

عِبَادِ

سَمِيعٌ

مَالِكِ

عَنْهَا

يُطَافُ

سَلِيمٍ

رَسُولُ

عَظِيمُ

بُطُونَ

قَدِيرٌ

تُرِيدُ

عَاقِبَةُ

ظُلُمَاتٍ

عِظَامًا

جَحِيمٍ

بِنُورِهِمْ

فِي الْمَنَامِ

تَعْمَلُونَ

مُدَبِّرِينَ

أَبَابِيلَ

- **5. Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.
- 6. Adım:** Kelimelerde hangi med harfinin kullanıldığını bulunuz. Bulduğunuz harfleri kelimelerin sağındaki kutucukta yuvarlak içine alınız.
- 7. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu bireysel olarak tekrar ediniz.

نُتُوبُ	و	فَتَابَ	و	إِيَّاكَ	و	الَّذِي	و	حَفِيزٌ	و
و	و	و	و	و	و	و	و	و	و
ي	ي	ي	ي	ي	ي	ي	ي	ي	ي
خَلَاقَ	و	عِبَادُ	و	يَكُونُ	و	تَجْرِي	و	يُمِيتُ	و
و	و	و	و	و	و	و	و	و	و
ي	ي	ي	ي	ي	ي	ي	ي	ي	ي
مُشْفِقُونَ	و	دُحُورًا	و	بَصِيرٌ	و	بِسُورَةٍ	و	يُرِيدُ	و
و	و	و	و	و	و	و	و	و	و
ي	ي	ي	ي	ي	ي	ي	ي	ي	ي
كَوَاكِبُ	و	لِلنَّاسِ	و	تَرْمِيهِمْ	و	عَجُوزًا	و	غِشَاوَةٌ	و
و	و	و	و	و	و	و	و	و	و
ي	ي	ي	ي	ي	ي	ي	ي	ي	ي
خِيفَةً	و	يَرْجِعُونَ	و	مَغْضُوبٍ	و	بَيْنَهُمَا	و	قَلِيلٌ	و
و	و	و	و	و	و	و	و	و	و
ي	ي	ي	ي	ي	ي	ي	ي	ي	ي

- 8. Adım:** Bu kelimeleri seslendirirken dikkat edilmesi gereken durumları noktalı alanlara yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

3. Etkinlik

15 dk.

Adı	Medditabii Kuralını Buluyorum
Amaç	Bakara suresinin 30-31. ayetlerinde bulunan medditabii kurallarını belirleme ve ayırt edebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

1. Adım: Ayetlerde bulunan medditabii kurallarını bulunuz ve işaretleyiniz.

2. Adım: Medditabii bulunan kelimeleri kuralına göre okuyunuz.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اِنِّیْ جَاعِلٌ فِی الْاَرْضِ خَلِیْفَةً ۚ قَالُوْۤا
اَتَجْعَلُ فِیْهَا مَنْ یُّفْسِدُ فِیْهَا وَیَسْفِكُ الدِّمَآءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ
بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ ۗ قَالَ اِنِّیْۤ اَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿۳۰﴾ وَعَلَّمَ اٰدَمَ
الْاَسْمَآءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَی الْمَلٰٓئِكَةِ فَقَالَ اَنْبِئُوْنِیْ بِاَسْمَآءِ
هٰۤؤُلَآءِ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِیْنَ ﴿۳۱﴾

(Bakara suresi 30-31. ayetler)

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

Meddimuttasıl kuralına göre hemze, genellikle kısa hemze şeklinde ع, ع, ع yazılır.

(bk. Yılmaz vd., Kur'an-ı Kerim'i Doğru ve Güzel Okuma: Tecvid, 10)

Med İşareti (ـ)
Üzerinde bulunduğu harfin iki ila dört elif miktarı uzatılacağını gösteren işarettir.

(bk. Tuğral, Ana Hatlarıyla Kur'an Tecvidi, 26)

4.1.2. Meddimuttasıl

Bir kelimde med harfinden hemen sonra sebebimedden hemze gelirse **meddimuttasıl** olur. Muttasıl, bitişik demektir. Meddimuttasıl dört elif miktarı uzatılır. Meddimuttasıl kuralında med harfinden önceki harfin uzatılarak okunması vaciptir.⁹

Med harfi
Sebebimed

Bu örnekte

- و med harfidir. و'dan sonra sebebimedden ع gelmiştir. Med harfi ile hemze aynı kelime dedir.
- Bu durumda meddimuttasıl meydana gelir.
- س harfi, dört elif miktarı uzatılarak okunur.

4. Etkinlik

20 dk.

Adı Meddimuttasıl Kuralını Öğreniyorum

Amaç Meddimuttasıl kuralını ayırt edebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen ifadelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz ifadeleri koro hâlinde seslendiriniz.
- 3. Adım:** Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.
- 4. Adım:** Meddimuttasıl kuralının bulunduğu harflerin kırmızı ile renklendirildiklerine dikkat ediniz.

Karekoddan yararlanarak ifadelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

خَطِيئَتُهُ	أَضَاءَتْ	صَفَرَاءُ	جَزَاءُ	شَاءَ
بَرِيءٌ	سَوْءٌ	قُرُوءٌ	سَوَاءٌ	مَاءٌ
بِأَسْمَائِهِمْ	سَيِّئَتْ	قِتَائِهَا	جَاءَهُمْ	إِسْرَائِيلَ
بَلَاءٌ مِنْ	نِسَاءُكُمْ	شُهَدَاءُكُمْ	لِلْمَلَكَةِ	أُولَئِكَ
إِنَّمَا النَّسِيءُ	هَنِيئًا مَرِيئًا	وَالسَّمَاءُ بِنَاءٌ	يَسْفِكُ الدِّمَاءَ	أَمِنْ السُّفَهَاءِ

► **5. Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği ifadeleri bireysel olarak seslendiriniz.

6. Adım: Verilen örneklerde meddimuttasıl olan kısımları kırmızı kalemle işaretleyiniz.

7. Adım: Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda ifadelerin okunuşunu bireysel olarak tekrar ediniz.

Karekoddan yararlanarak ifadelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

سَاءَ	عَطَاءٍ	دُعَاءُهُ	قَائِلٌ	أَسْمَاءُ
بُؤْسَاءُ	تَفَيَّءَ	جَزَاءُ	إِبْتِغَاءُ	قَائِمَةٌ
فُقَرَاءُ	خُلَفَاءُ	خَزَائِنِ	طَائِرُكُمْ	خَلَائِفَ
بَيْضَاءُ	لِقَاءَنَا	بِالْعَرَاءِ	الْخَائِنِينَ	مَلَكِيَّتِهِ
رِثَاءَ النَّاسِ	أَوْلِيَائِهِمْ	لِلسَّائِلِينَ	وَالْفَحِشَاءَ	مَا وَرَاءَ

8. Adım: Bu ifadeleri seslendirirken dikkat edilmesi gereken durumları noktalı alana yazınız.

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

Meddimunfasıl kuralında kullanılan hemze, genellikle uzun hemze şeklinde (آ, إ, أ) yazılır.

(bk. Tuğral, Ana Hatla-
rıyla Kur'an Tecvîdi, 28)

4.1.3. Meddimunfasıl

Kelimenin sonunda med harfi bulunup sonraki kelime hemze ile başlarsa meddimunfasıl olur. Munfasıl, ayrı demektir. Meddimunfasıl dört elif miktarı uzatılır. Meddimunfasıl kuralında med harfinden önceki harfin uzatılarak okunması caizdir.¹⁰

Med harfi
Sebebimed

Bu örnekte

- م harfinden sonraki ا med harfidir. ا harfinden sonra med sebeplerinden hemze gelmiştir. Med harfi ile hemze ayrı kelimedir.
- Bu durumda meddimunfasıl meydana gelir.
- م harfi, dört elif miktarı uzatılarak okunur.

5. Etkinlik

20 dk.

Adı Meddimunfasıl Kuralını Öğreniyorum

Amaç Meddimunfasıl kuralını ayırt edebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen ifadelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz ifadeleri koro hâlinde seslendiriniz.
- 3. Adım:** Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.
- 4. Adım:** Meddimunfasıl kuralının bulunduğu harflerin kırmızı ile renklendirildiklerine dikkat ediniz.

Karekoddan yararlanarak ifadelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

يَا أَيُّهَا	يَا أَدَمُ	إِذَا أَظْلَمَ	أَلَا إِنَّهُمْ	ذَوَاتَا أَفْنَانٍ
بِمَا أُنْزِلَ	إِلَّا أَمَانِي	فِيهَا أَزْوَاجٌ	فَلَمَّا أَنْبَأَهُمْ	عِلْمَ لَنَا إِلَّا
إِنِّي أَعْلَمُ	فِي أَذَانِهِمْ	الَّتِي أَنْعَمْتُ	يَسْتَحْيَ أَنْ	فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ
قَالُوا إِنَّمَا	فَاقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ	فَسَجَدُوا إِلَّا	مُوسَىٰ أَرْبَعِينَ	تَهْوَىٰ أَنْفُسَكُمْ
بِهِ أَنْفُسَهُمْ	لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ	يُودِعُ إِلَيْكَ	رَبُّهُ أَسْلِمَ	فَلَهُ أَجْرُهُ

► **5. Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği ifadeleri bireysel olarak seslendiriniz.

6. Adım: Verilen örneklerde meddimunfasıl olan kısımları kırmızı kalemle işaretleyiniz.

7. Adım: Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda ifadelerin okunuşunu bireysel olarak tekrar ediniz.

Karekoddan yararlanarak ifadelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

إِنَّا إِذَا	يَا أَبَتِ	أَمَّا أَحَدُ	وَعَلَىٰ آلِ	عِنْدَهُ إِلَّا
قَالُوا إِنَّا	هَآ أَنْتُمْ	فِي أَصْلِ	لَهُمَا أَفِ	لَا إِكْرَاهَ
أَجْمَعُونَ أَن	لَوْلَا أَنْزَلَ	عَلَيْنَا إِصْرًا	فَاعْلَمُوا أَنَّ	وَقَدِمْنَا إِلَىٰ
يُجْزَىٰ إِلَّا	يَنْفَعَنَا أَوْ	عَلَىٰ أَثَارِهِمْ	إِذَا أَرَدْنَا أَن	إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ	لَوْلَا أَن صَبَرْنَا	فَاقْبَلُوا إِلَيْهِ	مِمَّا أَتَيْتُمُوهُنَّ	وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ

8. Adım: Bu ifadeleri seslendirirken dikkat edilmesi gereken durumları noktalı alana yazınız.

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

Çalışma Yaprağı

Aşağıdaki ayetleri Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma kurallarını uygulayarak okuyunuz.

Verilen ayetlerde medditabii olan yerlerin altını kırmızı, meddimuttasıl olanların altını yeşil, meddimunfasıl olanların altını mavi kalemle çizerek işaretleyiniz.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ فَكَذَّبُوا عَبْدَنَا وَقَالُوا مَجْنُونٌ وَازْدُجِرَ ۖ

فَدَعَا رَبَّهُ أَنِّي مَغْلُوبٌ فَانتَصِرْ ۚ

فَفَتَحْنَا أَبْوَابَ السَّمَاءِ بِمَاءٍ مُنْهَمِرٍ ۚ

وَفَجَّرْنَا الْأَرْضَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَاءُ عَلَى أَمْرٍ قَدْ قُدِرَ ۚ

وَحَمَلْنَاهُ عَلَى ذَاتِ الْأَوَاحِ وَدُسِّرَ ۚ

تَجْرَى بِأَعْيُنِنَا جَزَاءً لِمَنْ كَانَ كُفِرَ ۚ

وَلَقَدْ تَرَكْنَاهَا آيَةً فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ۚ

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذِرِ ۚ

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ۚ

(Kamer suresi 9-17. ayetler)

Kontrol Noktası

1. Med çeşitleri nelerdir? Belirtiniz.
2. Med çeşitleri ile ilgili kuralları kısaca açıklayınız.
3. Aşağıdaki kelime ve kelime gruplarını inceleyiniz. Örnekte olduğu gibi medditabii olanların sağındaki kutulara 1, meddimuttasıl olanların sağındaki kutulara 2, meddimunfasıl olanların sağındaki kutulara 3 yazınız.

جَزَاءَ		إِلَىٰ أَجَلٍ		فَإِنَّهَا	1
لَا أَمْلِكُ		قَاعِدُونَ		جَاءَتْهُمْ	
يَشَاءُ		دَامُوا		بِمَا أَنْزَلَ	
وَمَا أَهْلٌ		كَفَّارَةٌ		شُهَدَاءَ	
فَاعْلَمُوا أَنَّ		أَمَنُوا أَوْفُوا		فَاسِقِينَ	

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فَإِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَضَرْبَ الرِّقَابِ حَتَّىٰ إِذَا أَثْخَنْتُمُوهُمْ فَشُدُّوا الْوَتَاقَ فَمِمَّا مَنَا بَعْدُ وَإِمَّا فِدَاءً حَتَّىٰ تَضَعَ الْحَرْبُ أَوْزَارَهَا ذَلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَانتَصَرْنَا مِنْهُمْ وَلَكِنْ لِيَبْلُوَا بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍ وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَنْ يُضِلَّ أَعْمَالَهُمْ ﴿٤﴾

(Muhammed suresi 4. ayet)

4. Yukarıda verilen ayette

- Meddimuttasıl kuralı olan kelimeleri daire içine alınız.
- Meddimunfasıl kuralı olan kelimeleri daire içine alınız.
- Kırmızı renkle gösterilen kısımlarda hangi tecvit kuralı vardır?

.....

Karekoddan yararlanarak Kontrol Noktası'nın cevap anahtarına ulaşabilirsiniz.

Performans Görevi	
Amaç: Tarık suresinin ilk on bir ayetindeki med çeşitlerini bulup sunabilme	Görev: Yönergede belirtilen işlem adımlarını takip ederek sunum yapma
Beceriler • Ayırt etme • Sınıflandırma • Sunma	Süre • Hazırlık: 1 hafta • Sınıf içi: 1 ders saati
Ürün: Sunu	
Puanlama Yöntemi: Dereceli Puanlama Anahtarı ve Öz Değerlendirme Formu	
Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek performans görevini tamamlayınız. 1. Tarık suresinin ilk on bir ayetinin çıktısını/fotokopisini alınız. 2. Ayetlerde bulunan medditabii, meddimunfasıl ve meddimuttasıl kurallarının bulunduğu yerleri belirleyiniz. 3. Her bir kuralı farklı renkte kalemle daire içine alarak işaretleyiniz. 4. Hazırladığınız çalışmayı öğretmen rehberliğinde sınıfta sununuz.	
Değerlendirme Ölçütleri: Bu çalışmada ortaya koyduğunuz ürün; veri toplama, verileri kaydetme, içeriğin doğruluğu, sınıflandırma ve sunma ölçütlerine göre değerlendirilecektir. • Yapılan çalışmalar görsel tasarım açısından açık ve anlaşılır olmalıdır. • Yönergede istenen tüm maddelere yer verilmelidir. • Hazırlanan çalışma sınıfta sunulmalıdır.	
Bu performans görevi aşağıdaki karekodlarda verilen Dereceli Puanlama Anahtarı ve Öz Değerlendirme Formu ile değerlendirilecektir.	

Karekoddan yararlanarak Dereceli Puanlama Anahtarı'na ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak Öz Değerlendirme Formu'na ulaşabilirsiniz.

4.2. Bakara Suresinin 25-83. Ayetleri

Konuya Başlarken

Kur'an-ı Kerim'i doğru ve güzel bir şekilde okuyabilmek için okuma çalışmaları yapmak ve onu güzel okuyan birinden dinlemek gerekir. Büyük bir sabırla gerçekleştirilen bu çalışmalar Kur'an-ı Kerim okumayı geliştirir.

"Taşı delen suyun gücü değil damlaların sürekliliğidir." sözü ile Kur'an-ı Kerim'i yüzünden okumayı geliştirme arasında nasıl bir ilişki kurulabilir? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

6. Etkinlik

 40 dk.

Adı	Kendime Güveniyorum
Amaç	Kur'an-ı Kerim'i yüzünden okuyabilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Öğretmeninizden veya 140-147. sayfalarda verilen Bakara suresinin 25-83. ayetlerini dinleyiniz.
- 2. Adım:** Bakara suresinin 25-83. ayetlerini euzübesmeyle yüzünden okuyunuz.
- 3. Adım:** Ayetleri okurken harfleri mahreçlerine uygun olarak telaffuz ediniz.
- 4. Adım:** Bu temada öğrendiğiniz tecvit kurallarını açıklayınız.
- 5. Adım:** Öğrendiğiniz tecvit kurallarını okuduğunuz ayetlerde uygulayınız.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

أَوَلَا يَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٧﴾
 وَمِنْهُمْ أُمِّيُونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ إِلَّا أَمَانِيَّ وَإِنْ هُمْ
 إِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٧٨﴾ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ يَكْتُبُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ
 ثُمَّ يَقُولُونَ هَذَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لِيَشْتَرُوا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا
 فَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا
 يَكْسِبُونَ ﴿٧٩﴾ وَقَالُوا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا مَعْدُودَةً
 قُلْ أَتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللَّهِ عَهْدًا فَلَنْ يُخْلَفَ اللَّهُ عَهْدَهُ
 أَمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٠﴾ بَلَى مَنْ كَسَبَ
 سَيِّئَةً وَآحَاطَتْ بِهِ خَطِيئَتُهُ فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ
 هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨١﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
 أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨٢﴾
 وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَآئِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ
 وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ
 وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ
 ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِنْكُمْ وَأَنْتُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٨٣﴾

قَالُوا اذْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ إِنَّ الْبَقَرَ تَشَابَهَ عَلَيْنَا
 وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ لَمُهْتَدُونَ ﴿٧٠﴾ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ
 لَا ذَلُولَ تُثِيرُ الْأَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ مُسَلَّمَةً لَا شِئَةَ فِيهَا
 قَالُوا الْغَنَ جِئْتَ بِالْحَقِّ فَذَبَحُوهَا وَمَا كَادُوا يَفْعَلُونَ ﴿٧١﴾
 وَإِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادَرَأْتُمْ فِيهَا وَاللَّهُ مُخْرِجُ مَا كُنْتُمْ
 تَكْتُمُونَ ﴿٧٢﴾ فَقُلْنَا اضْرِبُوهُ بَعْضَهَا كَذَلِكَ يُحْيِي اللَّهُ
 الْمَوْتَى وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٧٣﴾ ثُمَّ قَسَتْ
 قُلُوبُكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً
 وَإِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهَارُ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا
 يَشَقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ
 اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٧٤﴾ افْتَطَمَعُونَ أَنْ يُؤْمِنُوا
 لَكُمْ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلَامَ اللَّهِ ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُ
 مِنْ بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾ وَإِذْ أَتَى الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا
 آمَنَّا وَإِذَا خَلَا بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ قَالُوا اتَّخَذُوا لَهُمْ سَمَاءً
 اللَّهُ عَلَيْكُمْ لِخَوَافِكُمْ بِهِ عِنْدَ رَبِّكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٧٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالنَّصَارَى وَالصَّابِئِينَ
 مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ
 عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا
 مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ
 بِقُوَّةٍ وَاذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٦٣﴾ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ
 مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَكُنْتُمْ
 مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٦٤﴾ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ اعْتَدَوْا مِنْكُمْ
 فِي السَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ ﴿٦٥﴾ فَجَعَلْنَاهَا
 نَكَالًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٦٦﴾
 وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَذْبَحُوا بَقَرَةً قَالُوا
 اتَّخِذْنَا هُزُؤًا قَالِ اعْزُذْ بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٦٧﴾
 قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ قَالِ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا
 بَقَرَةٌ لَا فَارِضٌ وَلَا بِكْرٌ عَوَانٌ بَيْنَ ذَلِكَ فَافْعَلُوا
 مَا تُؤْمَرُونَ ﴿٦٨﴾ قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا لَوْْنُهَا قَالَ
 إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَاءُ فَاقِعٌ لَوْنُهَا تَسُرُّ النََّاظِرِينَ ﴿٦٩﴾

وَإِذْ قُلْنَا ادْخُلُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ
 رَغَدًا وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُولُوا حِطَّةً نَغْفِرْ لَكُمْ
 خَطَايَاكُمْ ^طوَسَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٨﴾ فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا
 قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَأَنْزَلْنَا عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا
 رِجْزًا مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ^ع ﴿٥٩﴾ وَإِذْ اسْتَسْقَى
 مُوسَى لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانْفَجَرَتْ
 مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَشْرَبَهُمْ ^طكُلُوا
 وَاشْرَبُوا مِنْ رِزْقِ اللَّهِ ^طوَلَا تَعْتَوُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٦٠﴾
 وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَى لَنْ نَصْبِرَ عَلَى طَعَامٍ وَاحِدٍ فَادْعُ لَنَا
 رَبَّكَ ^طيُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُنْبِئُ الْأَرْضُ مِنْ بَقْلِهَا وَقِثَّائِهَا
 وَفُومِهَا وَعَدَسِيهَا وَبَصَلِهَا قَالَ أَتَسْتَبْدِلُونَ الَّذِي هُوَ أَدْنَى
 بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ إِهْبطُوا مِصْرًا فَإِنَّ لَكُمْ مَا سَأَلْتُمْ ^ط
 وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ وَبَاءُوا بِغَضَبٍ مِنَ اللَّهِ ^ط
 ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ ^طوَيَقْتُلُونَ
 النَّبِيْنَ بَغْيِ الْحَقِّ ^طذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٦١﴾

وَإِذْ نَجَّيْنَاكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ
يُذَبِّحُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَلِكُمْ بَلَاءٌ
مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ٤٩ وَإِذْ فَرَقْنَا بِكُمْ الْبَحْرَ فَأَنْجَيْنَاكُمْ
وَأَغْرَقْنَا آلَ فِرْعَوْنَ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ٥٠ وَإِذْ وَعَدْنَا مُوسَى
أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ ٥١
ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ٥٢
وَإِذْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَالْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ٥٣
وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ إِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ أَنْفُسَكُمْ
بِاتِّخَاذِكُمُ الْعِجْلَ فَتُوبُوا إِلَى بَارِئِكُمْ فَاقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ
ذَلِكَ خَيْرٌ لَكُمْ عِنْدَ بَارِئِكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ إِنَّهُ هُوَ
التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ٥٤ وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَى لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتَّى نَرَى
الْجَهَنَّمَ فَاخْذُتْكُمْ الصَّاعِقَةُ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ٥٥ ثُمَّ بَعَثْنَاكُمْ
مِنْ بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ٥٦ وَظَلَّلْنَا عَلَيْكُمْ
الْغَمَامَ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوى كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ
مَا رَزَقْنَاكُمْ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ٥٧

قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنْ تَبِعَ
 هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٨﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
 وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣٩﴾
 يَا بَنِي إِسْرَٰئِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا
 بِعَهْدِي أُوفِ بِعَهْدِكُمْ وَإِيَّايَ فَارْهَبُونِ ﴿٤٠﴾ وَأَمِنُوا بِمَا أَنْزَلْتُ
 مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوا أَوَّلَ كَافِرٍ بِهِ وَلَا تَشْتَرُوا
 بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا وَإِيَّايَ فَاتَّقُونِ ﴿٤١﴾ وَلَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ
 بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤٢﴾ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ
 وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٤٣﴾ أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ
 وَتَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ تَتْلُونَ الْكِتَابَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٤٤﴾
 وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ ﴿٤٥﴾
 الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلَاقُوا رَبِّهِمْ وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿٤٦﴾ يَا بَنِي
 إِسْرَٰئِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ
 عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٤٧﴾ وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا
 وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَاعَةٌ وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٨﴾

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً قَالُوا
 أَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ
 بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٠﴾ وَعَلَّمَ آدَمَ
 الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلَكَةِ فَقَالَ أَنْبِئُونِي بِأَسْمَاءِ
 هَؤُلَاءِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣١﴾ قَالُوا سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا
 بِمَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٣٢﴾ قَالَ يَا آدَمُ أَنْبِئْهُمْ
 بِأَسْمَائِهِمْ فَلَمَّا أَنْبَاهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي
 أَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا كُنْتُمْ
 تَكْتُمُونَ ﴿٣٣﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا
 إِلَّا إِبْلِيسَ ط أَبَى وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٣٤﴾ وَقُلْنَا يَا آدَمُ
 اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا
 تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٣٥﴾ فَازْلَهُمَا الشَّيْطَانُ
 عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ وَقُلْنَا اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ
 عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَى حِينٍ ﴿٣٦﴾ فَتَلَقَّى
 آدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ ط إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿٣٧﴾

وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ
تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا مِنْ ثَمَرَةٍ
رِزْقًا قَالُوا هَذَا الَّذِي رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ وَأُتُوا بِهِ مُتَشَابِهًا
وَلَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَهُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٥﴾ إِنَّ اللَّهَ
لَا يَسْتَحْيِ أَنْ يَضْرِبَ مَثَلًا مَا بَعُوضَةً فَمَا فَوْقَهَا
فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ
وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَيَقُولُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا
يُضِلُّ بِهِ كَثِيرًا وَيَهْدِي بِهِ كَثِيرًا وَمَا يُضِلُّ بِهِ
إِلَّا الْفَاسِقِينَ ﴿٢٦﴾ الَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ
مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ
فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٢٧﴾ كَيْفَ تَكْفُرُونَ
بِاللَّهِ وَكُنْتُمْ أَمْوَاتًا فَأَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ
يُحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٨﴾ هُوَ الَّذِي خَلَقَ
لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ اسْتَوَى إِلَى السَّمَاءِ
فَسَوَّيْنَهَا سَبْعَ سَمَوَاتٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٩﴾

4.3. Peygamber Duaları: Şuara Suresinin 83-85. Ayetleri

Konuya Başlarken

Günlük hayatta ettiğiniz dualarda aşağıdakilerden hangilerine dair isteklerde bulunursunuz? Seçtiğiniz kutucuğun yanındaki boşluğa "✓" işareti koyunuz.

Cennet

☐

Başarı

☐

Sağlık

☐

Barış

☐

Mutluluk

☐

İyilik

☐

Zenginlik

☐

Hayvanlar

☐

Doğa

☐

Aile

☐

Kimsesizler

☐

Yoksullar

☐

Hz. İbrahim'in Duası ve Anlamı

رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَالْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ ۝۸۳ وَاجْعَلْ لِي
لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ ۝۸۴ وَاجْعَلْنِي مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ
النَّعِيمِ ۝۸۵

Ey Rabbim! Bana hikmet bahşet ve beni salih kimseler arasına kat. Sonra gelecekler arasında beni doğrulukla anılanlardan kıl. Beni Naim cennetinin varislerinden eyle.

(Şuara suresi 83-85. ayetler)

7. Etkinlik

20 dk.

Adı	Hz. İbrahim'in Duası
Amaç	Şuara suresinin 83-85. ayetlerini Kur'an-ı Kerim mealinden yararlanarak kavrayabilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

1. Adım: Şuara suresinin 83-85. ayetlerinin mealini Kur'an-ı Kerim'den veya ders kitabından bularak inceleyiniz.

2. Adım: Şuara suresinin 83-85. ayetlerinde geçen konuları belirleyerek noktalı alana yazınız.

.....

.....

.....

.....

3. Adım: Şuara suresinin 83-85. ayetlerinin anlamını içeriklerine göre sınıflandırınız. Tablo-
daki uygun başlığın altındaki boşluğa yazınız.

Hikmet	İyilik	Ahiret

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

Salih

Sözlükte "dinin emir ve yasaklarına uygun hareket eden, sorumluluk bilinci taşıyan, inancı ile amelleri arasında uygunluk bulunan samimi mümin" anlamına gelir.

(bk. Çağrıcı, "Salih", 36/31)

Hız. İbrahim, Allah'tan (cc) kendisine hikmet vermesini istemiştir. O da diğer peygamberler gibi Allah'ın (cc) emir ve yasaklarına uygun bir hayat sürmüştür. Dinî ve ahlaki yönden doğru yolda kalabilmek için dua ederek çevresinde **salih** kimselerin bulunması ve kendisinin de bu kişiler arasında yer alması için Allah'a (cc) niyaz etmiştir.

Hız. İbrahim, insanlar arasında doğrulukla anılan biri olmayı dilemiştir. Ayrıca Allah'a (cc) kendisini Naim cennetinin varislerinden kılması için dua etmiştir. Böylece hem dünyada hem de ahirette iyilik ve mutluluk içinde yaşamayı amaçlamıştır.

Bilgi Görseli 4.3: Hız. İbrahim'in duasındaki istekler

8. Etkinlik

15 dk.

Adı	Hız. İbrahim'in Duası Hayatımda
Amaç	Şuara suresinin 83-85. ayetleriyle ilgili yaptığı çıkarımlara durumlarda yer verebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Şuara suresinin 83-85. ayetleri hakkındaki düşüncelerinizi tablodaki "Çıkarım" başlığı altına yazınız.
- 2. Adım:** Yazdığınız her düşüncenin hayatınızdaki karşılığını tablodaki "Kendi Hayatım" başlığı altına yazınız.
- 3. Adım:** "Kendi Hayatım" başlığı altına yazdıklarınızın insanlar üzerindeki etkilerini tablodaki "İnsanlara Olası Etkisi" başlığı altına yazınız.

Çıkarım	Kendi Hayatım	İnsanlara Olası Etkisi

--	--	--

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

Kontrol Noktası

Aşağıdaki soruların cevaplarını panoların üzerine yazınız.

Kimler için dua ederim?

Ne zaman dua ederim?

Niçin dua ederim?

4.4. İhlas ve Kevser Sureleri ile Anlamları

Konuya Başlarken

Kur'an-ı Kerim'de yer alan iman esaslarından ve ibadetlerden bildiklerinizi söyleyiniz.

4.4.1 İhlas Suresi ve Anlamı

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ اللَّهُ الصَّمَدُ ۝ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝
وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ۝

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

De ki: O, Allah'tır, bir tektir. ﴿1﴾ Allah Samed'dir (Her şey O'na muhtaçtır. O, hiçbir şeye muhtaç değildir.). ﴿2﴾ O'ndan çocuk olmamıştır (Kimsenin babası değildir.). Kendisi de doğmamıştır (Kimsenin çocuğu değildir.). ﴿3﴾ Hiçbir şey O'na denk ve benzer değildir. ﴿4﴾

Karekoddan yararlanarak İhlas suresi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

9. Etkinlik

20 dk.

Adı	İhlas Suresinin Anlamını Öğreniyorum
Amaç	İhlas suresinin anlamında Kur'an-ı Kerim mealine başvurabilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

1. Adım: İhlas suresinin mealini Kur'an-ı Kerim'den veya ders kitabından bularak inceleyiniz. ►

► **2. Adım:** İhlas suresinin ayetlerinde geçen konuları belirleyerek noktalı alana yazınız.

.....

.....

3. Adım: İhlas suresinin ayetlerinin anlamını içeriklerine göre sınıflandırınız. Tablodaki uygun başlığın altındaki boşluğa yazınız.

Tevhit	Samed	İman

4. Adım: Belirlediğiniz konulardan hareketle aşağıdaki soruları cevaplayınız.

- Allah'ın (cc) bir ve tek olduğunu bilmek insana hangi duyguları kazandırır? Noktalı alana kısaca yazınız.

.....

.....

- Allah'ın (cc) hiçbir şeye muhtaç olmamasıyla ilgili düşüncelerinizi yazınız.

.....

.....

5. Adım: Cevapladığınız soruları arkadaşlarınızla paylaşarak ortak noktaları tahtaya listeleyiniz.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

İhlas suresi, Kur'an-ı Kerim'in yüz on ikinci suresidir. **İhlas** kelimesi sözlükte samimiyet, içtenlik, karşılıksız sevgi, doğruluk ve gösterişsizlik anlamlarına gelir. Terim olarak ise insanın bütün davranışlarında, sözlerinde, inançlarında ve ibadetlerinde yalnızca Allah'ın (cc) rızasını gözetmesi şeklinde tanımlanır.¹¹

İhlas suresinde geçen "**De ki: O, Allah'tır, bir tektir.**" ayeti tevhit kavramının özünü ortaya koyar. Tevhit "Yüce Allah'ın tek ve eşsiz olduğuna inanmak, O'na hiçbir şeyi şirk koşmadan ibadeti yalnızca Allah (cc) için yapmak"¹² demektir.

İhlas suresi vakit namazlarda ve günlük dualarda sıklıkla okunan sureler arasında yer alır. Hz. Peygamber "Bu sure Kur'an'ın üçte birine denktir."¹³ sözleriyle İhlas suresinin önemine işaret etmiştir.

İhlas Suresinde Anlatılanlar

Bilgi Görseli 4.4: İhlas suresinin içeriği

10. Etkinlik

40 dk.

Adı İhlas Suresini Ezberleyelim

Amaç İhlas suresini tilavet edebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- Adım:** İhlas suresinin okunuşunu harf, hareke ve işaretlerin telaffuz özelliklerine dikkat ederek karekoddan dinleyiniz.
- Adım:** Dinlediğiniz okuyuşta harflerin telaffuz özelliklerini belirleyiniz ve sureyi koro hâlinde tekrar ediniz.
- Adım:** İhlas suresini harfleri mahreçlerine göre telaffuz etmeye özen göstererek yüzünden okuyunuz. Okumaya başlamadan önce euzübesmele çekmeyi unutmayınız.

Karekoddan yararlanarak İhlas suresinin ezberlenmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Ezberleme Adımları	Okunuşu
Euzübesmele çekilir.	أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
1. ayet ezberlenir.	قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ١
2. ayet ezberlenir.	اللَّهُ الصَّمَدُ ٢
1 ve 2. ayetler birleştirilerek ezberlenir.	قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ١ اللَّهُ الصَّمَدُ ٢
3. ayet ezberlenir.	لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ٣

1, 2 ve 3. ayetler birleştirilerek ezberlenir.	قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ اللَّهُ الصَّمَدُ ۝ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝
4. ayet ezberlenir.	وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ۝
1, 2, 3 ve 4. ayetler birleştirilerek ezberlenir.	قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ اللَّهُ الصَّمَدُ ۝ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ۝

4. Adım: İhlas suresinde yer alan tecvit kurallarını tespit ederek açıklayınız.

5. Adım: Tablodaki yöntemi öğretmen rehberliğinde uygulayarak İhlas suresini ezberleyiniz.

6. Adım: İhlas suresini tecvit kurallarına uygun olarak sınıfta öğretmeninize ezbere okuyunuz.

7. Adım: Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda İhlas suresini ezberden tekrar ediniz.

Değerlendirme: Aşağıdaki Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

Davranışlar	Evet	Kısmen	Hayır
1. Surenin seslendirilişini dikkatle dinledim.			
2. Koro hâlindeki seslendirme esnasında öğretmenin önerilerine dikkat ettim.			
3. İhlas suresini tekrar ederek ezberledim.			
4. İhlas suresinde yer alan tecvit kurallarını tespit ederek açıkladım.			
5. İhlas suresini öğretmene ezberden okudum.			
6. Öğretmenin önerileri doğrultusunda İhlas suresini ezberden tekrar ettim.			
7. İhlas suresini ezberlerken dikkat etmem gereken durumları açıkladım.			

4.4.2. Kevser Suresi ve Anlamı

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ۝ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ۝ إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ۝

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

Şüphesiz biz sana Kevser'i verdik. ﴿1﴾ O hâlde, Rabb'in için namaz kıl, kurban kes. ﴿2﴾ Doğrusu sana buğzeden, soyu kesik olanın ta kendisidir. ﴿3﴾

Karekoddan yararlanarak Kevser suresi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

11. Etkinlik

20 dk.

Adı	Kevser Suresinin Anlamını Öğreniyorum
Amaç	Kevser suresinin anlamında Kur'an-ı Kerim mealine başvurabilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

1. Adım: Kevser suresinin mealini Kur'an-ı Kerim'den veya ders kitabından bularak inceleyiniz.

2. Adım: Kevser suresinin ayetlerinde geçen konuları belirleyerek noktalı alana yazınız.

3. Adım: Kevser suresinin ayetlerinin anlamını içeriklerine göre sınıflandırınız. Tablodaki uygun başlığın yanındaki boşluğa yazınız.

İman	
İbadet	

► **4. Adım:** Belirlediğiniz konulardan hareketle aşağıdaki soruları cevaplayınız.

- Allah (cc) bize hangi nimetleri vermiştir? Noktalı alana kısaca yazınız.

.....

.....

- Allah'ın (cc) verdiği nimetlere karşı nasıl davranmalıyız?

- Kurban ve namaz bizi kime yakınlaştırır?

5. Adım: Cevapladığınız soruları arkadaşlarınızla paylaşarak ortak noktaları tahtaya listeleyiniz.

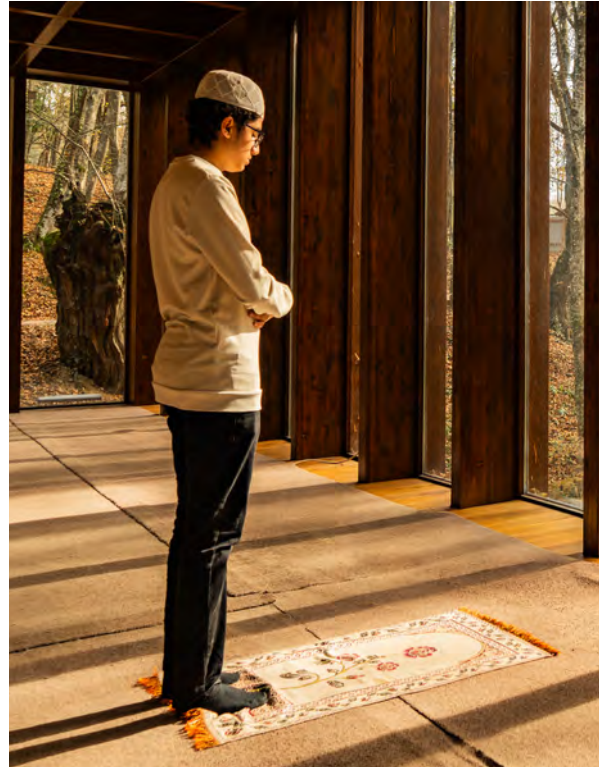
Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

Kevser suresi Kur'an-ı Kerim'in yüz sekizinci suresidir ve adını ilk ayette geçen "kevser" kelimesinden alır. Kevser kelimesi sözlükte sınırsız bolluk, maddi ve manevi çokluk anlamlarına gelir. Terim olarak Hz. Peygamber'e cennette verilecek ırmak demektir.¹⁴ Hz. Muhammed (sav) *"Kevser, cennette bir ırmaktır. Her iki kıyısı altındandır. Bu ırmak inci ve yakut üzerinden akar. Toprağı miskten daha hoştur. Suyu baldan tatlı, kardan daha beyazdır."*¹⁵ diyerek kevseri tanımlamıştır.

Kevser suresinde Peygamber Efendimiz'in yalnızca Allah (cc) için namaz kılması ve kurban kesmesi buyrulur. Namaz, insanın Allah'a (cc) yönelmesini sağlar ve tevhit inancını güçlendirir (Görsel 4.2). Kurban ise şükür ve bağlılığın bir göstergesidir. Aynı zamanda insanlar arasında yardımlaşma ve paylaşmayı artırır. Surede hem Allah'a (cc) kulluk bilincinin yerleşmesi hem de toplumsal dayanışmanın güçlendirilmesi amaçlanır.

Hız. Muhammed'in (sav) erkek çocukları yaşamadığı için müşrikler onunla "ebter" (nesli kesik) diyerek alay etmişlerdir. Kevser suresinde, esas nesli kesik olanların Peygamber Efendimiz'e düşmanlık besleyenler olduğu belirtilir. Onlar o gün erkek çocuklara sahip olup kalabalık olsalar da bugün isimleri unutulmuş durumdadır. Oysa Hız. Peygamber sevgi ve rahmetle anılmaktadır.

▲ **Görsel 4.2:** Namaz, Allah'a (cc) şükretme yollarından biridir.

Kevser Suresinde Anlatılanlar

Allah'ın (cc) cömertliği

Allah'ın (cc)
verdıklarına şükretmekNamaz ve kurban
ibadeti

Bilgi Görseli 4.5: Kevser suresinin içeriği

12. Etkinlik

30 dk.

Adı Kevser Suresini Ezberleyelim

Amaç Kevser suresini tilavet edebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Kevser suresinin okunuşunu harf, hareke ve işaretlerin telaffuz özelliklerine dikkat ederek karekoddan dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz okuyuşta harflerin telaffuz özelliklerini belirleyiniz ve sureyi koro hâlinde tekrar ediniz.
- 3. Adım:** Kevser suresini harfleri mahreçlerine göre telaffuz etmeye özen göstererek yüziünden okuyunuz. Okumaya başlamadan önce euzübesmele çekmeyi unutmayınız.

Karekoddan yararlanarak Kevser suresinin ezberlenmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Ezberleme Adımları	Okunuşu
Euzübesmele çekilir.	أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
1. ayet ezberlenir.	إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ۝
2. ayet ezberlenir.	فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ۝
1 ve 2. ayetler birleştirilerek ezberlenir.	إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ۝ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ۝

3. ayet ezberlenir.	إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ط
1, 2 ve 3. ayetler birleştirilerek ezberlenir.	إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ط فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَنْحَرْ ط إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ط

4. Adım: Kevser suresinde yer alan tecvit kurallarını tespit ederek açıklayınız.

5. Adım: Tablodaki yöntemi öğretmen rehberliğinde uygulayarak Kevser suresini ezberleyiniz.

6. Adım: Kevser suresini tecvit kurallarına uygun olarak sınıfta öğretmeninize ezbere okuyunuz.

7. Adım: Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda Kevser suresini ezberden tekrar ediniz.

Değerlendirme: Aşağıdaki Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

Davranışlar	Evet	Kısmen	Hayır
1. Surenin seslendirilişini dikkatle dinledim.			
2. Koro hâlindeki seslendirme esnasında öğretmenin önerilerine dikkat ettim.			
3. Kevser suresini tekrar ederek ezberledim.			
4. Kevser suresinde yer alan tecvit kurallarını tespit ederek açıkladım.			
5. Kevser suresini öğretmene ezberden okudum.			
6. Öğretmenin önerileri doğrultusunda Kevser suresini ezberden tekrar ettim.			
7. Kevser suresini ezberlerken dikkat etmem gereken durumları açıkladım.			

Kontrol Noktası

Aşağıdaki ifadeleri, kavramları ve sure isimlerini inceleyiniz. İfadeler ile sure simleri ya da kavramları örnekteki gibi eşleştiriniz.

İfadeler	
(E)	Peygamber Efendimiz'e cennette verilecek olan ırmağın adıdır.
()	İnsanın davranış, söz, inanç ve ibadetlerinde yalnızca Allah'ın (cc) rızasını gözetmesine verilen isimdir.
()	Allah'ın (cc) tek ve eşsiz olduğunu kabul etmek anlamına gelen kelimedir.
()	Hz. Peygamber'e, namaz kılması ve kurban kesmesi emredilen suredir.
()	Allah'ın (cc) birliğini ve yüceliğini vurgulayan kısa bir suredir.

Sure İsimleri ve Kavramlar	
A	Tevhit
B	İhlas suresi
C	İhlas
Ç	Kevser suresi
D	İman
E	Kevser
H	Salih

Karekoddan yararlanarak Kontrol Noktası'nın cevap anahtarına ulaşabilirsiniz.

Farklı Kaydet

Bu temada öğrendiğiniz bilgileri hatırlayacağınız şekilde bu alana not edebilirsiniz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Tema Ölçme ve Değerlendirme

Bu bölümde cevaplamanız için toplam 20 soru verilmiştir.

Aşağıdaki medditabii ile ilgili şemayı inceleyiniz. Tabloda verilen açıklamaları okuyarak doğru ise "D" harfini, yanlış ise "Y" harfini işaretleyiniz. Yanlış olan ifadenin karşısına doğrusunu yazınız.

A Med harfinden sonra sebebimed gelmezse medditabii olur.	B 1. Med harfinden sonra sebebimed (hemze veya sükûn) yoktur. 2. Dört elif miktarı uzatılarak okunur.
C 1. يَقُولُ 2. رَبَّكَ 3. فَعَلَ	Ç 1. لِقَوْمِهِ إِنَّ 2. تَسْرُّ 3. فَارِضُ

Açıklamalar	Cevaplar	Notlar
1. "B" bölümündeki 2 numaralı cümlede bilgi hatası vardır.	() D () Y	
2. "B" bölümündeki 1 numaralı cümle doğrudur.	() D () Y	
3. "A" bölümündeki cümle doğrudur.	() D () Y	
4. "Ç" bölümündeki örneklerin tamamı medditabii kuralıyla ilgilidir.	() D () Y	
5. "C" bölümündeki örneklerin tamamında medditabii kuralı vardır.	() D () Y	

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun sözcüklerle tamamlayınız.

- hikmet
- meddimuttasıl
- tecvit
- ihlas
- hemze
- tevhit

6. İnsanın eylem, söz, inanç ve ibadetlerinde yalnızca Allah'ın (cc) hoşnutluğunu aramasını ifade eden kavrama denir.
7. Allah'ın (cc) bir ve tek olduğuna inanma, O'na hiçbir şeyi ortak koşmama, ibadeti yalnızca Allah (cc) için yapma kavramıyla açıklanır.
8. Bir kelimedede med harfinden hemen sonra aynı kelime içinde sebebimedden hemze gelirse olur.
9. Kur'an-ı Kerim'i okurken kurallarına dikkat etmek gerekir.
10. Sebebimed; sükûn ve olmak üzere ikiye ayrılır.

Aşağıdaki çoktan seçmeli soruların doğru cevabını işaretleyiniz.

11. Aşağıdakilerin hangisinde medditabii yoktur?

- A) جَعَلْنَا B) عَاكِفُونَ C) لَعَلَّكُمْ D) مُدَبِّرِينَ

12. Aşağıdakilerden hangisi sebebimedden biridir?

- A) Hemze B) Ötre C) Tenvin D) Üstün

13. قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ إِنَّ الْبَقَرَ تَشَابَهُ عَلَيْنَا ط

وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ لَمُهْتَدُونَ

(Bakara suresi 70. ayet)

Bu ayette yer alan tecvit kuralları aşağıdakilerin hangisinde doğru sıralama ile verilmiştir?

I	II	III	IV
A) Meddimunfasıl	Medditabii	Meddimuttasıl	Medditabii
B) Meddimuttasıl	Meddimunfasıl	Medditabii	Medditabii
C) Medditabii	Medditabii	Meddimuttasıl	Meddimunfasıl
D) Medditabii	Medditabii	Meddimunfasıl	Meddimuttasıl

14. İhlas; şirkten, batıl inançlardan, kötü duygulardan, gösterişten kalbi temizlemeyi; her işe iyi niyetle yönelmeyi ve her durumda yalnızca Allah'ın (cc) rızasını gözetmeyi ifade eder.

Bu metne göre "ihlas" kavramıyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Her söz ve davranışta iyi niyetli olmayı içerir.
 B) Yalnızca dünyevi kazançlar için çaba harcamayı teşvik eder.
 C) Her durumda yalnızca Allah'ın (cc) rızasını gözetmeyi ifade eder.
 D) Şirk ve gösterişten uzak durmayı amaçlar.

Aşağıdaki soruların cevabını noktalı alanlara yazınız.

(15 ve 16. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.)

Aşağıda bir grup öğrencinin **فَلَمَّا أَحْسَوْا** ifadesinde yer alan tecvit kuralı hakkındaki konuşmalarına yer verilmiştir.

Yaren : Arkadaşlar! Bu kelimedeki tecvit kuralı hakkındaki bilgileriniz nelerdir?

Zeynep: م harfini çeken ا, med harfidir.

Emin : م bir elif miktarı uzatılır.

Asude : Med harfi ve hemze farklı kelimelerde kullanılmıştır.

Tarık : Hemze, sebebimeddir.

- 15. Öğrenciler hangi tecvit kuralı hakkında görüş bildirmişlerdir?**

.....

- 16. Sözü edilen tecvit kuralı ile ilgili olarak hangi öğrenciler yanlış bilgi vermiştir? Sebeplerini açıklayarak yazınız.**

.....

.....

- 17. "Ey Rabbim! Bana hikmet bahşet ve beni salih kimseler arasına kat. Sonra gelecekler arasında beni doğrulukla anılanlardan kıl. Beni Naim cennetinin vârislerinden eyle."**

(Şuara suresi 83-85. ayetler)

Hz. İbrahim bu ayetlerde neler için dua etmektedir?

.....

.....

.....

.....

18. Hz. Muhammed (sav) "Kevser, cennette bir ırmaktır. Her iki kıyısı altındandır. Bu ırmak inci ve yakut üzerinden akar. Toprağı miskten daha hoştur. Suyu baldan tatlı, kardan daha beyazdır." diyerek Kevser ırmağının nasıl olduğunu anlatmıştır.

(Tirmizi, "Tefsir" 108)

Hadiste bahsedilen suyun bal gibi tatlı olduğu ifadesinden yararlanarak cennetteki nimetler ile ilgili düşüncelerinizi yazınız.

.....

.....

.....

(19 ve 20. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.)

Aşağıda Semih, Aslı ve Ahsen'in İhlas suresi ile ilgili konuşmalarına yer verilmiştir.

Semih: Allah (cc), bu surede müminlerden kurban kesmelerini ister.

Aslı: İhlas suresinde Allah'ın (cc) varlığı ve birliği anlatılır.

Ahsen: Bu surede hiçbir şeyin Allah'a (cc) denk olmadığı belirtilir.

19. Hangi öğrenci İhlas suresi ile ilgili yanlış bilgi vermiştir?

.....

20. Aslı, İhlas suresi ile ilgili hangi kavramdan bahsetmiştir?

.....

Karekoddan yararlanarak tema ile ilgili daha fazla soruya ulaşabilirsiniz.

1. bk. Bosat, *Kaynaklarıyla Uygulamalı Tecvit*, 11.
2. bk. "tecvit", *Dinî Terimler Sözlüğü*, 355.
3. bk. Kılıçaslan, *Kur'an Okuma & TECVİD Notları*, 69.
4. bk. Pakdil, *Ta'lim Tecvid ve Kıraat*, 141.
5. bk. Kılıçaslan, *Kur'an Okuma & TECVİD Notları*, 70.
6. bk. Kaya, *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi*, 69-70.
7. bk. Pakdil, *Ta'lim Tecvid ve Kıraat*, 141-142.
8. bk. Kılıçaslan, *Kur'an Okuma & TECVİD Notları*, 70.
9. bk. Kaya, *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi*, 70.
10. bk. Pakdil, *Ta'lim Tecvid ve Kıraat*, 144.
11. bk. "ihlas", *Dinî Terimler Sözlüğü*, 160.
12. bk. "tevhit", *Dinî Terimler Sözlüğü*, 365.
13. bk. Buhari, "Tevhid", 1.
14. bk. Ertürk, "Havz-ı Kevser", 16/546.
15. bk. Tirmizi, "Tefsir", 108.

Sözlük

A-B

abdest: Başta namaz olmak üzere bazı ibadetler için bir düzen içinde yapılması gereken maddi ve manevi temizlik.

ahiret: Dünya hayatındaki söz, davranış ve eylemlerin sonuçlarının alınacağı ve değerlendirileceği zaman.

ahlak: Bir toplum içinde kişilerin uymak zorunda oldukları davranış biçimleri ve kuralları.

atfetmek: Bir sözü veya eylemi birine yöneltmek, çevirmek.

ayet: Kur'an'daki sureleri meydana getiren kelime veya cümlelerden her biri.

ayırt etmek: Birkaç şeyi birbirinden ayıran niteliği anlamak.

azap: Dünyada günah işlemiş olanlara ahirette verilecek ceza.

azim: Bir işteki engelleri yenme kararlılığı.

bereket: Alışıldandan veya beklenilenden fazla olma durumu; bolluk.

C-Ç-D-E

caiz: Din, yasa, töre vb. bakımdan işlenmesinde, yapılmasında sakınca olmayan, yapıp işlenmesine izin verilen.

değerlendirme: Değerlendirmek işi.

dikey: Dik olarak.

e-içerik: Elektronik içerik.

esirgemek: Birini korumak, himaye etmek.

etkinlik: Öğrencilerin, kendi amaç ve gereksinimlerine uygun olduğu için isteyerek katıldıkları herhangi bir öğrenme durumu.

F-G-Ğ-H

hadis: Hz. Peygamber'in sözlerini, fiillerini ve tasviplerini ifade eden terim.

hamt: Yüce Allah'a şükretme.

hikmet: Hüküm vermede doğru karar verme yeteneği.

hitap: Sözü birine veya birilerine yöneltme; seslenme.

hoşnuttuk: Bir davranış, bir durum veya bir kimseden memnun olma durumu.

I-İ-J-K

ibadet: Allah'ın (cc) insanlara emrettiği ve insanların da Allah'a (cc) karşı yapmakla yükümlü oldukları tüm davranışlar.

içerik: Bir şeyin içinde bulunanların bütünü.

ilah: Tapınılan, yüceliği karşısında hayranlık duyulan, gönülden bağlanılıp sığınılan, sevgi, saygı ve yüceltmede eşsiz kabul edilen mutlak varlık; Allah (cc).

ilahi: Allah'a (cc) ait olan, Allah'la (cc) ilgili.

ilke: Temel bilgi, davranış kuralı.

iman: Allah'a (cc), meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahiret gününe, kaza ve kadere; hayır ve şerrin Allah'tan (cc) olduğuna (kesin bir şekilde) inanmak.

Kadir Gecesi: Kur'an-ı Kerim'in inmeye başladığı ramazan ayının yirmi yedinci gecesi.

karekod: Bilişim, yayımcılık, eğitim vb. alanlarda verilerin gizlendiği kare veya dikdörtgen biçiminde simge.

kavram: Nesnelerin veya olayların ortak özelliklerini kapsayan ve bir ortak ad altında toplayan genel tasarım.

kelam: Dilediği varlıkla kendine özgü bir biçimde konuşması anlamında Allah'ın (cc) ezeli sıfatlarından biri.

koro: Tek veya çok sesli olarak yazılmış bir eseri seslendirmek için bir araya gelen topluluk.

L-M-N

manevi: Gözle görülüp elle tutulamayan, inançla ilgili, ruha ait olan.

miktar: Bir şeyin sayılabilen, ölçülebilen veya azalıp çoğalabilen durumu.

Miraç Gecesi: Hz. Muhammed'in (sav) göğe çıktığına inanılan, kamerî aylardan Recep'in yirmi yedinci gecesi.

mümin: Yüce Allah'ın peygamberleri aracılığı ile gönderdiği her şeyi tereddütsüz olarak kabul eden kişi.

O-Ö-P-R

öğüt: Bir kimseye yapması veya yapmaması gereken şeyler için söylenen söz, nasihat.

öneri: Bir sorunu çözmek üzere öne sürülen görüş, düşünce.

öz: Bir şeyin iç yapısını ve ayırt edici özelliğini meydana getiren şey.

özü: Birine, bir şeye ait olan.

poster: Bir şeyi duyurmak veya tanıtmak için hazırlanan, kalabalığın görebileceği yere asılmış, genellikle resimli duvar ilanı.

Rahîm: Yaratmış olduğu bütün varlıklara karşılıksız rızık veren, yarattıklarını koruyan, esirgeyen, bağışlayan ve merhamet eden, ahirette ise sadece mümin kullarına şefkat edecek olan anlamında Allah'ın (cc) esmayihüsnalarından biri.

Rahman: Dünyada, bütün canlılara şefkat gösteren, inanan-inanmayan ayrımı yapmaksızın tüm insanlara merhamet eden, her türlü nimeti sürekli veren, rahmeti sonsuz olan anlamında Allah'ın (cc) esmayihüsnasından biri.

rehberlik: Rehber olma işi, kılavuzluk.

rekât: Namazda bir kıyam, bir rükû ve iki secdeden oluşan bölüm.

rızık: Yüce Allah'ın bütün yarattıklarına verdiği nimetler.

S-Ş-T

sabır: Hoşa gitmeyen olaylar, nefse ağır gelen şeyler ve insanı zorlayan durumlar karşısında ruhsal dengeyi bozmamak için dünya ve ahiret yararlarını düşünerek insanın kalbinde yer tutan sükûnet ve dayanma kuvveti; Allah'a (cc) sığınıp güvenerek bela ve felaketlere direnç gösterme.

salat: İslam'ın beş şartından biri olan ve Müslümanların günde beş vakit, dinî kurallara göre yapmak zorunda oldukları ibadet, namaz. Hz. Peygamber'in manevi şahsiyetini selamlama anlamında bir tabir.

salavat: Hz. Muhammed'e (sav) saygı bildirmek için okunan dua.

salih: Dinin emir ve yasaklarına uygun hareket eden, sorumluluk bilinci taşıyan, inancı ile amelleri arasında uygunluk bulunan samimi mümin.

sevap: Kişinin iman, ibadet, ahlak ve tüm güzel davranışlarının karşılığı olarak Yüce Allah tarafından kendisine verilen ödül; mükâfat.

sena: Bir kimseyi iyi veya kötü vasıflarıyla yahut sadece iyi yönleriyle tanıtmak.

sorumluluk: Kişinin kendi davranışlarını veya kendi yetki alanına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesi.

soy: Bir atadan gelen kimselerin topluluğu; ev, asıl, cins, ırk, nesep, sülale.

sure: Kur'an-ı Kerim'in besmele ile birbirinden ayrılmış yüz on dört bölümünden her birine verilen isim.

sünnet: Hz. Peygamber'in yapmış olduğu farz ve vacibin dışındaki tavsiyeler, öğütler.

şefaât: Birinden başkası adına ricada bulunma, aracı olma, kusurlarının bağışlanmasını dileme.

şehadet: Tanıklık, şahitlik, bir şeyin doğruluğuna inanma.

şeytan: Hz. Âdem'e secde etmediği için cennetten kovulan, insanları Allah'ın (cc) emirlerine karşı kıskırtan, kötülüğe yönelten cin; iblis.

şükür: Allah'tan (cc) veya insanlardan gelen nimet ve iyilikten dolayı minnettarlığını ifade etme, nimete söz ve fiille mukabelede bulunma, Allah'a (cc) itaat edip günah işlemekten uzak durmak suretiyle nimetin gereğini yapma.

telafluz: Kelimenin ses, hece, ton ve vurgu bakımından söylenişi; sesletim, söyleyiş, artikülasyonu.

tenzih: Allah'ı (cc), şanına ve zatına layık olmayan şeylerden uzak ve yüce tutma; yaratılmışlara ait olan her türlü eksikliği Allah'a (cc) yakıştırmama.

tevhit: Yüce Allah'ın tek ve eşsiz olduğuna inanma, O'na hiçbir şeyi şirk koşmadan ibadeti yalnızca Allah (cc) için yapma.

tilavet: Kur'an-ı Kerim'i güzel ve yüksek sesle, usulünce okuma.

U-Ü-V-Y-Z

vahiy: Allah'ın (cc), emir ve hükümlerini peygamberine bildirmesi.

yüce: Nicelik, nitelik, erdem vb. bakımlardan en üstün olan.

Atar, Fahrettin. "Teşehhüd". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. Erişim 29 Eylül 2025. <https://islamansiklopedisi.org.tr/tesehhud>

Bosat, Sait. *Kaynaklarıyla Uygulamalı Tecvit*. İstanbul: Ensar Neşriyat, 2022.

Buhari, Ebû Abdullah Muhammed b. İsmail. *Sahîh-i Buhârî, el-Kütübü's-Sitte, Mevsûatü'l-Hadîs eş-Şerîf*. Arabistan: Dâru's-Selâm, 2000.

Cilacı, Osman. "Dua". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. Erişim 29 Eylül 2025. <https://islamansiklopedisi.org.tr/dua#1>

Çağrııcı, Mustafa. "Salih". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. Erişim 29 Eylül 2025. <https://islamansiklopedisi.org.tr/salih>

Çetin, Abdurrahman. *Kur'an Okuma Esasları*. Emin Yayınları , 2010.

Dinî Terimler Sözlüğü. Erişim 17 Şubat 2026. https://ayazagaaihl.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/34/17/758901/dosyalar/2020_12/11171357_MEB_DOGM_Dini_Terimler_SoYzluYg-YuY.pdf

Duman, Zeki. "Hurûf-ı Mukattaa". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 18/401. İstanbul: TDV Yayınları, 1998.

Efendioğlu, Mehmet. "Selam". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. Erişim 29 Eylül 2025. <https://islamansiklopedisi.org.tr/selam#1>

Ertem, Rekin. "Elifbâ". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. Erişim 29 Eylül 2025. <https://islamansiklopedisi.org.tr/elifba>

Ertürk, Mustafa. "Havz-ı Kevser". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. Erişim 29 Eylül 2025. <https://islamansiklopedisi.org.tr/havz-i-kevser>

Hamiîdullah, Muhammed. "Abd". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. Erişim 27 Mart 2026. <https://islamansiklopedisi.org.tr/abd#1-fikih>

Kaya, Davut. *Tecvid Uygulamalı Kur'an Okumayı Öğrenme Rehberi*. İstanbul: Çelik Yayınevi, 2018.

Kılıçaslan, Halil İbrahim. *Kur'an Okuma & TECVİD Notları*. İstanbul: Gelenek Yayıncılık, 2014.

Kur'an Yolu. Erişim 16 Kasım 2025. <https://kuran.diyanet.gov.tr>

Millî Eğitim Bakanlığı. Talim ve Terbiye Kurulu. *"Kur'an-ı Kerim Dersi Öğretim Programı (5. Sınıf)"*. Ankara. 2026.

Millî Eğitim Bakanlığı. Talim ve Terbiye Kurulu. *"Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni"*. Ankara. 2025.

Özafşar, Mehmet Emin vd. *Hadislerle İslam. 7 Cilt*, Ankara: DİB Yayınları, 2011.

Salman, Faruk vd., *Tecvîdli Kur'an-ı Kerim Elif-bâ'sı*. Ankara: DİB Yayınları, 2023.

Sarı, Mehmet Ali. "Med". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. Erişim 29 Eylül 2025. <https://islamansiklopedisi.org.tr/med>

Şakir, Muhammed. *Termînli ve İrablı-Arapça-Sarf*. İzmir: Anadolu Yayınları, 2009.

Pakdil, Ramazan. *Ta'lim Tecvid ve Kıraat*. İstanbul: M.Ü. İlâhiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, 2016.

Topaloğlu, Bekir. "Hamd". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. Erişim 29 Eylül 2025. <https://islamansiklopedisi.org.tr/hamd>

Yandaki karekoddan yararlanarak
İSNAD Sonnot Atıf Sistemi
Kılavuzu'na ulaşabilirsiniz.

*Karekoddan yararlanarak ölçme
ve değerlendirme
cevap anahtarlarına ulaşabilirsiniz.*

*Karekoddan yararlanarak kitaba
ait Görsel Kaynakçaya ve Genel
Ağ Kaynakçasına ulaşabilirsiniz.*

